„מסיבת סיום" לפרס בוורסיי

מאת ארנון יפה, כתב „על המשמר" בצרפת

פאריס. — צרפת עורכת לרה"מ פרס „מסיבת סיום" מפוארת בגאלה באולם הבראות בארמון ורסיי.

יומיים לפני חילופי השילטון, יופיע פרס עם רה"מ ז'אק שיראק בארמון בהופעת גאלה לרגל מאה שנות הולדת דוד בן גוריון.

אחרי קונצרט של תזמורת פאריס בניצוח דניאל ברנבוים, שתנגן את „באבי יאר" מאת שוסטקוביץ', ייערך נשף באולם הבראות.

עד כה זכו רק מלכים ערביים לאירוח בגלריית פאר מלכותית זו. ופרס זוכה לפרס על מדיניותו המתונה.

יום ה', כ"ח באלול תשמ"ו, 2 באוקטובר 1986 / שנת מ"ד מס' 13156 / המחיר 75 אג' כולל מע"מ

בעיות רוטציה–גובר המתח בין המערך לבין הליכוד

„פגישת פיוס" בין פרס לבין מודעי

רה"מ: אני לא איש נוקם ונוטר ■ ייפגש היום או מחר עם ממלא־מקומו ■ שמועות על „קריצות" מהליכוד לא להחזיר את מודעי ■ טמיר — כנראה מנכ"ל משה"ח ■ ניסיון לשכנע את „שינוי" לא לעזוב את הממשלה

מאת דליה שחורי, הכתבת המדינית של „על המשמר" ודורית גפן, כתבתנו לענייני מפלגות

ראש־הממשלה, שמעון פרס, יפגוש היום או מחר את מ"מ ראש הממשלה, יצחק שמיר, כדי לדון עימו על תביעות המערך לקראת ביצוע הרוטציה. התביעה העיקרית של המערך היא — הגברת מעורבותו בתחום הכלכלי. כן מתנגד המערך לשובו של יצחק מודעי לממשלה.

מודעי נפגש אתמול לשיחה בארבע־עיניים עם ראש־הממשלה. בלשכת ראש־הממשלה הוגדרה הפגישה כ„שיחת חולין אישית" ונמסר, כי שובו של מודעי לממשלה לא עלה בה. פרס אמר: אני לא איש נוקם ונוטר, ובינינו אין שום בעייה אישית.

מודעי אמר, בצאתו מן הפגישה, כי זו הייתה פגישת פיוס וכי הוא מקווה שנפתח דף חדש ביחסים בינו לבין פרס.

יוזמת מודעי

כתבתנו מציינת, כי הפגישה בין השניים התקיימה ביוזמת מודעי, אשר פנה בשבועות האחרונים מספר פעמים באופן אישי וכן ע"י שליחים לפרס, כדי להיפגש עימו. יש לציין עוד, כי בישיבות שרי המערך בעבר עלה הנושא של מודעי, והתגבשה התנגדות עקרונית „מקיר לקיר" לשובו של מודעי לממשלה. באותן ישיבות צוין, כי מודעי לא גילה כל לויאליות בשני תפקידיו בממשלה, וכי חרג מכללי התנהגות מקובלים.

„קריצות" מהליכוד

כתבתנו מציינת עוד, כי בשבועות אחרונים הגיעו לשרי המערך מסרים ע"י „קריצות", אך גם במילים מפורשות, מצד אישים מרכזיים בליכוד, שלא לאפשר למודעי לחזור לממשלה.

מודעי אמר, כי עד כמה שהוא מבין, אין שום יסוד לידיעה כאילו פנו אל פרס מספר שרים מן הליכוד והביעו התנגדות לשובו של מודעי לממשלה.

חוגים במפלגות העבודה הדגישו, כי בנושא חזרתו של מודעי לממשלה יהיה על פרס להתחשב בעמדת שרי המערך והסיעה בכנסת.

מ"מ ראש הממשלה יצחק שמיר אמר אתמול, עם שובו מארה"ב, כי הוא סבור שמודעי ישוב להיות שר המשפטים. שמיר אמר עוד, כי אין מקום לשינוי ההסכם הקואליציוני בקוי היסוד, מאחר שעליהם בנוי שיתוף הפעולה בין המערך והליכוד. שמיר שלל גם את האפשרות, כי רשות הממשלה תחזור לידי המערך בתום 25 החודשים ברשות הליכוד, לתקופת המעבר עד הבחירות.

אין אפשרות שלישית

שמיר אמר, כי הוא שומע על שאלה כזו בפעם הראשונה וכי לפי ההסכם הקואליציוני, יש לממשלה האחרונה שתי תקופות לכהונה — הראשונה ברשות המערך, השנייה ברשות הליכוד — ואין אפשרות שלישית.

השר עזר וייצמן נפגש אתמול עם ראש־הממשלה. בשיחה עלה, בין היתר, התפקיד שיוצע למנכ"ל משרד ראש־הממשלה, אברהם תמיר. אך דבר לא הוכרע. תמיר, שעמד להיפגש אתמול עם פרס לארוחת בוקר בביתו, ביטל את הפגישה לאחר שלשום בערב התחתן בהפתעה. תמיר יפגש עם פרס היום לפני הצהריים בלשכתו.

כתבתנו לענייני מפלגות מציינת, כי בפגישה בין ראש־הממשלה לשר עזר וייצמן אתמול, עמד וייצמן על כך, שאברהם תמיר יהיה מנכ"ל משרד־החינוך.

בפגישה נדונה גם האפשרות, כי מזכיר הממשלה, יוסי ביילין, יכהן כמשנה לשר־החוץ. הבעיה בעניין זה תהיה חלוקת התפקידים והסמכויות בין המשנה לבין המנכ"ל.

ראש־הממשלה נפגש אמש בלשכתו בתל־אביב עם פורום „שינוי". משה שחל דיווח על המגעים האחרונים שקיים עם משה ניסים בקשר לרוטציה ונדונו הצעדים הבאים שבהם ינקוט המערך.

אי־סימטריה אמיתית

אם תנועת שינוי תעזוב את

(המשך בעמוד 2)

עצבנות בליכוד לקראת נאום פרס

מאת דורית גפן, כתבתנו לענייני מפלגות

בליכוד שוררים בימים אלה מתיחות ועצבנות, לקראת נאומו המדיני והמסכם של ראש־הממשלה, שמעון פרס, בכנסת, בשבוע הבא.

בליכוד חוששים, כי ראש־הממשלה עלול להתייחס בנאומו פעם נוספת לקיום הוועידה הבין־לאומית, ואולי אף להרחיב את ההגדרה של נציגים פלשתינאים אותנטיים. ולהסביר למה התכוון בביטוי זה.

הדברים שיאמר פרס עלולים שלא להתאים לקו המדיני של הליכוד ולגרום לאחת מן השתיים: או שהליכוד יואלץ להימנע מהצבעה בכנסת לאישור דברי ראש־הממשלה, או שייאלץ להצביע בעד הדברים. וע"י כך להתחייב לקיים אותם בתקופת כהונתו של שמיר כראש־הממשלה.

נודע, כי מ"מ ראש־הממשלה, יצחק שמיר, עשוי לבקש משמעון פרס לראות את נאומו בטרם יקריאו במליאת הכנסת.

גם הנשיא וייצמן חנן אנשי שירותי ביטחון לפני אישום

מאת עמירם כהן, כתב „על המשמר"

„בהיותי יועץ משפטי לממשלה ביקשתי לא פעם מנשיא המדינה לחון אנשים בשירותי הביטחון גם לפני אישומם או הרשעתם". מגלה השופט העליון בגימלאות, חיים כהן. בראיון ל„על המשמר". „אני זוכר", אומר השופט כהן. „שעוד הלכתי בעניין כזה לנשיא וייצמן עם פרשה שבה נעברו עבירות פליליות על־ידי אנשי שירותי הביטחון".

„גם כאן היה עניין של זיופים ודיווחי שקר. אני לא רציתי להעמיד את האנשים האלה לדין, בכלל לא חשבתי שיש מקום לטפל בעניין. הלכתי לנשיא, הסברתי לו והוא קיבל את עמדתי".

הראיון במלואו עם השופט לשעבר חיים כהן, יתפרסם מחר במוסף „חותם".

עיתונאים מוכרים מידע רגיש לתקשורת הזרה ● עמוד 2

קצינים בצה"ל פוטרו בשל הטרדות מיניות ● עמוד 3

עובדי צה"ל השביתו מספנות חיל־הים ● עמוד 16

קיפאון במו"מ עם האחיות

מאת יוסף שמי, כתב „על המשמר"

אתמול התקיימה פגישה של שעתיים בין ישראל קיסר וחיים הברפלד ונציגות האחיות. בעת הפגישה דיווחו קיסר והברפלד על תוצאות השיחה שהתקיימה אתמול בין השניים ובין השר משה ניסים.

מסתבר, ששר־האוצר לא היה מוכן לקבל את תביעות האחיות בנוגע לקיצור שבוע העבודה לפי המתכונת של 32 שעות עבודה ועוד 4 שעות נוספות לשבוע. כן לא הסכים השר לדרישה להעניק תמריץ לכל האחיות העובדות חצי משרה ומעלה. אי לכך, נכנס המו"מ למצב של קיפאון.

היום אמורות האחיות להיפגש עם משה ניסים.

מיני־אוטונומיה

מינויים של שלושה ראשי ערים ערבים ברמאללה, חברון ואל־בירה. דומה למיני־אוטונומיה בגדה המערבית. זהו ניסיון להעביר לידי אישים ערבים את ניהול העניינים המוניציפאליים. דבר שכשלעצמו הוא חיובי ואף מובן מאליו. מציאות הכיבוש המתמשך היא בלתי־טבעית ותובעת את פתרונה. אך גם המציאות השוטפת של טיפול בחיי היום־יום של אוכלוסייה, מוטב שתהיה נתונה בידי תושבי הערים עצמם. אך במקום למנות את ראשי הערים מוטב היה לקיים בחירות ולהעניק לתושבים את ראשי העירייה שהם רוצים בהם. הפחד מפני תוצאות הבחירות („יבחרו אנשי אש"ף בלבד") אינו משנה את הלכי הרוח בקרב האוכלוסייה הידועים לכל.

השאלה היא, אם ראשי העירייה הממונים על־ידי השלטון הישראלי יחזיקו מעמד, באיזו מידה יזכו לשיתוף־פעולה של האוכלוסייה והאם עצם מינויים לא יסכן את חייהם, כמו את חייו של זאפר אל מצרי, ראש עיריית שכם המנוח.

אפשר לראות במינויים אלה, אם אכן יצליחו ראשי־הערים בתפקידם, מעין צעד „לשיפור איכות החיים" בגדה, אך לא יותר מכך. המינויים החדשים מבוססים על הבנה מסוימת עם ממשלת ירדן, כלומר, שהממונים החדשים מקובלים ברבת־עמון ואף הוזמנו לבקר שם. מי שירצה יראה בכך גם תיאום ישראלי־ירדני, אך קשה להניח, כי עובדה זו תחזק דווקא את מעמדם של ראשי־הערים החדשים.

אוכלוסיית הערים הללו זקוקה ללא ספק לניהול עצמי, אפילו הוא מוגבל לשירותים מוניציפאליים בלבד. ייתכן, כי האוכלוסייה תראה בכך פתח לפתרון בעיות קיומיות, כל עוד לא ניתן להם לזכות בפתרון הבעייה הלאומית. עם זאת, אין מקום לאשלייה – שיפור זה בניהול העניינים המוניציפאליים לא יפחית את תסיסה הלאומית בגדה ולא ירסן את שאיפתם לסיום הכיבוש הישראלי.

גוש אמונים הגיב על מהלך זה בזעם. אנשיו סבורים כנראה, כי הגדה כבר סופחה לישראל, ומינויי ראשי הערים הערבים מעניק „יותר מדי זכויות" לתושבים מקומיים. עליהם להיות נשלטים לא רק על־ידי הממשל הצבאי ועל ידי המתנחלים. אלא גם על־ידי קצינים ישראליים האחראים לענייני הביוב, הבריאות וכו.

אין גם להפליג בשבחים על המנויים הללו. שום אמצעים חלקיים אינם יכולים לבוא במקום פתרון מלא של הבעייה הפלשתינית: אפילו אוכלוסיית הגדה תהנה מרווחה יחסית מבחינה כלכלית והשירותים המוניציפאליים, היא לא תוותר על זכותה לחיים לאומיים עצמאיים ללא שלטון כיבוש.

5 הרוגים בתאונות היורה

מאת זהבה מוזס, בצלאל עמיקם, יואב אביב, יהודה צור, כתבי „על המשמר" וכתבי עתי"ם

חמישה אנשים נהרגו בתאונות דרכים, שאירעו ביממה האחרונה, שבה ירדו גשמי היורה ברחבי הארץ.

● יואב לביא, ומאיר סלומון מנתניה, נהרגו בהתהפך אוטובוס „אגד" ליד קרית־גת.

● ראובן פלרמן, בן 76, מראשון לציון, נהרג בתאונה בראשון לציון.

● שלום נוריאל, בן 25, מקרית גת, נהרג בתאונה מחלף יבנה.

● צעיר נהרג בהתנגשות בין אוטובוס תיירים ורכב פרטי ליד צומת נחשון.

הנוסעים ישנו

אנשים נהרגו ו־23 נפצעו בהתהפך אוטובוס של אגד בכביש פלוגות ליד קרית גת, אתמול לפנות בוקר.

בין הנפגעים שמונה תיירים אורחי־חוץ.

ההרוגים הם יואב לביא מאילת ומשה סלומון, שכתובתו טרם הוברר. בסך הכל הובאו לבית־החולים כל נוסעי האוטובוס, 25 במספר, כולל שני ההרוגים.

התאונה אירעה בשעה 05.15 בנקודה השוכנת כקילומטר אחד דרומית לצומת אבן שמואל. במקום זה נעשות עבודות שיפוץ והרחבה והכביש מפותל עם מעקומות חדות. בעת התאונה ירד גשם והכביש היה רטוב וחלקלק.

מסיבות לא ברורות סטה האוטובוס למסלול הנגדי, וכשניסה להתיישר ולשוב למסלולו ירד לשוליים והתהפך. התגלגל ואח"כ שב להתיישר והתייצב על גלגליו. אחד הנוסעים נלכד תחת האוטובוס ונהרג, ורק בקושי חולצה גופתו מתחת לרכב.

האוטובוס יצא מאילת כמוך לחצות. רוב הנוסעים ישנו בעת שהאוטובוס התהפך. אחד הנוסעים, נתין בריטי, סיפר לכתב עתי"ם כי הוא התעורר כאשר קיבל מכה וחש כי הרכב מסתחרר. כעבור שניות מצא את עצמו בחוץ למכונית. הוא נאסף על־ידי נוסעים אחרים והועלה לאמבולנס.

טבח בכבישי השפלה

שני אנשים נהרגו ואחד נפצע קשה, בשלוש תאונות דרכים שונות שאירעו במשך היממה האחרונה במרחב השפלה.

ראובן פרלמן, בן 76 מראשון לציון, נהרג בחצות הלילה בעת שרכב על אופנוע ברחוב אלקלעי בראשון לציון. מכונית פרטית פגעה בו חזיתית והוא מת במקום. נהג המכונית גדעון אברהם, בן 22 מנס ציונה, נחקר ושוחרר.

(המשך בעמוד 12)

המכונית שאחרי – הסובארו לאחר התאונה בכביש נחשון. התוצאה: הרוג אחד. (צילום: ירון קמינסקי. „חדשות")

הנשיא הישעה טיפולו בבקשות החנינה של אסירי המחתרת

בגלל המשך ההפגנות והלחצים למתן החנינה ● נאסר מצעד מחאה של ועד הפעולה למען שיחרור אסירי המחתרת

מאת בצלאל עמיקם, כתב „על המשמר"

נשיא המדינה חיים הרצוג הישעה את טיפולו בבקשות החנינה של 6 אסירי ארגון הטרור היהודי, לנוכח המשך ההפגנות והלחצים למתן החנינה — כך נודע לכתב עתי"ם.

דובר הנשיא סירב לאשר את הידיעה, אך הזכיר את הודעת הנשיא מלפני 3 שבועות, לפיה הנשיא הרצוג לא יהיה מוכן לפעול בעניין בקשות החנינה תחת לחץ של גורם כלשהו.

כתב עתי"ם מוסיף, כי נראה שהנשיא החליט על השעיית הטיפול בבקשות החנינה משום שאנשי „גוש אמונים" לא הפסיקו לאחר פירסום הודעתו את שביתת השבת שהם מקיימים מול בתיהם של ראש הממשלה וממלא מקומו בירושלים בתביעה לשיחרור אסירי המחתרת.

כתבנו מציין, כי בלשכת נשיא המדינה רואים בחומרה רבה את המשך הפעילות האינטנסיבית המגמתית שנועדה ליצור לחץ על הנשיא כדי שיעניק חנינות לאסירי המחתרת היהודית.

נשיא המדינה, חיים הרצוג, הביע בעבר עמדה נחושה בנושא זה והדגיש, כי לא ידון בבקשות חנינה לאסירי המחתרת היהודית כל עוד נמשך מסע הלחצים המופנה כלפיו.

הנשיא לא שינה דעתו מאז הביע הסתייגות תקיפה זו.

נאסר מצעד מחאה

המשטרה אסרה על ועד הפעולה למען שיחרור אסירי המחתרת לקיים מצעד מחאה למרכז ירושלים ביום ג' הבא.

ועד הפעולה דרש לקיים את מצעד המחאה מכיכר ציון דרך המדרחוב ורחוב המלך ג'ורג' עד לכיכר צרפת. הוועד דרש מן המשטרה לקיים את הצעד במסלול שבו צעדו תנועות השמאל ו„שלום עכשיו" בעבר.

דובר המחוז הדרומי של המשטרה, פקד רפי לוי, מסר בתגובה, שמשטרת ירושלים הציעה לוועד לקיים את הצעד בדרכים אלטרנטיביות באותו תחום, וזאת על מנת לצמצם עד כמה שניתן את שיבושי התנועה והחיים העלולים להיגרם כתוצאה מסגירת שני עורקים ראשיים. כפי שביקשו המארגנים. הדובר הדגיש, כי עמדת המשטרה נקבעה משיקולים מקצועיים, וללא קשר לדעות פוליטיות אלה או אחרות.

ועד הפעולה מאשים מצידו את שר־המשטרה באפלייה פוליטית בהתאם לדעותיו האישיות וטוען, שלא ייתכן לנצל מישרה ממלכתית לשם כך. ועד הפעולה הודיע, כי יעתור בעניין לבג"ץ.

הפגנה למען אסירי המחתרת

עשרות אנשי „גוש אמונים" הפגינו אמש ליד בית ראש הממשלה בירושלים ותבעו לתת חנינה לאסירי המחתרת.

למקום הגיעו גם פעילים של ר"ץ ומפ"ם שערכו במקום הפגנת נגד ותבעו לא להיכנע לתביעה.

(עתי"ם)

חיילים בשטחים חוששים לפתוח באש בגלל „הצרות" אחר־כך

מאת אבי בניהו, כתבנו הצבאי

„העובדה שיש התלבטויות לגבי פתיחה באש בשטחים מוכיחה שאנו מדינת חוק. האחריות בכל מקרה היא על המפקדים המחוייבים לתת לחייליהם הוראות מפורשות ככל שניתן על מנת שלא להעניק בידיהם שיקול דעת רחב מידי". במלים אלה סיכם אלוף פיקוד המרכז, אהוד ברק, כנס מיוחד בנושא „שלטון החוק ובעיות בטחון".

את הכנס, שנטל בו חלק סגל הפיקוד הבכיר של פיקוד המרכז, אירגנו מיפקדת קצין חינוך ראשי ולשכת עורכי־הדין.

מפקד בכיר אמר בדיון, כי חיילים המשרתים בשטחים חוששים לעשות שימוש בנשק גם במצבים של סכנה לחייהם, פן יאלצו לתת אחר־כך את הדין. „הבדיקה תיעשה אחר כך על־ידי פרקליט צבאי. הוא יישב בחדר ממוזג וינתח את האירוע בקור רוח לפי שיקול דעתו. מבלי שחיה בשטח. ויקבע אם היה או לא היה שימוש נכון בנשק", אמר המפקד.

קצין בכיר אחר אמר. כי המצב הגיע לכך שאלוף הפיקוד העניק באחרונה ציון לשבח לחייל מילואים שירה והרג אם ערביה שדקרה חייל צה"ל. כדי לעודד תגובות עירניות של חיילי צה"ל במקרים בהם נשקפת סכנה לחייהם.

קצינים אחרים העידו. כי אנשי מילואים המשרתים בשטחים טוענים שבכל מקרה לא צריך לפתוח באש. „למה לנו את הצרות שיבואו אחר־כך?" – הם שואלים.

הדיון בפיקוד המרכז נעל את חודש „שלטון החוק בישראל" שנערך בצה"ל.

השר נבון: השינויים במבנה משרד החינוך יבוצעו חרף איומי הדתיים

מאת יצחק שור, כתבנו לענייני־חינוך

שר־החינוך והתרבות, יצחק נבון, דחה אתמול בתוקף את איומי יו"ר ארגון המורים הדתיים, שמריהו בן־צור, לפיהם יזיקו שינויים פרסונאליים בצמרת משרד החינוך ליחסי המערך עם המפלגות הדתיות.

לדברי השר נבון במסיבת עיתונאים שנערכה אתמול בבית אגרון בירושלים. הוא אכן מתכוון לחולל תוך חודשיים שינויים מרחיקי לכת במבנה ובדרך עבודת המשרד. אם כתוצאה מן השינויים במבנה יחולו שינויים פרסונליים, עלולים להיפגע מכך חובשי כיפות ושאינם חובשי כיפות.

השר נבון מסר, כי זה שבועות אחדים הוא מקיים דיונים אינטנסיביים עם המנכ"ל החדש, ד"ר שמשון שושני, בדבר הנהגת שינויים.

ואלה מטרות המבנה החדש: המינהל צריך לשרת את הפדגוגיה ולא להיפך. יבוטלו כפילויות. ישופר תהליך קבלת ההחלטות. ייבנה במשרד מערך נתונים ממוחשב.

כתבנו מוסיף, כי אחד האנשים ששמם הוזכר כמועמד ל„רענון", הוא המישנה למנכ"ל, מרדכי פלד, אשר הובא למשרד בידי השר זבולון המר ולא מילא אחר הציפיות. כן הוזכרו שמות נוספים, של חילוניים ודתיים.

במסיבת העיתונאים הודיע השר, כי „לא ייכנע לשום לחץ פוליטי ומפלגתי, וכי יעשה כל שדרוש לטובת מערכת החינוך". לדוגמה, מסר השר, כי יאחד את רשות הספורט עם החינוך הגופני ויורכזו תחת קורת־גג מינהלית אחת את המחלקות להכשרת עובדי הוראה ולהשתלמות עובדי הוראה. כן תקום יחידה חדשה לתכנון, הערכה ובקרה. השר מסר כי הקים צוות לבדיקת משמעות הקמתו של מינהל חינוכי ממלכתי־עירוני משותף למשרד־החינוך ולעיריית ירושלים. מינהל כזה ימנע כפילויות.

תסיסה בקרב העובדים

השר והמנכ"ל קיימו אתמול פגישה עם הפקידות הבכירה במשרד החינוך והציגו את תוכניתם, מומחה למינהל הסביר את משמעות השינויים הצפויים. לכתבנו נודע, כי נוכח פרסומים לא מדוייקים בכמה עיתונים מתחוללת עתה תסיסה בקרב עובדים במשרד, שקיבלו הודעות על פיטוריהם, כביכול, דרך העיתונות. המנכ"ל כבר נפגש עם ועד העובדים והבטיח לשמור על כללי מינהל תקין ועל יחס נאות לעובדים כאל עובדי מדינה. כן הודיע כי יחולו שינויים בתיפקודם של עובדים.

כתבנו מסביר, כי במשרד־החינוך היו כפופות יחידות רבות למנכ"ל, ולכן קשה היה לצמרת לשלוט בכל המידע. לא נבדק ביצוע החלטות. מספרם של העובדים הבכירים הדתיים במשרד החינוך גדל במידה ניכרת בשבע שנות כהונתו של השר זבולון המר. שרשרת הפיקוד במינהל החינוך היתה נקייה מחילוניים. במחלקה להכשרת עובדי הוראה אין השנה אפילו מפקח אחד שאינו חובש כיפה. אף כי בין חובשי הכיפות ישנם בעלי „כיפה פרטית", שאינם מזוהים עם המפד"ל.

מ.פ. חיפה תובעת לבטל השעיית יו"ר ועד המספנות

מאת יואב אביב, כתב „על המשמר"

מועצת פועלי חיפה התייצבה אתמול אחרי יו"ר ועד עובדי מספנות ישראל מישל אלמליח והודיעה להנהלת המספנה כי היא תובעת לבטל את השעייתו של אלמליח לאלתר.

כזכור, החלו שלשום פועלי המספנות למנוע את כניסתם של עובדים המועסקים על־ידי קבלנים פרטיים במספנה לשטח המפעל. בתגובה, העביר מנהל המספנה זאב אלמוג למישל אלמליח, מכתב בו הוא מודיע לו על השעייתו.

אתמול שוב חסמו הפועלים את הכניסה והודיעו כי לא יאפשרו לעובדי הקבלנים להכנס. רק אם הנהלת המפעל תכנס עם העובדים למו"מ על פי דרישותיהם.

אתמול פירסם ועד עובדי המספנה מינשר בו הסביר כיצד התגלגלו הדברים והודיע כי כל מה שנעשה במספנה נעשה על דעת מועצת פועלי חיפה.

מועצת פועלי חיפה תבעה אתמול להחזיר את מישל אלמליח לעבודה כיוון שלדבריה הוא שליח העובדים ואסור להנהלה לפגוע בו אישית. כן תבעה מההנהלה להכנס למו"מ עם העובדים לאלתר.

עובדי „סולל בונה" הפגינו במחאה על אי־קיום הסכמי העבודה

מאת כתבנו לענייני עבודה

למעלה מאלפיים עובדים מאירגון הגג של עובדי „סולל בונה" הפגינו אתמול מול משרדי החברה באזור, במחאה על שהנהלת החברה אינה מקיימת, לדברי העובדים, את הסכמי העבודה ואינה מבצעת את החלטות האגף לאיגוד מקצועי בהסתדרות.

העובדים תובעים להחיל טבלה י"ג בשירות הציבורי. לקיים את סעיפי הקידום בדרגה שנחתמו זה לא כבר בהסכמי המסגרת במגזר הציבורי ולהחיל את הסכם „כור" על עובדי המתכת.

ארגון הגג מקיף את עובדי הציוד הכבד, מהנדסים, פקידים ועובדי חברות הבת. האירגון פועל בנפרד מאירגון היציבים.

ההפגנה גרמה אתמול לשיבושים. היום תתנהל העבודה כסידרה.

מחר תתקיים פגישה בין ראשי האירגון לבין יו"ר האגף לאיגוד מקצועי, חיים הברפלד, והעובדים מתכוונים לכנס את המוסדות כדי להחליט על צעדים אירגוניים מיד לאחר ראש השנה.

מ"מ יו"ר הארגון, אלי פז, אמר אמש, כי אנשיו תולים תקוות רבות בהברפלד ומאמינים שיצליח למצוא פתרון לסכסוך.

משרד התיירות המצרי: דף חדש עם ישראל

מאת א. קווה, כתב „על המשמר" וסוכנות עתי"ם

„אנו דבקים בעידוד התיירות בין ישראל למצרים, ועתה, לאחר מיפגש מובארק־פרס וסיום פרשת הבוררות על טאבה, נפתח דף חדש ביחסים בין שתי המדינות," אמר סלח אל־דרווי, ראש המחלקה לקידום ועידוד התיירות במשרד התיירות המצרי, בפגישה לפני כמה ימים עם קבוצת עיתונאים ישראלית, שערכה סיור בארץ הנילוס בחסות איסת"א.

דרווי קרא לסוכני הנסיעות הישראליים לבוא ולהתדפק על דלת משרדו „כדי לקבל כל עזרה אפשרית."

בתשובה לשאלה, מדוע אין מצרים מעודדת את התיירות לישראל, כפי שעשתה לישראל בבטלה את מס הנסיעות למצרים, ענה דרווי: יש לנו בעיות הכרתיות־כלכליות רבות ואופוזיציה חזקה, המתנגדת לשיפור משמעותי ביחסים עם ישראל. דרושים זמן וכסף. מה עוד, שהנשיא מובארק מנהל את המדינה כמו מנהל סניף של בנק גדול." הוא התכוון לכך, שאין ממשלת מצרים מעוניינת להוציא מטבע־חוץ מתחומה.

הוא מסר, כי בחודש יולי היתה עליה של 130 אחוזים במספר התיירים מישראל למצרים, לעומת החודש הקודם. מתוך 40 מיליון תושבי מצרים, יוצאים מדי שנה כ־150 אלף תיירים בלבד. לעומת זאת, פוקדים את מצרים מדי שנה כמיליון וחצי תיירים מכל רחבי העולם. 40 אחוזים מהם מארצות ערביות ובאחרונה חל גידול משמעותי במספר התיירים מערב הסעודית ומנסיכויות הנפט. מאז הוחרפו פיגועי הטירור, ירד מספר המבקרים מארצות־הברית ב־50 אחוזים.

נמחקה עתירת „אורדן" לבג"ץ נגד העובדים

מאת כתב „על המשמר"

עתירת מפעלי „אורדן" בנתניה לבג"ץ נגד העובדים במפעל, שחסמו לפני כשבוע את שערי המפעל ומנעו הוצאת תוצרת ממנו, נמחקה אתמול.

העותרים פנו בשעתם לבג"ץ, לאחר שבית־משפט שלום בנתניה הורה לפתוח את השערים. אולם העובדים סירבו למלא את הצו. בעלי המפעל אף ביקשו את התערבותה של הממשלה, אלא שזו סירבה להתערב בסכסוך־העבודה.

יום לאחר הגשת הבג"ץ נגד העובדים, נפתחו השערים והסתמן הסדר בינם לבין ההנהלה. שופטי בית־המשפט העליון, בראשותו של גבריאל בך, החליטו — יחד [illegible] הבג"ץ — על התניה לשם שמירת זכויות למימוש העתירה. [illegible] זאת נסגר התיק אתמול.

תוספת מיידית של 7% ועוד 4.5% באפריל – למורים

מאת יצחק שור, כתבנו לענייני חינוך

משכורות המורים באוקטובר על עבודתם בספטמבר יכללו תוספת שכר של 7 אחוזים. באפריל יקבלו המורים עוד תוספת בשיעור של 4.5 אחוזים. הסכם על כך נחתם אתמול בראשי־תיבות בין ראשי ארגוני המורים לבין נציג האוצר, ה. דוראי, ונציג ההסתדרות, ח. הברפלד. לאחר דיונים שנמשכו חודש וחצי.

יו"ר ארגון המורים העל־יסודיים, שושנה בייר, הביעה אתמול תמיהה על דברי מזכ"ל הסתדרות המורים, י. ולדר, שכביכול היה מוכן לחתום על הסכם חדש, שלפיו יקבלו המורים פחות מאחרים.

על כך השיבה דוברת הסתדרות המורים, כי בהסתדרות תמהים על התמיהה, מה עוד, שאתמול חתמו ולדר ובייר על אותו הסכם.

ההיתר ליבוא ברזל עלול להגדיל האבטלה בעכו

מאת יהודה צור, כתב „על המשמר"

החלטת משרד המסחר והתעשיה לתת היתר־יבוא להבאת 10,000 טונות ברזל לבניה וכמה מאות־אלפי אריחי־קיר עלולה לגרום לאבטלה של מאות משפחות, המתפרנסות מעבודה במפעלי הפלדה בעכו ובמפעל כרבור בעיר — אמר אתמול מזכיר מועצת הפועלים, יהושע כץ, במברק לראש הממשלה, לשר המסחר והתעשיה לשר הכלכלה.

בעכו היתה סערת רוחות. מאות פועלים רואים סיכון להמשך קיומם של מפעלי הפלדה ומפעל כרבור. יהושע כץ מציין, כי הופתע לשמוע על הכוונה לאפשר להביא אלפי טונות ברזל לבניה, כי הדבר נוגד את ההצהרות והסיכומים הקודמים ומהווה איום על המשך קיומם של מפעלי הפלדה המפרנסים מאות משפחות בעיר.

לפני מספר חודשים, לאחר שניתנו בעבר היתרי־יבוא לברזל בניה, סוכם לא להמשיך בכך. לדברי יהושע כץ, השקיעו המפעלים מיליוני דולרים בפיתוח והתייעלות, שהביאו אותם לרמת־ייצור בין־לאומית. לדבריו, לא יתכן לאיים שוב על קיומם של המפעלים.

אשקלון

חניכי מוסדות וחברי קיבוץ באיזור, מדריכי השוה"צ באשקלון וההנהגה הראשית החליטו, עקב צירוף האירועים של השבוע האחרון באשקלון – לא ליטול חלק בהפגנת־נגד לכהנא ביום ד' 1/10.

יחד עם זאת תנועת השוה"צ לא תשאיר את הרחוב לכהנא וחבר מרעיו, ותטה שכם לאלי דיין ותושבי אשקלון הצועדים בדרך בטוחה – דרך הסובלנות, ההבנה והשלום.

בברכת חזק ואמץ ושנה טובה

קן אשקלון

ההנהגה הראשית – השומר הצעיר

עיתונאים ישראלים מוכרים מידע רגיש לנציגי התקשורת הזרה

מאת אמי לנדאו, כתב "על המשמר"

שני עיתונאים — טלי זלינגר ויוסי מלמן מ"דבר" — פנו לועדת האתיקה של אגודת העיתונאים בדרישה לדון בתופעת ה"טיפרים" — עיתונאים העובדים כספקי מידע לרשתות שידור זרות וסוכנויות מחוץ־לארץ.

יו"ר ועדת האתיקה של האגודה, רפי אמיר, קבע כבר פגישות עם השניים ועומד להיכנס לעובי־הקורה.

תופעת ה"טיפרים" נחשפה לראשונה מחר, במוסף ראש השנה של "על המשמר", בכתבה "יד על הברז", העוסקת במערכת היחסים שבין צה"ל והתקשורת. בכתבה מצוטט כתב זר בארץ, נ"ג בושינסקי, המספר מנסיונו על מקורות מידע מוחזי, לעיתים צבאי, על־ידי עיתונאים מקומיים, לרשתות טלוויזיה זרות וגורמי תקשורת זרות אחרים — תמורת בצע כסף. לדבריו, מרוויחים אותם עיתונאים, מעגלות זו, סכומים גבוהים בהרבה ממשכורתם.

נראה, שהמדובר בכתבים צבאיים, מדיניים, כתבים לענייני שטחים וכתבים המסקרים את גבול הצפון. כתב צבאי ותיק הגדיר את התופעה כ"על סף בגידה". יונה שמשי, מזכיר אגודת העיתונאים, קורא לחשוף אותה על־ידי הפניית תלונות, גם אם אנונימיות, למוסדות האגודה.

יוסי מלמן, כתב מדיני, מציין, שלפחות 6־7 גורמי תקשורת זרה מחזיקים 4־5 "טיפרים" כל אחד. לדבריו, מטרידה אותו בעיקר בעיית האתיקה העיתונאית והאגודה חייבת להוציא הנחיות ברורות בנושא.

טלי זלינגר, כתבת צבאית שחתמה עימו על המכתב, ציינה, שמטרת הפנייה המשותפת להסב את תשומת־לב האגודה לבעייה המחייבת, לדעתה, טיפול.

כתבנו מוסיף, שלעיתים קרובות מדובר במידע רגיש הניתן לכתבים מקומיים כ"תדריך לא לפירסום".

חמישה הרוגים בתאונות היורה

(סוף מעמוד ראשון)

שלום נוריאל, בן 25 מקרית־גת, נהרג אתמול בצהריים מפגיעת מכונית במיחלף יבנה. רכבו של נוריאל מסוג 'פיאט' מסחרית, התקלקל, והוא ירד לכביש כדי לדחוף את הרכב. מכונית שהגיעה מאחור פגעה בו והרגה אותו במקום. הנהג, תושב אשדוד, נעצר ונחקר במשטרה.

נהרג ברכב שבור

צעיר בן 22 ניספה בתאונת דרכים שארעה בכביש המת עקל ליד קיבוץ נחשון, כשרכב שבור סטה ממסלולו ונתקל באוטובוס שהביא תיירים לירושלים.

הנהג נהרג במקום וכבאי בית שמש עמלו שעה ארוכה, כדי להוציא את גופתו משברי הרכב בו נהג. חוקרי לשכת התנועה במשטרה טרם מצאו מה סיבת הסטייה הקטלנית.

פצוע אלמוני

הולך רגל אלמוני, שלא נמצא עליו שום מסמך מזהה, נפצע בבוקר באורח־אנוש בצומת יד־אליעזר שבנס־ציונה. המקרה אירע כאשר הולך הרגל חצה את הכביש ומכונית 'פולקסווגן' פרטית פגעה בו.

הפצוע הובא לבית החולים קפלן ואילו הנהג, יעקב חבושה בן 23 מראשון לציון, נעצר לחקירה.

שמעון מסורי, בן 19 מנס־ציונה, נפצע אנושות כשניסה לחצות את הכביש בצומת תל־שחר. גם הוא הועבר לבית החולים קפלן. הנהג, דורון שמה בן 31 מירושלים, נעצר לחקירה.

לאה סורוקה, בת 63 מרחובות, נפגעה אף היא אתמול באורח אנוש בעת שחצתה במעבר חציה ברחוב הרצל פינת וייצמן ברחובות.

התאונה נגרמה כתוצאה מאי־מתן־זכות־קדימה להולכי הרגל. הפצועה אושפזה בבי החולים קפלן. הנהג הפוגע, שמעון מנחם בן 30 מרחובות, נעצר לחקירה.

אותה עת התהפכה מכונית פרטית מול מושב בית־עוזיאל ואילו ישעיהו ממושב מסילות ציון, בן 25, נפצע קשה והועבר לבית החולים אסף־הרופא.

יעקב חפצי, בן 29 מבני עיש, שרכב שלשום על קטנוע בצומת כנות נפצע קשה כאשר מכונית מסוג פיג'ו פנתה לכיוון אשדוד מבלי לתת לקטנוע עליו רכב שבא לקראתה זכות קדימה. הפצוע פונה לבית החולים קפלן ונהג הרכב הפוגע, שלמה ענק בן 38 מאשדוד, נעצר נחקר ושוחרר.

ארבע תאונות בגליל

ארבע תאונות אירעו אתמול בגליל כתוצאה מן הגשמים.

בכביש פרוד־עמיעד התנגש רכב פרטי באוטובוס שבא ממול, וכתוצאה מכך נפצעו שתי תיירות פצעים בינוניים.

באזור מירון התהפך רכב פרטי ולא היו נפגעים. גם ליד צומת המושב אמירים בגליל העליון ירד רכב פרטי לשוליים אך לא היו נפגעים.

תאונה משולשת אירעה בכביש ראש־פינה־צפת, כאשר רכב אחד התנגש בחלקו האחורי של המכונית שנסעה ממול. למרבה המזל, לא היו נפגעים.

שקע עמוק

אוויר קר שחדר מצפון־אירופה למזרח הים התיכון, גרם להיווצרות שקע ברומטרי עמוק על הקרקע.

לדברי שמואל רחמים, החזאי התורן בתחנה המטרולוגית בבית־דגן, נוצרו כתוצאה מהשקע הברומטרי רוחות חזקות, גשמים וסופות רעמים. הגשמים פקדו את צפון הארץ והגיעו בדרומה עד לאשדוד. בשרות המטרולוגי צופים, כי הגשמים ידרימו ואף יגיעו לאזור מצפה רמון, ולבסוף — לאילת.

שיא הגשמים יהיה הבוקר. אך לקראת יום שישי והחג, ילכו הגשמים ויחלשו ואפשר שבחג יהיה מעונן חלקי.

ברמת הגולן ירדו אתמול 60 מ"מ, בהר כנען — צפת 50 מ"מ, בלוד 32 מ"מ, בשפלת החוף 13 מ"מ, בדגניה 7 מ"מ.

ברק בגליל המערבי

אלפי בתים בגליל המערבי ובאזור זבולון, נותקו אתמול מזרם החשמל למשך שעות אחדות בעקבות נפילת קו מתח של חברת החשמל, שנפגע מברק.

התקלה אירעה בקו מתח גבוה של חברת החשמל כבר בשעות אחה"צ וחרף נסיונות העובדים להשלים את העבודה עד שעות הערב, נותר האזור כולו ללא חשמל.

מזג האוויר הסוער ששרר בצפון הארץ, גרם לעשרות תאונות דרכים באזור חיפה והקריות, רובן קלות.

ברד בצפת

בצפת ירד מעט ברד, ורשת הביוב נסתמה במספר מקומות, לאחר שעבודות הניקוז שנעשו בשבועות האחרונים לקראת עונת הגשמים טרם הושלמו.

מגדלי כותנה בגליל אמרו, שכנראה יחולו שיבושים בקטיף בעקבות הגשמים מאחר שיצטרכו להמתין כמה ימים ליבוש העלים עד להמשך הקטיף.

אולם ברוב המקומות התקבלו הגשמים בברכה ע"י החקלאים המצפים לעונה גשומה יותר.

חשופים בירושלים

היורה שניתך בירושלים בלווית סופות, הסב סבל רב לציבור הנוסעים המשתמשים בתחבורה ציבורית. כידוע, נשרפו לפני כמה חודשים עשרות תחנות אוטובוס והעירייה סרבה עד כה להציב תחנות חדשות במקומם.

התושבים הסכינו עם עובדה עגומה זו בימי החמה, אולם אתמול לא היו יכולים למצוא לעצמם מסתור מפני הגשמים.

נוסעים רבים, ביניהם תלמידי בתי ספר וקשישים התלוננו על כי חברת אגד והעירייה לא מצאו לנכון להקים תחנות פשוטות, שיעניקו להם מחסה.

סערה בחוף עזה

הגשמים שירדו ברצועת עזה היו גשמי ברכה, אשר העלו את רמת המים המתוקים של מי־התהום באיזור, זאת לאחר שמי התהום ברצועה הומלחו בשנים האחרונות בשל שאיבת־יתר עד לרמה קריטית, שמעבר לה נוצר סיכון של הרס מקורות המים.

מאידך פוקדות את האיזור סערות עזות המחבלות בענף הדייג ברצועה. דייגים שפרשו את רישתותיהם בים, אינם יכולים לאסוף אותן בשל הים הסוער. יום לפני פרוץ הסערה הניחו דייגי הישוב אלי־סיני בצפון הרצועה את כל רשתות הדייג שלהם בים, והעדר היכולת לאוספן, גורמת להן נזקים רבים.

עוד נמסר לכתב עת"ם, שסערה מסוג זה שפרצה בחוף הים ברצועה, לא זכורה בעוצמתה בעונה זו של השנה בעשר השנים האחרונות.

קרפ: להתריע למתריעים על חריגים במערכת

המשנה ליועץ המשפטי לממשלה, יהודית קרפ, אומרת, כי יש לשנות את החוק כך שייתן תשובה הולמת לעובדי רשות, המוצאים שנעשים מעשים חריגים בתוך הרשות ואין להם דרכים להביא את חשדותיהם בפני גורמים שמחוץ למערכת. הכתובת לכך היא, לדעתה, היועץ המשפטי לממשלה.

קרפ אומרת את הדברים בראיון ראשון על פרשת השב"כ שישודר בגלי צה"ל בתוכנית מיוחדת לראש השנה ("תשמ"ו — מה שנישאר" — עם תום שגב ואילנה דיין. שבת 11 בבוקר).

קרפ, המטפלת בתיק השב"כ, מגדירה את הפרשה "שיעור בהתבגרות של המדינה" — "בתור בחורה אופטימית, היא מוסיפה, "אני חושבת ששלטון החוק ייצא מחוזק ממנה." (שע"ד)

● עיטור ההוקרה של אולפן "עקיבא" בנתניה, הנקרא "השלום מתחיל בבית", הוענק ע"י מנהלת האולפן, שולמית כצנלסון, לסגן ראש הממשלה ושר החינוך והתרבות מר יצחק נבון, שביקר באולפן.

● בגדאד.—ממשלת עיראק דחתה אמש הצעה סורית לאיחוד בין שתי המדינות הצעה שטענה כי איחוד כזה ישים קץ למלחמת איראן־עיראק. (עד)

עניין רב בוועידת קרן המטבע ב"תוכנית הייצוב בישראל"

מאת מ. סבר, שליחנו בוועידת קרן המטבע הבינ"ל

וושינגטון. — אתמול, בשעות אחה"צ המוקדמות נאם במליאת הכינוס השנתי של קרן המטבע הבינלאומית והבנק העולמי נגיד בנק ישראל, פרופ' ברונו, בשם ישראל.

לאחר שסקר את המשברים במשק הישראלי והעולמי בשנות השבעים ובתחילת שנות השמונים, ואת כשלונותיהם של הממשלות להבטיח יציבות וצמיחה בגלל "מדיניות חד צדדית וחלקית" סיפר פרופ' ברונו לבאי הכנס, ראשי הבנקים המרכזיים, שרי האוצר, וראשי מערכת הבנקאות הבינ־לאומית, על הצלחתה של ישראל בייצוב כלכלתה בשנה האחרונה.

הסכמה חברתית

הגישה של המדיניות החדשה, אמר פרופ' ברונו, היתה מיוחדת בכך שהתבססה על תוכנית רחבה ומקיפה שתקפה הן את בעיית האינפלציה הן את מאזן התשלומים באותה עת באופן מתואם ותוך שימוש במגוון רחב של אמצעים.

עוגנים נומינליים כמו שער החליפין והשכר, השקעות מינהליות, הסכמות בין מגזרי משק שונים, מדיניות מוניטארית מרסנת, וקיצוצים גדולים בתקציבים. הלקח החשוב ביותר מן ההצלחה של התוכנית עד כה, סיים פרופ' ברונו את נאומו, הוא החשיבות העצומה שיש להסכמה חברתית כוללת בהבטחת הצלחתה של תוכנית הייצוב, ומניעת חלוקה לא צודקת של הנטל. ההסכמה היא הדרך היחידה להשיג יציבות בחברה דמוקרטית אמר ברונו.

שיתוף פעולה עם פולין

בעת נאומו של פרופ' ברונו, שנשמע בעניין רב כחלק מ"סיפור ההצלחה" הישראלי שמדברים בו רבות בקרן המטבע, נכחו באולם המליאה משלחות ממזרח אירופה ואף אחדות מן המשלחות הערביות.

בשעות הבוקר המוקדמות נפגשו חברים מן המשלחת הישראלית עם חברי המשלחת הפולנית (פולין התקבלה זה עתה לקרן המטבע) ודנו באפשרויות לשיתוף פעולה בין הבנקים המרכזיים וחילופין של משלחות כלכליות ומסחריות.

בשעות הערב נפגש פרופ' ברונו עם נגיד הבנק המרכזי של ארה"ב, פול וואקר, אשר לא חסך גם הוא דברי שבח מהכיוון הכלכלי של המדיניות הכלכלית בארץ, אך הזהיר מפני תופעות העלולות לסכן את המשכן.

"על המשמר"
עתון יומי
على همشمار
جريدة يومية
המו"ל: עתון וספר בע"מ
עיתון מפלגת הפועלים המאוחדת
עורך ראשי: סבר פלוצקר
עורך משנה: ישראל זמיר
מזכיר המערכת: עדה סער
המערכת והמנהלה: רח' חומה ומגדל 2, תל־אביב טל. 378833
חשבון בבנק הדואר 3—43360—4
המען למכתבים: שירות שק־דואר נעול ת"א 61999
"AL-HAMISHMAR"
(The Daily Guardian) 2, Choma Umigdal St. Tel-Aviv 67771 Phone: 378833 Telex: 341652
סניפים: ירושלים 94622 רח' בן־יהודה 2, בניין סנסור חדרים 102—121, טל' 225125—6, המען למכתבים: ת"ד 1216 ירושלים 91008. חיפה: 33134 רח' פבזנר 17, טל' 673673, המען למכתבים: ת"ד 4007 חיפה 31040.

אמש במוקד

דורית גפן

נשיא חונן אך לא מוחל

לא היה זה מקרה, שחלק גדול ביותר של הראיון עם נשיא המדינה חיים הרצוג — ערב ראש השנה — נסב סביב החנינות שהעניק לאנשי השב"כ והביקורת הציבורית שהותחה נגדו.

בין הטענות שהשמיע הנשיא כלפי העיתונות היה גם העיסוק הרב שלה בפרשה. כפי שהגדיר זאת: כותרות בעיתונים ראשונים. לדעתו של הנשיא, אין תי' רב לפרשה וספיחיה. הנשיא, כך מתברר, שלם לחלוטין עם החנינות שנתן. מה גם שלדבריו, רוב הציבור תומכים בו.

יחד־עם־זאת, ספק אם הדוגמה שהביא לחיזוק עמדתו מבריטניה, על טיפול בפרשה דומה שם, היא בהכרח הדוגמה והמופת שישראל צריכה ללמוד מהדמוקרטיה הבריטית.

בעניין יחסו להפגנות אנשי "גוש אמונים" למתן חנינות לנידוני המחתרת היהודית, הזכיר הנשיא את הדיבר "אל תרצח". וכן את דברי חז"ל, כנשיא שמוחל על כבודו — כבודו אינו מחול. דברים אלה — בהקשר אחר — התאימו גם לגישתו הקפדנית, כערותו, לשמירת כבוד מוסד הנשיאות.

מעורבותו של הנשיא בנושאים קונטרוברסליים ופוליטיים בא לידי ביטוי בתוכנו של הראיון שערכו עמו יורם רונן ויעקב אחימאיר, שרובו ככולו נסב על נושאים אלה, ולא נראה היה שהדבר מפריע לנשיא המדינה.

"פגישת פיוס"

(סוף מעמוד ראשון)

הממשלה, תיווצר א־סימטריה אמיתית ואי־אפשר באופן מכני לכסות על כך ע"י צירוף שר נוסף של המערך לממשלה — אמר אתמול ראש־הממשלה, שמעון פרס, אשר הופיע בפני מועצת שינוי, בניסיון לשכנע את חבריה שלא להחליט על פרישה מן הממשלה לאחר הרוטציה.

בתשובה לשאלה מה הם הקווים האדומים שלו, אמר פרס: "אם תהליך השלום יופסק כתוצאה מעמדה ישראלית — זהו קו אדום. אם נחזור לשיטה של "להיטיב עם העם" למשטר של שקר באינפלציה — זהו קו אדום. אם ינסו להשליט דמגוגיה במדינה — זהו קו אדום. אם תהיה סטייה מקווי היסוד — גם זה קו אדום.

בהתייחסו לנחיתות המספרית של המערך אמר פרס: לכי מלא על מפ"ם. ברגע המכריע הם עזבו, עם שישה מנדטים. אני לא יודע אם יש להם היום שישה מנדטים. אבל לו הם קיבצו שישה מנדטים, יכולנו להיות המפלגה הגדולה ביותר.

חוטפי המטוס בקראצ'י זממו לפוצצו באוויר

איסלאמאבאד. — הטרוריסטים שחטפו את מטוס פאן־אמריקן עם 380 בני אדם בנמל התעופה של קראצ'י בחודש שעבר, התכוונו ככל הנראה לפוצצו באוויר — אומר דובר משרד החוץ הפקיסטני.

בדיווח על התקדמות חקירת החטיפה של המטוס, אמר הדובר כי ארבעת הטרוריסטים שנתפסו אינם משתפים פעולה עם חוקריהם ו"קשה להוציא מהם את האמת".

"אצל חוטפי המטוס נתגלתה גישה של התאבדות, הם ויתרו ככל הנראה מראש על חייהם", אמר הדובר. "אתם יכולים לתאר לעצמכם כמה קשה לחקור בן אדם שהביא עצמו למצב כזה".

הדובר הפקיסטני אמר כי אילו היה עולה בידי חוטפי המטוס, שזוהו כמחבלים פלשתינים, להמריא יחד עם בני הערובה, עלול היה מספר הנספים להיות הרבה יותר גבוה. (עי־ע־צ)

● ראש הממשלה, שמעון פרס, אירח אתמול בלשכתו בירושלים חמישים נציגים של ועדי עובדים מכל רחבי הארץ.

● ביערות הקרן הקיימת ליד בית־שמש נחנך אתמול חורש ליובל ה־50 להקמת הבריגדות של לוחמי החופש בספרד נגד הפאשיזם, שנתמך ע"י הנאצים בגרמניה.

סמן ימני ב"בי.בי.סי"

לונדון. — ראש הממשלה מארגרט תאצ'ר מינתה אמש את מאמארוק "דוק" האסי למנהל שירות השידור הבריטי "הבי.בי.סי". האסי, 63 היה מנהל קונצרן עיתוני טיימס מ־1971 עד 1980, והוא עדיין חבר מועצת המנהלים.

המינוי שלו ליו"ר בי.בי.סי. נתקבל בברכה על־ידי האגף הימני במפלגה השמרנית השלטת. אלה קראו כל הזמן לראש הממשלה תאצ'ר לאזן את "המגמה השמאלנית." לטענתם, המוצאת ביטוי בשידורי הבי.בי.סי.

ח"כ הלייבור ג'ראלד קאופמן אומר, כי המינוי של האסי הוא שערוריה ומעשה פרובוקטיבי ואמר כי אם תעלה לשלטון ממשלת לייבור היא תפעל להחלפתו. (עד)

ביום השנה לפטירת חברנו היקר
צישק (צדוק) רוזנטל
נתייחד עם זכרו
העליה לקבר ביום ב' 6.10.86 בשעה 15.30
המשפחה
וקיבוץ גן־שמואל

ביום השלושים לפטירת חברנו היקר
דב זכין
נתייחד עם זכרו
עולים לבית הקברות ביום שני, 5.10.86, בשעה 15.30
המשפחה
וקיבוץ להבות־הבשן

כלכלנים בבנק ישראל: בולמוס הצריכה והעלייה בייצוא מעידים על התאוששות

חילוקי דעות בצמרת האוצר על התגובה לעלייה בצריכה: ניסים סבור שאין צורך בנקיטת צעדים פזיזים ואילו סגן שר האוצר אמוראי: אולי יהיה צורך בנקיטת צעדים

מאת כתבנו הכלכלי בירושלים

לאחר חודשים של האטה כלכלית יש סימנים של התאוששות במשק שנובעת מגידול רב בייצוא ומהגידול הניכר בצריכה הפרטית, כך קובע דו"ח רשמי של מחלקת המחקר של בנק ישראל.

כלכלני הבנק קובעים שעדין מוקדם לדעת מה יקרה בחודשים הקרובים, ואם תימשך מגמת העליה בייצוא ובייצור, ואם הצריכה הפרטית והייבוא ימשיכו לעלות גם במשך השנה.

בינתיים, גורם גל הקניות והצריכה הפרטית חילוקי דיעות בצמרת הכלכלית. סגן שר האוצר עדי אמוראי אמר אתמול שאם תימשך העליה בצריכה גם לאחר החגים, יהיה צורך אולי לנקוט אמצעים מיד לאחר הכרזה זו. הצהיר שר האוצר משה ניסים שלמרות הגידול בצריכה הפרטית אין הוא חושב שיש צורך לנקוט מה שכינה "אמצעים פזיזים".

כלכלני בנק ישראל אף הם הצהירו שיש הגזמה רבה בתופעות המתוארות על־ידי אמצעי התקשורת וחלק מהצמרת הכלכלית. הם אמרו שהגידול בצריכה בא לאחר חודשים רבים של ירידה חדה ברמת החיים, ושהצריכה עדיין מתחת לרמה של 83'. פקידים אחרים בבנק רמזו שהם צופים שבחודשים הקרובים ייבלם ואף ייפסק הייבוא של מוצרי בר קיימא.

העברת סיוע

משרד האוצר הודיע אתמול שבחודש שעבר הגיע העודף של הכנסות על הוצאות של הפעילות השוטפת לכ־196 מיליוני שקלים חדשים. הממשלה גם המשיכה שלא לחדש חלק מהחוב הפנימי והתחילה להעביר סיוע למפעלים במצוקה. כתוצאה מכך הזרימה הממשלה סכום של 225 מיליון שקל בשוק ההון כך שההזרמה של הממשלה בחודש שעבר למשק הסתכמה בסך הכל בכ־29 מיליוני שקלים.

הרזרבות עלו

בנק ישראל הודיע אתמול שבחודש שעבר עלו רזרבות מטבע החוץ בכ־23 מיליוני דולר. הרזרבות הסתכמו בסוף דצמבר ב־3.1 מיליארדי דולר. ישראל קיבלה השבוע 179 מיליוני דולר מארה"ב. החלק האחרון של סיוע חרום בסך 1.5 מיליארד דולר. אך סכום זה לא נכלל בסטטיסטיקות על הרזרבות של ספטמבר ויבוא לידי ביטוי רק החודש. כלכלני בנק ישראל קובעים שכדי להבטיח את המשך תהליך העלייה בייצור ובייצוא יש לממש את כוונות הממשלה בדבר רפורמות בשוק ההון.

"העסקת ערבים כשרתים במחנות צה"ל סותרת את המוסר והבטחון"

מאת אבי בניהו, כתבנו הצבאי

בעקבות פרסום אתמול ב"על המשמר" על העסקת ערבים בתפקידי מינהלה בגשרי הירדן פנה ח"כ רן כהן (ר"צ) לשר הבטחון וביקש להמציא לידיו נתונים מדוייקים על מספר הערבים תושבי ישראל והשטחים המועסקים בתפקידי שירות במחנות צה"ל.

במכתבו לשר הבטחון טוען ח"כ רן כהן, כי העסקת הערבים בתורני האוכל ובנקיון מחנות סותרת את אופיו של צה"ל כצבא מוסרי ועממי המשרת את עצמו והיא מיותרת גם מטעמי בטחון מינימליים ועל כן יש לבטלה לגמרי.

"האמנם כח האדם בצה"ל מנוצל באמת עד תום, ולא ניתן למלא תפקידים אלה על־ידי חיילי צה"ל? שואל ח"כ רן כהן ומוסיף: "האמנם החליט צה"ל לבטל את הנורמה לפיה חיילנו משרתים את עצמם?"

רמון מבקש מחריש לסיים הטיפול בפרשת השב"כ לפני השבעת שמיר

חיים רמון (מערך) פנה אתמול ליועץ המשפטי לממשלה יוסף חריש, וביקש ממנו לסיים את הטיפול בפרשת השב"כ לפני השבעת שמיר כרה"מ.

בפנייתו אומר רמון, כי בעקבות חקירת המשטרה נגנו עדויות מפלילות לכאורה נגד שמיר מפי אנשים שהיו אז בתפקידים בכירים בשב"כ. רמון סבור, כי לא ניתן להצניע [illegible] שמיר לפני שיתברר באופן מלא מה היה חלקו בפרשת השב"כ.

שולמית אלוני ור"ץ ביטלה אתמול את התנגדותה ללשכת עורכי הדין נגד שני היועצים המשפטיים של השב"כ. אלוני טוענת כי עשתה כן לאחר שהיועצים הועברו לתפקידים אחרים לא משפטיים. היא גם טוענת כי במשך הזמן הקרוב [illegible] מהשב"כ [illegible], ואחראי יותר [illegible] בפני ועדת זורע ובלטמן.

● קאהיר. — נשיא מצרים חוסני מובארק הודיע אמש, כי הוא עומד להיפגש בקרוב עם המלך חוסיין.

מובארק דיבר עם כתבים לאחר שהצביע בבחירות לבית העליון של הפרלמנט. הוא לא מסר פרטים נוספים. (עי־ע־צ)

החקלאים: האוצר נוקט בשיטת המקל אנחנו לוקחים את הגזר

טוענים שפת מתכחש להסכם בדבר העלאת מחירי תפו"א והגזר ל־80 אג' למגדל — לאחר שמחיריהם היו מוקפאים במשך שנה

מאת יוסף גלילי, כתב "על המשמר"

החל מהיום בערב מפסיקים שוב החקלאים לספק תפוחי אדמה וגזר לשווקים.

מחוגי החקלאים נמסר כי הם נקטו צעד זה לאחר שהשר ג. פת, כמ"מ שר האוצר, מתכחש להסכם שהגיע אליו ביום שישי האחרון עם מנכ"ל התאחדות האיכרים שלמה רייזמן, בדבר תוספת מחיר לחקלאים בשביל תפו"א וגזר. רייזמן ייצג בפגישה זו גם את ירקני המרכז החקלאי. בסיכום שהושג בין השניים הובטח, שהחל מ־28 בספטמבר יקבלו המגדלים 77 אגורות לק"ג תפו"א וגזר.

במקביל התחילו פקחי משרד התעשייה והמסחר להטיל קנסות על חנויות בטענה שהפקיעו את מחיר הגזר ותפו"א. החקלאים המסתמכים על כלכלני משרד החקלאות טוענים, כי לחקלאים מגיעות 80 אגורות לק"ג תפו"א וגזר עוד מיולי באוגוסט, וזאת מאחר שהתשומות עלו בתקופה זו ב־22% אחוז ומחיר תפו"א והגזר היו מוקפאים למעלה משנה.

בימי קרת, מזכיר ארגון מגדלי ירקות, מסר כי התעקשות אנשי התקציבים באוצר לא לקיים את ההסכם גרמה להעלאת המחירים בשווקים, כאשר הצרכנים שילמו 2.5־3 לק"ג במקום 1 ש"ח. הוא הוסיף, כי המדיניות הבלתי סבירה והבלתי מוסברת של משרד האוצר תביא לסחרור מחירים של תפו"א וגזר לקראת החגים.

לעצור עליית המחירים

יו"ר הרשות להגנת הצרכן בהסתדרות נוזהת קצב פנתה במברק לשר החקלאות א. נחמקין בבקשה כי יפעיל את מלוא סמכותו כדי לבלום את האמרות המחירים ופערי המחירים שהרקיעו לשחקים בימים האחרונים.

מהסקרים שביצעו מאות מתנדבי הרשות בכל רחבי הארץ עולה, כי בימים האחרונים חלו התייקרויות עד כ־200% בפירות וירקות. כן עולה כי קיים פער מחירים בלתי סביר המגיע לעיתים אחוזים. כך לדוגמה, הגיע פער המחירים בעגבניות ל־146%. החל מ־1.30 ש"ח לק"ג ועד 3.20 ש"ח לק"ג. תפוחי עץ מוזהבים מ־2.10 ש"ח ועד 5.80 ש"ח. כלומר פער של 176%. אגסים מ־2.80 ש"ח לק"ג עד ל־6.80 ש"ח — פערים של 143%. הגזר ותפוחי האדמה יקרים שנקבע להם מחיר בירכי נמכרו עד 3 ש"ח והגזר באותו מחיר 3 ש"ח לק"ג, כלומר פער של 261% מהירידה של הלוביה עלו עד 200% והקישואים — עד 400%.

משרד הבטחון נתבע לפצות ילד בדואי שגפיו נקטעו מהתפוצצות נפל

מאת כתב "על המשמר"

מוסה אחמד אבו־גרינאת, ילד בדואי, בן 13, תובע את משרד הבטחון לאחר שרגלו וכף ידו נקטעו כתוצאה מהתפוצצות פצצה של צה"ל בשטח בו רעה כבשים. בכתב התביעה, שהוגש בבית המשפט המחוזי בבאר־שבע, נכתב, כי אחמד, רעה ביחד עם אחיו, את עדר המשפחה סמוך לכפר ערוער, שליד דימונה. בדרכו, היתה מונחת פצצה. כהיות התובע קטין; שימשה הפצצה עבורו פיתוי והוא החל למששה. תוך כך התפוצצה הפצצה והילד נפצע פצעים קשים ביותר". בכתב התביעה, נכתב כי הילד הועבר לבית החולים סורוקה, שם נותח וכף ידו הימנית, ורגלו הימנית, נקטעו. הפצצה, והשטח בו התפוצצה היו בשליטה בלעדית של משרד הבטחון, אשר נושא באחריות על הרשלנות וחוסר הזהירות לפי כתב התביעה.

בכתב התביעה לא ננקב גובה הפיצוי המבוקש. טרם הוגש כתב הגנה.

"אל על" רוכשת מטוסי "בואינג 757" המצטיינים בפעולת מנועים שקטה

2 המטוסים החדשים יופעלו בקווים לאירופה בשל החלת תקנות מחמירות על רעש מטוסים נוחתים — החל מינואר 88

מאת יוסף שמי ואודי נחשון, כתבי "על המשמר"

חברת אל־על עומדת לרכוש 2 מטוסי בואינג 757 במחיר 75 מיליון דולר. במטוס 190 מושבים. המטוסים החדשים יצורפו לצי מטוסי אל־על בסוף 1987. הם מצויידים במנועי "רולס־רויס" במקום מנועי "פרט אנד ויטני" שבמטוסיה של "אל על" שנרכשו עד כה.

המטוס מצוייד במערכות טיסה וניווט משוכללות ומיועד לטיסות בטווח בינוני. באל־על ישולב המטוס בקווי ישראל־אירופה.

רכישת שני המטוסים החדשים היא במסגרת שלב ראשון של תוכנית ההצטיידות הרב־שנתית של אל־על. הסיבות להצטיידות הן תקנות תעופה חדשות ותחזית לגידול מתמיד במספר התיירים הנכנסים לישראל. בראשית ינואר 1988 יכנסו לתוקפן תקנות חדשות באירופה המגבילות נחיתות בגלל רעש, לאחר שתקנות דומות כבר מופעלות בארה"ב מינואר 1985. כתוצאה מהתקנות החדשות לא יהיה ניתן להפעיל מטוסים מדגם בואינג 707. באל־על נשקלות עתה שתי אפשרויות: הכנסת מערכות להשתקת הרעש, בעלות של 2.5 מיליון דולר לכל מטוס, או החלפת שני מטוסי הבואינג 707 שנותרו במטוסים אחרים.

התיירות תגדל

על פי תחזית "אל־על" תיגדל התיירות ונכנסת בתמיכה אחוזים בכל שנה. השנה, בגלל הטרור נפגעה התיירות. אבל מעריכים כי ב־87 היא תחזור ותיגדל. לפיכך, מתכוונים בשלב השני, בעוד כשנתיים שלוש, לרכוש עוד מטוס אחד או שניים מדגם 757 כתגבור למטוסי הבואינג 747 וג'מבו.

השלב השלישי של תוכנית ההצטיידות, לטווח של 15 שנה, כולל החלפה של כל צי מטוסי הבואינג 747. עלותו של כל מטוס כזה כיום היא כ־110 מיליון דולר כך שמעריכים שבסה"כ תסתכם תוכנית ההצטיידות של אל־על ב־1.5 מיליארד דולר.

קרא מחר במוסף ראש השנה של "על המשמר":

● מועדון "על המשמר" עם שר האוצר, משה ניסים: בכל דרכי לא קיבלתי החלטות סקטוריאליות

*

● ד"ר עמנואל ואלד: הביורוקרטים שכשלו – אנטומיה של כישלון צבאי

*

● חנה קים: אין עתיד. אבל ההווה דווקא בסדר – מתכונת האחדות־רוטאציה, מה הלאה

● סמי אלקיים: מאסר עולם – פרקים מן הכלא

*

● שיחה עם יעקב חזן: הכל צפוי והרשות נתונה

● יעקב רבי: נווה שלום ואין שלום

הדפים לספרות:

● יעקב סימנטוב: בפרדס שיר החירה העברי; עמנואל אלקלעי: רקמות הקולמוס; אמנון שמוש: דיוואן ספרדי: דן ערמון, יוכבד בן־דור, צבי מרמלשטיין, שמעון שלוש, גבריאלה אלישע, איתי עורב, שלי אלקיים; שירים: אהרון אמיר, נורית גוברין, יהודית הנדל, פרץ דרור בנאי: ספרות עברית – ספרות יהודית; אילן שיינפלד: שירה עמי – תפילה לאל חיי; טובה ק. שטרנפלר: שוק האמנויות – ראיון עם נתן שחם; יגאל צור – קליפות

● המדורים השנתיים: סבר פלוצקר – יומן כלכלי, מוטי בסוק – טפטופי כנסת, עוזי מחנימי – קרובים רחוקים, גדי יצוב – חברה חדשה, צביה בן־שלום – אדם וביתו, דורית גפן – כסא טוב באמצע, דליה שחורי – חוגים מקורבים, אבי בניהו – מטען חלול

● גילוי מיוחד: מודיע צבאי תמורת בצע כסף – אמי לנדאו על יחסי דובר צה"ל והכתבים הצבאיים

קצינת חן ראשית, תא"ל אמירה דותן

צה"ל פיטר קצינים בכירים רבים בשל הטרדות מיניות

מאת כתב "על המשמר"

קצינת חן ראשית, תא"ל אמירה דותן, אמרה אתמול, כי צה"ל הפסיק השנה את שרותם הצבאי של קצינים בכירים רבים, בגלל תלונות על הטרדות מיניות שהתקבלו נגדם. דותן, אמרה את הדברים במפגש שנערך בפיקוד דרום, בין מנהלי ומורי בתי ספר תיכוניים בדרום לבין קציני צה"ל והפיקוד.

מנהל אחד מבתי הספר הדתיים באשדוד, שאל את דותן מה בכוונתה לעשות בדבר פרסומים, שהיו לאחרונה בעיתונות, בקשר לרמזים מיניים שמקבלות חיילות בצבא. "כאשה שחיה במדינה הזאת, אני לא יודעת מה רוצים מהצבא" ענתה לו דותן. "לגברים במדינה הזאת, יש אופי מצ'ואיסטי, שבו הם חייבים להוכיח את גבריותם כל הזמן. לא שמעתי, שבבית־ספר או בבנק, קורה משהו לאדם שמושיעי מתלוננת נגדו על רמזים מיניים. רק בצבא. כאשר חיילת מתלוננת, מיד יש תיק חקירה של מצ"ח. מיד בודקים את התיק והפרקליט הצבאי פועל ללא דיחוי".

קצינים בכירים רבים, אינם משרתים יותר בצבא השנה בגלל דברים כאלה. הצבא, זה המקום היחיד שעושים בו צדק עד הסוף. השאלה", המשיכה דותן, "מה עושים במערכת החינוך בעניין הזה." דותן, אמרה כי היא מכירה את הבנות שמתגייסות לצבא וכי היא יודעת שהן בעלות זקיפות קומה והערכה עצמית.

היא אמרה כי היא מוכנה, בתאום עם אנך פה אדם במטכ"ל לשבץ את הבנות הדתיות בכל מקום בו תוכל לשמור על מצוות וצניעות חיים דתי.

„שליחי מצווה" של חומייני בדרום־לבנון

מאת יהודה צור, כתב „על המשמר"

מספר שייח'ים ואנשי דת שחלקם אינו שולט בשפה הערבית מסיירים בכפרי דרום־לבנון ומחתימים על עצומות הקוראות להקמת רפובליקה איסלמית, בנוסח איראן. מדובר בחלק גדול מן המקרים באנשי דת איראניים המפיצים את העצומות בקרב התושבים. העצומות מתפרסמות בעיתוני לבנון, והעתקים נשלחים לאיראן.

יש לציין שראשי מספר כפרים מיהרו להכחיש שידם היתה בחתימה על העצומות שהופצו בשמם.

התארגנות נגד טורבינת הגז בת"א

מאת רונית מורגנשטרן, כתבת „על המשמר"

החלה התארגנות תושבים ברמת אביב במטרה למחות נגד כוונת חברת החשמל להקים את טורבינת הגז כ־200 מטר ממקום מגוריהם, ברידינג ג'.

ממשרד הפנים נמסר שנושא העברת הטורבינה לאזור רידינג ג' לא סוכם עדיין. שר הפנים מתכוון לתבוע מחברת החשמל לבקש אישור משרד הפנים על פי חוק התיכנון והבנייה, כפי שעשתה כשרצתה להקים את תחנות הכוח בחדרה ובאשקלון. אז שותפו התושבים בשיקולים וטענותיהם נלקחו בחשבון.

ב־9 באוקטובר מתוכנן סיור באתר רידינג ג' לחברי ועדת הפנים ואיכות הסביבה. משרד הפנים מתכוון לפנות לגוף אובייקטיבי שיבדוק את ההשלכות האקולוגיות שיש להקמת טורבינת הגז הסמוך לאזור מאוכלס בלא להסתמך על דוחות חברת החשמל או השרות לאיכות הסביבה.

הוועד למען אסירי המחתרת עתר בדרישה לקיים צעדה

משטרת ירושלים אסרה על הוועד לקיים צעדת מחאה ביום ג' הבא דרך רחוב יפו העמוס ומדרחוב בן יהודה

בג"צ ידון היום בעתירה שהגיש הוועד למען שחרור אסירי המחתרת, נגד החלטת שר המשטרה ומפכ"ל המשטרה, שלא להתיר לוועד לקיים מצעד מחאה למען שחרור אסירי המחתרת, במדרחוב בירושלים ביום ג' בשבוע הבא.

את העתירה לבג"צ הגישו בשם הוועד אברהם ליבני, אביו של מנחם ליבני, שנידון למאסר עולם, ישראל גולדברג — מזכיר הוועד למען שחרור אסירי המחתרת, ויעקב נוביק, אחיו של אסיר מחתרת לשעבר.

בעתירתם טוענים השלושה כי הוועד מתכוון לקיים אסיפה וצעדה של כאלף בני אדם ביום ג' הבא, למען שחרור אסירי המחתרת. העותרים טוענים כי במשך השבועיים האחרונים דנו עם המשטרה על מסלול הצעדה בירושלים ומקום קיום העצרת. ביום ב' האחרון אושר לוועד לקיים צעדה ממגרש הרוסים, דרך גן העצמאות בירושלים ועד הרחבה שלפני היכל שלמה. אולם המשטרה סירבה לאשר לוועד לקיים צעדה דרך רח' יפו ומדרחוב בן יהודה, מתוך נימוק שלא לפגוע בשלוות חיי המסחר במדרחוב. כן דחתה המשטרה את שעת תחילת הצעדה מ־5 אחה"צ עד 6.30.

העותרים טוענים כי סירוב המשטרה להתיר להם לקיים הצעדה במדרחוב נובע משיקולים זרים, בלתי סבירים ולא ענייניים. הם טוענים כי בשנים האחרונות קיימה תנועת „שלום עכשיו" 3 פעמים תהלוכות ומצעדים במסלול המבוקש על ידם. כן נערכו צעדות ירושלים ברח' יפו בשנים האחרונות ועקב כך נסגר רחוב זה לתנועה במשך שעות אחדות.

עוד נטען, כי מאות אלפי אזרחים כבר חתמו על מכתב הבקשה לחון את אסירי המחתרת ואי מתן ההיתר המבוקש מהווה אפליה לרעה של הוועד, פוגע פגיעה חמורה בזכויות האזרח בישראל ובזכויות ציבור גדול העומד מאחורי הבקשה לחון את אסירי המחתרת.

את העתירה לבג"צ הגיש ביום ד' בבוקר בשם העותרים עו"ד עוזיאל ברק, שבנו וכלתו נהרגו בידי מחבלים. העתירה הועברה לשופט בית המשפט העליון אברהם חלימה, והוא הורה להעביר את הדיון בעתירה לפני הרכב של 3 שופטים, ולדון בעתירה היום. (עתי"ם)

תושב כפר יונה זכה בהכרה מחודשת כיהודי לאחר עתירה

אזרחותו נשללה ממנו בטענה שאינו יהודי ללא כל נימוק והושבה לאחר עתירה לבג"ץ — גם הפעם ללא נימוקים

מאת דוד פרידמן, כתב עתי"ם

„אני יהודי, שירתתי בצה"ל וזכיתי בעיטור", טען תושב כפר יונה בעתירה לבג"צ שהוגשה לפני כחצי שנה, לאחר שאזרחותו הישראלית נשללה ממנו ומשרד הפנים הודיע לו כי נרשם כבן הדת הנוצרית. אתמול הגיע לסיומו בבג"צ סיוט בן 12 שנה, לאחר שמשרד הפנים הסכים לרשמו כיהודי. משרד הפנים הודיע על הסכמתו לרשום אותו כיהודי, לפני שניתנה החלטה משפטית כלשהי.

העותר, מרדכי קוך, ובת זוגו רחל, טענו בעתירה באמצעות עו"ד יעקב אמסטל, כי מרדכי נולד בברית המועצות לפני 33 שנים לאב ואם יהודיים. בני המשפחה סבלו מגלויי אנטישמיות והתנכלויות פיזיות, וכאשר היה העותר בן 12 עלו בני המשפחה ארצה, נרשמו כיהודים וקיבלו אזרחות ישראלית. העותר שירת בצה"ל ובעת שירותו הצבאי בשנת 1974 קיבל הודעה ממשרד הפנים כי אין הוא אזרח ישראל. בעקבות זאת נמחק ציון הלאום „יהודי" ליד שמו במירשם התושבים והוא נרשם כבן הדת הנוצרית.

בעתירה טען קוך, כי כל פניותיו לברר את הסיבה לכך לא נענו. הוא השלים את שרותו הצבאי, קיבל עיטור במלחמת יום הכיפורים ושירת במלחמת לבנון.

לימים הכיר העותר צעירה ישראלית, יהודיה, ורצה לשאתה לאשה, אך — בגלל הרישום לא יכלו למלא את מבוקשם והחליטו להתגורר יחד ללא נישואין ונולדו להם 2 ילדים.

מרדכי קוך מציין, כי „למרות שטען כל העת כי הוא יהודי, הרי נוכח הנסיבות שנוצרו פנה לבית דין רבני בתל אביב וביקש להתגייר, אך בקשתו נדחתה. נימוקי ההחלטה לא ניתנו, למרות פניותיו". לאחר שראה כי אין מוצא ממצבו פנה לפני כחצי שנה לבג"צ, בעתירה נגד שר הפנים.

אתמול הודיע משרד הפנים לבג"צ, כי הוא מוכן לרשום את העותר כיהודי וכמו כן הוא מוכן לרשום כיהודיה את אמו, שאף ממנה נשללה יהדותה. להצהרת משרד הפנים לא צורפו הסברים ונימוקים, ובא כוחו של העותר הסכים לקבל את ההודעה אם זו תקבל תוקף פסק דין. ההודעה אכן קיבלה תוקף פסק דין של בג"צ, והעותר ואמו ירשמו לאחר 12 שנים כיהודים. (עתי"ם)

15 פלשתינים נפצעו במחנה בראשידיה מהתקפת „אמל"

15 בני אדם ביניהם חמישה ילדים ושבע נשים, נפצעו בעת שאנשי מיליציית „אמל" תקפו אתמול מחבלים פלשתינים במחנה בדרום לבנון.

דובר אמל הכחיש את הידיעה שפירסמה „חזית ההצלה הפלשתינית הלאומית" באומרו כי „כל הדיווחים על הפגזת מחנה ראשידיה הם חסרי בסיס".

בהודעת חזית ההצלה נאמר כי המחנה שבו נמצאים 20 אלף בני אדם, דרומית לצור, הופגז בתותחים ובטילים על ידי לוחמי אמל שהקיפוהו מכל עבריו.

דובר החזית גם קרא לאמל להפסיק את ההתקפות האלה „המשרתות אך ורק את המזימות של הציונים" ולאפשר פינוי פצועים ממחנה ראשידיה. הדובר גם אמר כי בין הפצועים נשים וילדים. (ע"ר, ע"צ)

מות־נשיקה לכלה סינית בליל הכלולות

פקינג. – חתן סיני גרם למותה של אשתו החדשה בחגיגת החתונה שלהם. בנשיקה חושנית וארוכה בצווארה.

האורחים בחתונה שהתקיימה בצפון מזרח סין שמעו זעקות מחדר השינה, וכאשר נכנסו פנימה מצאו את החתן והכלה שוכבים על הספה חסרי הכרה.

השניים הועברו חיש מהר לבית חולים. אולם הכלה הגיעה ללא רוח חיים.

החתן, מסר לאחר מכן כי נשק את אשתו החדשה על הצוואר. הרופאים החליטו, כי החושניות האינטנסיביות של הנשיקה הזאת גרמו לכלה הפרעות בפעולת הלב, שהביאו למותה.

צו מניעה זמני נגד פרסום קטעי ביוגרפיה של ב.ג. ב„ידיעות אחרונות"

צו־מניעה זמני שהוצא אתמול בבית המשפט המחוזי בתל אביב, אוסר על העיתון „ידיעות אחרונות" לפרסם קטעים מתוך הביוגרפיה של דוד בן גוריון, שנכתבה בידי העיתונאי והסופר שבתאי טבת.

הצו הזמני הוצא במעמד צד אחד לבקשת עיתון „הארץ", נגד „ידיעות אחרונות" ושבתאי טבת. פרקליט „הארץ" עו"ד יהודה מוריץ טען בבקשה, כי שבתאי טבת, שפרסם עד כה שני כרכים מהביוגרפיה על בן גוריון, עומד לפרסם כרכים נוספים. טבת היה מועסק במשך שנים כעיתונאי ב„הארץ" עד 30.3.85. ב־28.2.73 נחתם הסכם בין העיתון לבין טבת. לפיו הוענקו ל„הארץ" הזכויות הבלעדיות לפרסם בעיתונות בישראל פרקים וחומר מתוך כתבי היד של טבת, העוסקים בפרטים ביוגרפיים של בן גוריון, שטרם פורסמו כספר.

ב"כ העיתון מציין, כי הצדדים פעלו בהתאם להסכם זה, וכי „הארץ" שילם לטבת את הכספים שנקבעו בהסכם. ב„הארץ" אף פורסמו בעבר קטעים מהביוגרפיה של בן גוריון.

עצרת במלאת 50 שנה להקמת חיל הנוטרים

מאת ישראל זמיר, כתב „על המשמר"

נוטרים מ„משטרת היישובים", מ„פלוגות הלילה של וינגייט", מ„משמר החופים", מ„משמר הרכבות", ו„נוטרים במחנות הצבא וחיל האוויר הבריטי" גדשו אתמול את „היכל התרבות" בעצרת רבת משתתפים במלאת 50 שנה להקמת חיל הנוטרים בהשתתפות של רה"מ שימעון פרס, שר הבטחון יצחק רבין, שר המשטרה חיים בר לב, ראש העיר שלמה לחט, עוזי נרקיס, עקיבא לונסקי גיזבר הסוכנות, יוסף אבידר וגברים רבים רבים שהגיעו לעצרת.

ראשי שיבה וקרחות שלטו באולם. נוטר בן 78 פגש במפקדו משכבר הימים ולפתע חוזקו והצדיע. ערב נוסטלגי מלווה במופע אור קולי „פלוגת שדה לאש ולמגן" סיפרה את סיפור חיל הנוטרים משנת 1936, ימי המאורעות ועד הקמת צה"ל.

„כובע בריטי, רובה אנגלי, אצבע ישראלית וראש ציוני" נועדו יחד כדי להאבק על הגנת היישוב", פתח רה"מ בדיבורי שבח והלל לחיל הנוטרים. עוזי נרקיס, צ'יץ ולוינסקי הדגישו בדבריהם את ייחודו של חיל הנוטרים כחגורת ביטחון ליישוב העברי המפוזר.

בטקס מיוחד עלו על הבמה שמואל אייל האחראי על העצרת והאלוף יוסף אבידר, שצירפו לדגל משטרת ישראל את סרטי חטיבות הנוטרים. תזמורת המשטרה, הזמרת אסתר גמליאלי ושירת מקהלה גרמו לקשישים קורת רוח רבה בהשמיעם משירי הימים ההם.

ועידת היצאניות במטה הפרלמנט האירופי...

יצאניות מ־11 מדינות פתחו אתמול את הוועידה העולמית השנייה שלהן, במטה הפרלמנט האירופי, למרות מחאות צירי פרלמנט רבים.

יותר מ־120 יצאניות ועשרות כתבים וצלמים סקרניים, באו לישיבת הפתיחה של הוועידה, שתימשך שלושה ימים.

הוועידה תדון במחלת האיידס הקטלנית, בהטרדות המשטרות ובבעיות ההתעללות מצד הסרסורים.

המשתתפות באו מהולנד, מערב גרמניה, איטליה, אוסטריה, שוויץ, בריטניה, אוסטרליה, תאילנד, קנדה, ארה"ב והפיליפינים.

ארגון הזונות האנגליות החרים את הוועידה, בנימוק כי אמצעי הבטחון שננקטו אשתקד בוועידה העולמית הראשונה באמסטרדם, לא השביעו רצון.

זונות בלגיות לא משתתפות בוועידה הנערכת בבירתן, מחשש שמא יוטרדו לאחר מכן על־ידי השלטונות.

בתצלום: זונה מחופשת מחשש לזיהוי. (צילום: אי. פי)

בזק החברה הישראלית לתקשורת בע"מ

מ־1.10.86 - תעריפים חדשים במנייה המקומית בטלפונים

מ-11 בלילה עד 7 בבקר - השיחה המקומית בלתי מוגבלת בזמן

הבקר נכנסים לתוקפם תעריפים חדשים במנייה המקומית, הקובעים את מספר הדקות שניתן לשוחח במחיר של יחידת מנייה (פעימת מונה) אחת.

יחידת מנייה אחת לכל 5 דקות
בימי חול מ-7.00 בבקר עד 20.30 בלילה,
בימי ו' וערבי חג מ-7.00 בבקר עד 13.00 בצהרים

יחידת מנייה אחת לכל 8 דקות
בימי חול מ-20.30 בערב עד 23.00 בלילה
בימי ו' וערבי חג מ-13.00 בצהרים עד 23.00 בלילה.
בשבת ובחג מ-7.00 בבקר עד 23.00 בלילה

יחידת מנייה בלתי מוגבלת בזמן
בכל יום כולל יום ו', שבת, ערב חג וחג מ-23.00 בלילה עד 7.00 בבקר. הסדר זה מחייב בשלב זה את כל מנויי המרכזות הספרתיות בארץ, המנויים קבלו הודעות ישירות.

אין שינוי בטלפונים הציבוריים
מסיבות טכניות, אין השינוי הנ"ל חל בטלפונים הציבוריים המועברים למרכזות הספרתיות. בטלפונים צבוריים אלה ימשיכו לחול תעריפי המנייה המקומית שנקבעו ב-1.9.86 והמופיעים בשלטים שבתאי הטלפון.

מ„אצבע" ועד „סוליה"

נוכח חוסר הסיכוי לעקור את נגע הסמים מהשורש מסתפקת משטרת ישראל בקרב־מאסף במגמה למנוע את הרחבת מעגל המשתמשים בהם

מאת רונית מורגנשטרן

בישראל יש ביקוש בעיקר לשלושת הסמים „הפופולאריים" — חשיש, הרואין וקוקאין.

החשיש נחשב סם „קל". משתמשים בו בדרך העישון המקובלת יותר בארצות המערב ובכללן ישראל, או על־ידי לעיסתו — הצורה הנפוצה יותר בארצות אסיה, שם מצוי בית הגידול המקורי שלו. הוא מיוצר מצמח הידוע בשם הקנבוס ההודי. סם החשיש מדכא את מערכת העצבים המרכזית. לכן מספרים המשתמשים בו על תחושות של שלווה, שמחה והתעוררות ולעיתים הלוציבציות. ההשפעה נמשכת כ־40־50 דקות. הדעה הרפואית המקובלת היא, שהחשיש מזיק פחות מסיגריות וגורם פחות להתמכרות לאלכוהול. לעומת זאת כל מי שהפך לנרקומן וצורך סמים „קשים", החל את דרכו בסמים „קלים" כמו חשיש.

לארץ מגיע חשיש בעיקר מלבנון וליתר דיוק מצפון לבנון, שם מצויים אזורי הגידול הטבעי שלו. ישראל מהווה למעשה מעין מדינת מעבר בין לבנון למצרים — השוק הגדול של החשיש. בלדרים מבריחים את הסחורה באטבים. ההברחה נעשית דרך היבשה אל רצועת עזה ומשם לצפון סיני או דרך הים. בדרך רוכשים הסוחרים הישראלים מסוחרי הסמים בעזה את הכמות שצורך השוק המקומי, ואילו מרבית הסחורה עושה את דרכה למצרים. בעבר נמכר החשיש בכמות של „אצבע", אבל מאז פשיטות המשטרה התכופות על הסוחרים הוא נמכר היום בדרך כלל ברבעי „סוליה", כלומר כ־200 גרם.

החשיש הוא סם נפוץ יותר בקרב אוכלוסיות ברמה סוציו־אקונומית נמוכה אך גם בקרב שכבות מבוססות.

הינתקות מהמציאות

הרואין נחשב לסם „קשה". זהו סם משכר ורוב הנרקומנים משתמשים בו. הוא מיוצר ממורפיום — סם המשכך כאבים והמופק מפרח פרג האופיום. עיקר השימוש בו נעשה על־ידי הזריקה תת־עורית או תוך־ורידית וגם דרך הפה או על־ידי הרחה. ההשפעה היא לכארבע שעות. הוא גורם למשתמשים בו — בעיקר אם זה באמצעות זריקה תוך־ורידית — לתחושה מיידית של הקלה והתרוממות רוח, הינתקות מהמציאות והזיות נעימות. הסכנה בו היא ההתמכרות הפיסיולוגית אליו: הגוף המתרגל לסם צורך כמויות גדולות יותר ויותר. קשה מאד לגמול גוף הרגיל להרואין והדבר מלווה ביסורים פיסיים קשים מנשוא. ההתמכרות להרואין מביאה את האדם למצב פיסי קשה — חוסר יכולת לתפקד ללא הסם, אובדן היצר המיני והתאבון. יש סכנת מוות מיידית בשימוש בהרואין במקרה של נטילת מה שקרוי מנת יתר.

לישראל מגיע הרואין בעיקר מתורכיה. עד לפני שנים מספר הוא היה מגיע בעיקר מאמסטרדם בירת הולנד. אבל מאז נתפסו כמה בלדרים בנמלי התעופה בהולנד ובישראל מסופק הסם בעיקר מתורכיה. במגמה לא להיתפס טסים הבלדרים דרך ארצות נוספות לישראל.

כל גוני הקשת החברתית

בהרואין משתמשים אנשים מכל גוני הקשת החברתית, כולל אוכלוסיה ברמת סוציו־אקונומית גבוהה, אבל הוא נפוץ יותר בקרב אוכלוסיית העולם התחתון. ההיזקקות לסם הזה, שכל מנה שלו עולה עשרות שקלים, מביאה רבים מהמשתמשים בו לעולם הפשע כדי לממן את רכישתו. הקוקאין נמכר פחות מההרואין, אם כי ניתן להתמכר גם לו. השפעתו מעוררת וממריצה. הוא מופק מעלי שיח הקוקה, הגדל בעיקר בארצות דרום אמריקה. בארץ הוא נפוץ יותר בקרב המעמד החברתי הגבוה, בקרב הבוהמה. יש זמרים ואמני במה אחרים שנוהגים „להסניף" קוקאין לפני ההופעה כדי להפיק מעצמם את מיטב האנרגיה שלהם.

הטענה הרפואית היא, שהקוקאין, בניגוד להרואין, אינו ממכר פיסיולוגית ולכן ניתן להיגמל ממנו ביתר קלות, אף כי מתמכרים אליו פסיכולוגית כדי לשוב ולחוש את התחושות שהוא מעניק. אופן השימוש העיקרי בו הוא באמצעות ההסנפה — באמצעות קשית הנכנסת לנחיר, שואפים את אבקת הסם.

הדברים לעיל מסתמכים על אינפורמציה שנמסרה לי מפי קצין המשטרה לשעבר, סגן ניצב (מיל) אמנון הלפר, שהיה ראש מדור בילוש ביחידה המרכזית במחוז תל־אביב, ועל ידע כללי (לא אישי...).

בנוסף לשלושת הסמים הנפוצים ביותר יש המשתמשים גם בכדורי שינה ואסיבל (וליום) כדי להגיע להשפעות מרגיעות. יש גם המגדלים מריחואנה בגינתם — זהו סם קל ביותר שאין לו השפעה מזיקה מיוחדת והוא איננו ממכר. ואולם לידיעת „הגננים" — החוק הישראלי אוסר גם שימוש במריחואנה והמשטרה דואגת לאכוף את החוק.

הלהיט המערבי בשוק הסמים היום הוא הקראק. בארץ הוא עדיין אינו מקובל. אבל יש להניח שתוך שנה שנתיים הוא יהיה מקובל. אומר אמנון הלפר: החברה הישראלית משתדלת להיות מעודכנת וערה גם ל„אופנות הסמים". לדבריו, מנהלת המשטרה קרב־מאסף נגד נגע הסמים, בעיקר כדי למנוע הרחבת מעגל המשתמשים בהם. על נסיונות לעקור את הנגע מהשורש, ויתרה המשטרה זה מכבר.

הנשיא יוצא למלחמה

לקראת סיום כהונתו הכריז רונלד רייגן על מלחמה בסוחרי הסמים ובצרכניהם — לא רק בארה"ב אלא גם בארצות אמריקה הלטינית; לפי שעה התוצאות דלות

מאת יהודה צור

במחצית תקופת כהונתו השנייה כנשיא, כאשר ברור לו שלא יכהן פעם נוספת במשרה הרמה, פתח רונלד רייגן במלחמה נגד הסחר בסמים. זהו נגע שרייגן מגדירו „הבעיה החמורה ביותר בארצנו". בהתכוונו הן למסחר והן לצריכת סמים.

אולם לדעת רבים, מלחמה זו שבה פתח רייגן בארה"ב ומחוצה לה, החלה מאוחר מדי מכדי לחסל את נגע הסמים. שמליוני אמריקנים נהפכו לעבדיהם. גורמים בארה"ב מעריכים שכ־20 מיליון איש צורכים מריחואנה, שניים עד שלושה מיליון איש הם צרכני קוקאין וקרוב ל־800 אלף משתמשים בהרואין. צריכה זו מהווה שוק ה„מגלגל" מדי שנה מחזור של לפחות 50 מיליארד דולר. בארה"ב, שעשרות מיליוני תושבים בקרבתה משתמשים בסמים, סבורים, שאם המימשל לא ינקוט מדיניות תקיפה נגד סוחרי הסמים — התופעה תלך ותתפשט. יותר מ־60 אחוזים מסחר הסמים העולמי מתרכז בארה"ב, שאזרחיה הם צרכני סמים על סוגיו השונים. זו הסיבה שהמלחמה שעליה הכריז רייגן אינה מצטמצמת בתחומה של ארה"ב אלא מתפשטת בארצות אמריקה הלטינית, שחלקן הן יצרניות הסמים ואחרות משמשות דרכי מעבר. בוליביה, פרו קולומביה, ברזיל, ונצואלה, גואטמלה, מקסיקו והאיים הקאריביים הן הארצות המשמשות יעד מרכזי למלחמתה של ארה"ב נגד סוחרי הסמים. בארצות כמו ברזיל ופרו פועלים השלטונות המקומיים, בעיקר מאז עלייתם לשלטון של ממשלתיים דמוקרטיים, במרץ רב נגד הסחר בסמים. במדינות אחרות ארה"ב מנהלת בעצמה מלחמה זו. כך קרה ש־200 חיילים אמריקנים, בסיוע מסוקים, פשטו — באישורה של ממשלת בוליביה — על חוות לגידול סם הקוקאין, בעמקים המצויים לכ־400 ק"מ מבירת בוליביה. לגבי ארצות אחרות, כמו ונצואלה, משתמשת ארה"ב בחיל־הים שלה בשיתוף פעולה עם חיל־הים של ונצואלה, כדי לצמצם את סחר הסמים.

תוצאות דלות

עד כה מלחמתה של ארה"ב בסמים היא דלת נצחונות. רק מבריחים ומוכרים מעטים הובאו לדין, מגורים שונים של המימשל, משטרה ואף בתי־משפט של ארה"ב, לאשר פקידיהם לא תמיד מחוסנים בפני הפיתוי של צבירת רווחים בדרך זו. גנראל ג'ון גלבי, מפקד כוחות צבא ארה"ב ביבשת הלטינו־אמריקנית, הודיע, שפעולות הצבא בבוליביה השיגו רק הצלחה חלקית. אך חמור יותר — הדבר עורר תסיסה רבה בבוליביה. מיד עם היוודע על תחילת המבצע נגד החוות שבהן מגדלים קוקה פתחו ארגונים רבים בבוליביה בשביתה כללית, בתמיכתה של הסתדרות העובדים הבוליביאנית. בה מאשימים את ארה"ב „בהתערבות בענייניה הפנימיים של בוליביה ובשימוש ברוטאלי של כוחותיה המזויינים נגד עמנו".

אך גם במקסיקו השכנה נתקשה ארה"ב לנהל מלחמה יעילה נגד הסחר בסמים נשיא מקסיקו מיגואל דה לה מדריד הודיע לא מכבר שממשלתו לא תסכים לכך, עוד שמטוסי ארה"ב הרודפים אחר מטוסים של סוחרי סמים יחצו את הגבול בין שתי המדינות. אולם גם התובע הראשי של מקסיקו, גרסיה רמירס, נאלץ להודות כי „קיימת שחיתות מסויימת במשטרת מקסיקו." בפברואר השנה נמצאו בעיר גואטלחרה גוויותיהם של שני סוכנים אמריקנים העוסקים במלחמה בסמים. הגוויות היו נקובות כדורים ונראו בהן סימנים ברורים שהסוכנים עונו לפני מותם.

מירדף לתוך מקסיקו

באוגוסט שוב נסערו הרוחות בארה"ב כאשר נמצאה בגואטלחרה עוד גוויה של איש הסוכנות למלחמה בסמים של ארה"ב וגם סימנים ברורים שעונה במכות חשמל. כמה שוטרים הודו מאוחר יותר שהם היו שותפים למעשה זה — ככל הנראה בפקודות סוחרי הסמים. זו הסיבה שבגללה צירי בית־הנבחרים של ארה"ב הגישו הצעת־חוק שתאפשר להשתמש בכוחותיה המזויינים של ארה"ב „כדי לסגור באוויר ובים את גבולה הדרומי של ארה"ב", כשהמטרה היא למנוע את סחר הסמים שמקורו במקסיקו. בין המותחים ביקורת על הצעת החוק יש גורמים הסבורים שהכוונה היא למנוע מעבר מהגרים בלתי־ליגליים ממקסיקו. במסיבת עיתונאים שהתקיימה בבניין הקונגרס אמרו יוזמי החוק, כי „השימוש בכוחות המזויינים במלחמה בסחר בסמים הוא צעד נועז אך חיוני." הציר רובינסון אמר, שבמרוצת השנה הנוכחית הוכנסו לארה"ב שלושים אלף טונות מריחואנה, 150 טונות קוקאין ו־12 טונות הרואין, כדי לספק הדרישה הגוברת והולכת של קרוב ל־30 מיליון אזרחי ארה"ב המשתמשים בסמים דרך קבע. ג'ורג' גקס, רפובליקני ממדינת פנסילבניה, הציע לגזור עונש מוות על סוחרי הסמים. „אם הצעת החוק תתקבל, יהיה נשיא ארה"ב מסוגל להפעיל במשך 30 יום ציוד וחיילים במידה מספקת כדי למנוע הברחה לארה"ב של סמים במטוסים וספינות." על פי הצעת החוק יורשו אנשי הכוחות המזויינים של ארה"ב לרדוף אחר סוחרי הסמים ולעצור אותם בתחומי מקסיקו. גורמים ליברליים חוששים, שאם תתקבל הצעת החוק עלולות להיווצר בעיות חמורות בין מקסיקו לבין ארה"ב, כאשר הצבא יפלוש לארץ שכנה בעת „מירדף". זו הסיבה שהצעת החוק עוררה התנגדות עזה בארה"ב למרות שהבעיה, מטרידה מראיינים את המימשל ואת כלל האזרחים.

ראש דסק לענייני היום: לוי מורב
עורכת אחראית של עמודי הפנים: עינת אטו

השמדה מן האוויר

אלפי דונם של צמח הקוקה הושמדו השנה בקולומביה על־ידי קוטל־עשבים מסוג חדש. ביו[illegible]. בגלל רגישות הנושא. לא ניתן פומבי לניסוי

מאת ברנרד דבוסמן

ניסויים בקוטלי עשבים חדשים, שנערכו בקולומביה — וביניהם גם ניסוי בחומר משיר־עלים הדומה ל„גורם אורנג'" השנוי במחלוקת — מגבירים את התקוות לפריצת דרך במאבק הבינלאומי נגד הקוקאין.

היעדר קוטל עשבים יעיל, שיהרוס את שיחי הקוקה החזקים, היה במשך זמן רב המכשול העיקרי בפני המאמצים לשים קץ לסחר הקוקאין המשגשג. ואולם, פקידים העוסקים במלחמה נגד סמים בקולומביה ובארצות אחרות אומרים, יש עתה יסוד לאופטימיות. לדברי הפקידים הללו הושמדו כמעט 3,000 דונם של צמחי קוקה בג'ונגל של מזרח־קולומביה, והדבר נעשה בקוטל עשבים שניתן לרססו מן האוויר או בעזרת יחידות מצוידות במרססי־גב.

נוכח העובדה, שהשמדת יבולים בחומרים כימיים היא נושא פוליטי רגיש בשלוש המדינות המספקות את רוב הקוקאין בעולם — קולומביה, פרו ובוליביה — לא ניתן פומבי לניסויים הללו, והפקידים בבוגוטה, שמסרו את הידיעה, ביקשו להישאר בעילום שם.

הפחדים מפני קוטלי העשבים הובלטו בחריפות בחודש יולי, כאשר מאות חקלאים בוליביאנים נזעמים אירגנו מצעדי מחאה נגד פעולה משותפת של בוליביה וארה"ב בעניין הסמים. החקלאים טענו, כי אנשי הצבא והמסוקים האמריקניים יגרמו נזק חסר־תקנה לסביבה.

תביעות משפטיות

לדברי פקידים, קוטל־העשבים המצליח ביותר שנוסה עד כה הוא טירקלופיר, המיוצר על־ידי חברת „דאו כימיקל" האמריקנית — אחת משבע החברות שיצרו את המרכיב הראשי של החומר משיר־העלים „גורם אורנג'". חומר זה, שנעשה בו שימוש נרחב במלחמת וייטנאם, עמד במרכז תביעות משפטיות של ותיקי מלחמת וייטנאם, אשר טענו כי לקו בסרטן ובמחלות עצבים בעקבות חשיפה אליו.

הדובר של חברת „דאו" אמר בניו־יורק לכתב רויטר, כי אמנם לטריקלופיר ולטי־245, ששימש כמרכיב ב„גורם אורנג'", יש מבנה מולקולארי דומה, אך עם זאת יש ביניהם שוני רב. לטריקלופור אף מחצית הרעילות של אספירין, ואין הוא גורם נזק לבעלי־חיים או לבני־אדם. בארה"ב משתמשים בו בעיקר להשרת עלים כאזורי יער, כדי לאפשר בהם בנייה.

דו"ח שנמסר השנה על־ידי המשרד האמריקני למלחמה בינלאומית בסמים (אינ"מ) אומר, כי השמדת יבולים עומדת במקום הראשון של סדר העדיפויות האמריקני. לדברי הדו"ח הושגה התקדמות רבה בהקטנת יבולי המאריחואנה בכמה מדינות של אמריקה הלאטינית, על־ידי ריסוס מן האוויר, אולם התברר כי שיח הקוקה עמיד נגד הכימיקאלים, המופעלים נגד מאריחואנה, והשמדתו עד כה נעשתה על־ידי עקירת הצמחים בזה אחר זה, ובזאת מוסיף הדו"ח: „קולומביה הצליחה ב־1985 לאתר חומר כימי, העומד בקריטריונים של בטחון הסביבה ובו־בזמן מסוגל להשמיד את שיחי הקוקה העקשניים. מתנהלים ניסויים נרחבים בריסוס החומר מן האוויר וממרססי־גב".

תהליך קפדני ועתיר־עבודה

אינ"מ מביע תקווה כי השמדת צמחי הקוקה תגבר השנה פי חמישה, מ־20 אלף דונם ב־1985, ל־100 אלף דונם ב־1986. בנימה אופטימית מפורשת אומר הדו"ח: „אם הפעולה הזאת תצליח בקולומביה, הרי אפשר יהיה לבצעה גם באזורים אחרים המגדלים קוקה".

ואולם, לדברי מומחים, אין הצלחה במדינה אחת מבשרת כהכרח הצלחה במקומות אחרים: שיח הקוקה שמגדלים בבוליביה ובפרו, עמיד עוד יותר מזה שבקולומביה. בפרו ובבוליביה, המגדלות העיקריות של הקוקה בעולם, השמדת שיח פירושה כריתתו ומריחת תערובת של רעלים על מערכת השורשים שלו. בקולומביה ניתן לעקור את הצמחים על־ידי משיכה.

העקירה בידיים היא תהליך קפדני ועתיר־עבודה: לדברי סוכנות הסמים האמריקנית עבדו בפרו אלף בני אדם במשך כל שנת 1985, כדי ל„נקות" שטח של 48,230 דונם.

מלבד הרווחים הגדולים שהוא מכניס, אוהבים האיכרים בשלוש המדינות הללו לגדל צמחי קוקה בגלל עמידותם. המאמצים לשכנע חקלאים ועידים בקולומביה, בפרו ובבוליביה, לעבור לגידולים אחרים, עלו עד כה בתוהו, משום ששום גידול אחר אינו מכניס כסף כה רב בעבודה כה מועטה.

(רויטר)

עיר עולה על גדותיה

מאת צביה בן־שלום

לפני שש רעמו השמיים אי שם מעל הים והרעמים העמומים והמתמשכים הזניקו את הבריות ממיטותיהם, להוריד כבסים מהחבל ולהגיף חלונות. לך סמוך על השירות המטאורולוגי! אמרו במפורש שאחר הצהריים יתחילו הגשמים בצפון ויירדו בהדרגה דרומה. עד הלילה... טעות של חצי יום. ניחא. בקיץ לא היו להם טעויות, אמרו שיהיה חם מן הרגיל והיה חם מן הרגיל. אמרו שהטמפרטורות יתאימו לעונה ובאמת היה חם. עכשיו רק מתחילים הגשמים, צריך לעשות אוי־דיינו והחיים מסתבכים.... הרעמים לא המהו.

בשש־וחצי נפתחו ארובות השמיים ותוך שניות עלתה העיר על גדותיה. נהרות אדירים זרמו במורד כל רחוב, לצידי המדרכות ועד לאמצע הכביש, נקוו מעל פתחי הניקוז הסתומים, שלתוכם דחפו בעלי החנויות בעקביות את אשר טיאטאו מדי יום מפתחיהם לפי צו העירייה. כל אוטובוס שעבר הרעיד את האגמים ושילח זרמים עזים ורחבים במעלה הרחוב. כמו סמבטיון זרם הנהר לוך ושוב, מפריד בין שתי גדות הרחוב, כמו ירדן. מי שהיה לו מה לחפש במדרכה. שמאול — פשוט נכנס למים.

האנשים לבשו קיצי. רק פתי יאמין שבזאת יסתיים החום. גם מי שהשכיל לקחת מיטריה לא טרח לפתוח אותה. גשם! איזה יופי!

ברבע לשבע הכל נפסק. נותרו מדרכות לחות, דביקות מלכלוך שהורטב, שלוליות אדומות מחלודה שנשטפה דרך המרזבים, נהרות מים לצידי הכבישים, רמזורים שיצאו מכלל פעולה, ריח של אדמה לחה בחצרות, מכוניות מנומרות בבוץ...

האנשים, בלבוש קייצי, ניערו באדישות את המים שהתיזו עליהם האוטובוסים, הציבו רגליהם בזהירות על המדרכות הדביקות, קיפצו מעל שלוליות מלאות בבוץ וחייכו זה לזה בסבר פנים: גשם, מהו איזה יופי...

חוק כיסוי הראש

סיפור לא לגמרי דמיוני. הכפייה הדתית הולכת ומשתלטת על חיינו שלב־שלב. אחרי חוק החזיר וחוק החמץ, אפשר לצפות לחוק שיחייב את כולנו – גם נשים – שלא לצאת בגילוי ראש.

מאת דוד בן־ישראל

„החוק המחייב כיסוי ראש — גם של נשים — בכל מקום ציבורי בישראל ובנציגויותיה בחו"ל התקבל בכנסת בקולות המפלגות הדתיות, מהימין אהרון נחמיאס והרב מנחם הכהן מהמערך ובהמנעותם המפגינה של חברים מהמערך. נגד החוק הצביעו מפ"ם, ר"ץ, שינוי ושלושה חברים מהמערך. רק"ח לא השתתפה בהצבעה. מעתה ייאסר על כל אזרחית ותושבית היהודיים של המדינה ללכת או לשהות בגילוי ראש במקום ציבורי. העובר על החוק יהיה צפוי למאסרים או לקנס כספי, או לשניהם גם יחד".

נודע, שאכיפת החוק תהיה באחריות המדור המשטרתי לשמירת חוקי הלכה, שהתקבלו כחוקי מדינה. (המדור הוקם לא מזמן בהסכמת שר המשטרה, בר לב). יו"ר ועדת הפנים של הכנסת דב שילנסקי טען (כפי שזכריו, כזכור, ביחס ל„חוק החמץ", שגם הפעם מדובר ב„חוק ליברלי", והראיה לדבריו: „כל אחד יוכל להסתובב בגילוי ראש בתוך ביתו, בתנאי כמובן, שיסגור דלתות ויכסה וילונות, בכדי לא לפגוע ברגשות עוברים ושבים דתיים". ראש הממשלה התורן, שהצביע בעד החוק ענה למקטרגים עליו, ש„אם החוק רצוי לדתיים אין לעשות מזה עניין מה גם באקלים כשלנו בריא יותר ללכת בכיסוי ראש, ובנוסף: אין לזלזל בפיתוח תעשיית הכובעים, שללא ספק תחזק את כלכלת המדינה".

חילות השם

מחזו... זה עוד לא קרה... אל דאגה! חוק כזה צפוי לנו בקרוב. הרי לא חסרים לנו בעלי יוזמה מחיילות השם, כדמותם של אבנר שאקי, כהן־אבידוב, הרב פרץ או אפילו הרב מנחם הכהן, שכה הודיע מפתיחת הפישפשוק בשבת, שיעלו חוק כזה בכנסת. הם לא יפעלו בחלל ריק. הדרך לקבלת חוק כזה הולכת ונסללת וקורים כל על־ידי ראשי המדינה וההסתדרות שהם אומנם חילונים, אך נוהגים כזיקית ומחזיקים כיפה בכיס, כדי להתאים עצמם לצבע סביבתם.

אותו שילנסקי, למשל, חובש כיפה כשהוא בא לדרוך בהתוועדויות הקדושים של מאה־שערים וראש הממשלה עושה כן בכל פעם שמופיע רב באופק. יש כבר בתי־ספר ממלכתיים־דתיים שדורשים במפגיע מתמודדות לכסות את ראשיהן ועדה שלימה, יוצאי אתיופיה, הוכרחה על־ידי הרבנות הראשית לחבוש כיפה, כאחד התנאים להכרה ביהדותה.

את האווירה שתאפשר קבלת חוק כיסוי הראש מכינים גם בסתר, כפי שעושים צלמים מהטלוויזיה ב„מבט", הממקדים את העדשה על לובש כיפה, גם כשבאירוע מצלם נוכחים עשרות ומאות גלויי ראש לעומת דתי אחד או שניים. השמצה?... הגזמה?... חמור מזה, כי מתגלה שהדברים מתוכננים ואינם פרי יוזמה פרטית. „כל העיר" הירושלמי מסר (12.6.86) על „קורס ראשון ל־50 אנשי תקשורת דתיים במכללת ירושלים בבית וגן, שהוא הוכחה נוספת לדרך השקטה שבה מחדירים החוגים הדתיים־לאומיים את אנשיהם למוקדי כוח בחברה הישראלית.

מזכירת הקורס, צביה דיין, מאשרת קביעה זאת, אף כי בנוסח אלגנטי יותר: „הקורס נועד להכשיר בעלי מקצוע דתיים לנצל את הרדיו והטלוויזיה להחדרת היבטים דתיים לתקשורת". ובקרוב וודאי יציפו אותנו גם בפירסומת זולה בנוסח ההוא, „התמים" על הדלקת נרותו: „כל נער וגבר בכיף כיפה לובש" ובשם ההקפדה על הסטטוסקוו, כביכול, תורה הרבנות הצבאית שאין להוריד את הכומתה מהראש, בשום מקום, בפקודה!

כמובן, משה וחצי ויצחק רבין יורישו ודובר צה"ל ימציא צידוק מתוכם למעשה, וכשהחוק יתקבל, מובטח לנו, שהח"כ שכח וייס יזוור ויאמר בקולו המנסה לשכנענו „(אבל) בעינייני יסוד לא נעתרנו לכל שינוי בסטאטוס־קוו", („כל הצפון", 12.9.86) כאילו שכח, שהשיטה של „דונם פה ודונם שם" כבר הוכיחה עצמה בארץ הזאת.

פגיעה בחופש האכילה

קיים גם סיכוי, ש„חוק כיסוי הראש, הנראה כרגע כדמיוני, יתקבל בכנסת ללא רעש ובלי סיקור עתונאי. עובדה: למחרת קבלת „חוק החמץ" בכנסת (4.8.86) התפרסמה ידיעה על כך רק ב„על המשמר" וב„מעריב" (מהעיתונים שעלה בידי לבדוק) ואפילו בהם בצורה מוצנעת ביותר. „ידיעות אחרונות", „חדשות", „דבר" ו„ג'רוזלם פוסט" לא דיווחו על כך מילה. שום עיתון של אותו סופשבוע, גם לא המוספים שלהם, לא הקדיש אפילו „מאמרציק" לחוק מחפיר זה ושבועונים חילוניים עירוניים כמו „העולם הזה" ו„כותרת ראשית" לא הזכירו כלל את החוק החדש, בגיליונותיהם.

והמדובר הוא בחוק, לפיו אדם ייאסר או ייקנס על שהעז לאכול בפסח פרוסת־לחם או כל מוצר „חמץ" אחר, ביושבו בפארק, על חוף־הים, בגינת ביתו הפונה לרחוב, בצידי דרכים, באוטובוס יתכן גם ש„סיירת מצוות" מוסמכת תחרים את כל המאכלים שאינם כשרים לפסח, מתנועות נוער וקבוצות אחרות, המטיילות בנגב ובגליל, כי הרי הנוף והמרחב גם הם „מקום ציבורי".

נכון, ההצבעה הסופית על „חוק החמץ" התקיימה בשעה מאוחרת, העיתונאים כבר לא נכחו — סימן, שלא היתה להם מוטיבציה מספקת להישאר. כי הרי אמצעי התקשורת האלקטרוניים הודיעו מבעוד זמן, שחוק זה יובא להכרעה לפני גמר מושב הכנסת. או שמא חששו העיתונאים, שלמאבק נגד הכפייה הדתית כבר אין כל סיכוי... בכל אופן, חוסר התגובה של העיתונאים, הפוליטיקאים ואנשי הציבור על הרחבת הקלריקליזציה של המדינה, והפעם שוב נגד חופש האכילה, מרגישה את הצלחתם של מקדמי האינקוויזיציה הדתית בישראל, בניטרול מנהיגיו ודובריו של הציבור החילוני.

באותו השבוע התרחשו מאורעות חשובים ביותר, (הבג"ץ בעניין השב"כ, השיחות עם ברה"מ, קבלת החוקים נגד גזענות ומגע עם אש"ף, שיחות טאבה והקטל הגובר בדרכים), אך לכולם התייחסו מעל הבמות הציבוריות. נמצא להם מקום בולט בכל העיתונים. מכאן שהתימנעות מתגובה, אפילו מינימלית, על חוק המהדק עוד יותר את תגורת החנק סביב צוואר הדמוקרטיה וחופש הפרט במדינה, היא תופעה המנבאה שחורות לאורחיה השפויים.

„רגיעה"... הצחקתם אותנו

חילונים אופורטוניסטים היודעים את האמת, ובראשם מנהיגות מפלגת העבודה, מנסים לשכנע אותנו, שחלה רגיעה במתיחות בין חילונים לבין דתיים לאחר „נסיון ההצתה של בית־הכנסת" שנעשה על־ידי כאילו חילונים וכתגובה לטרור חרדי). מובן, שגם לדתיים המיליטאנטים ענין רב בהוצרות רושם של רגיעה, כי הרי כך ניתן להרדים עוד יותר את החילוניות הרדומה. אם כך, איך ידע החילוני הער מה באמת מתרחש בשטח, איך יעקוב אחר התפשטותם והתחזקותם של קורי־העכביש של הכפייה הדתית סביבו? לא כל „חידוש" קלריקלי והפרה בסטאטוס־קוו מובא לידיעתנו, כי העיתונים אינם מפרסמים כל ידיעה רלוואנטית המגיעה אליהם, וכל נדבר על האופי הסלקטיבי והמגמתי בו נמסרות ידיעות מסוג זה ברדיו ובטלוויזיה, בשם „האיזון הקדוש" המזוייף.

במקביל, יוצקים מים על ידי המרגיעים בעלי המזימות גם חילונים תמימים ובעלי רצון טוב, שאינם יודעים להעריך את עוצמת תהליך הקלריקליזציה בה אנו נתונים מזמן ואף לא את עוות המצה ואת התיחכום התוקפני של מעליה. שנים רבות הם חוזרים ואומרים לנו „לא צריך להפריז בסכנת השתלטות החרדית בארץ" („על המשמר" 15.9.86). האם העיתונאי הראשי שכך כתב ער, למשל, למשמעות ידיעות מסוג זה, שעיתונו מסר יום קודם לכן — „(הפעלת) קיני השומר הצעיר בשכונות נהריה... מלווה בקשיים לא מעטים... בגלל תהליך הדתיוזציה העובר עליהן...".

אלוהים בקסטות

מאת אירית צ'רניאבסקי

„ציפיתי לפגוש כאן אנשים מתלבטים, שבאו מן העולם החילוני. חשבתי שיישאלו שאלות, שיהיו ויכוחים. מסתבר שרוב באי הסמינר לחוזרים־בתשובה הם אנשים שבאו מרקע דתי, עזבו את הדת ועתה הם מנסים לחזור אליה. אין ויכוחים ואין שאלות. דברי הרבנים נופלים על אוזניים ברויות".

את הדוברת, ארנה, פגשתי בבית מלון מסוים בארץ, שם נערך סמינר לחוזרים בתשובה. כמאה אנשים, נשים וילדים התאספו שם. לכולם כיפות או מטפחות על הראש. להרצאה ששמעתי, כמו להרצאות אחרות, התלוותה חוברת עבת־כרס — חומר־עזר לתלמידים. הכל מאורגן עד לפרט האחרון.

ההרצאה הראשונה עוסקת בסימנים נסתרים בתורה. מטרתה — להוכיח כי התורה לא יכלה להיכתב על־ידי בשר ודם. הצד הכאילו־מדעי נועד לחזק את האמונה.

ההרצאה הבאה בתור עוסקת בשכר ועונש: העולם הזה והעולם הבא.

הכל צפוי

„אין שום דבר מקרי, הכל נגזר משמיים" — אומר הרב מבני־ברק ומביא כדוגמה את האסון המחריד בצומת הבונים. „צריך לחפש את חטאינו", הוא זועק — בהתרגשות, „וזהי הסיבה האמיתית. האסון אינה אלא עונש משמיים על חטאי הדור".

ועוד מספר הרב, לתדהמת הנוכחים, כי 99 אחוז מהמזוזות בארץ פגומות, והרי ידוע לכל כי מזוזה פגומה גורמת לאסונות. ויש לו גם דוגמאות והוכחות לרוב: הנה, למשל, אדם שקיבל התקף לב קשה, ורק לאחר מעשה התברר כי במזוזה שבביתו היתה מחוקה המילה „לב", והנה גם אשה אשר סבלה מהפלות חוזרות ונשנות, והתברר שבמזוזה שבחדר השינה שלה היתה מחוקה המלה „בנים".

דברי הרב מתקבלים בהסכמה מלאה. גם כשהוא רוצה לסיים את דבריו הקהל לא נותן לו: „הרב ימשיך", „הרב ימשיך", נשמעות קריאות מן הקהל, וכשהוא יורד סוף סוף מן הבמה, עליו לפלס את דרכו בין נשים המחזיקות את ילדיהן ומבקשות ממנו ברכה.

הסמינר הוא השלב הראשון של תהליך החזרה בתשובה הממוסד. המוסד המארגן הוא „ערכים". וכל סמינר נמשך כ־5 ימים והוא כולל תכנית אינטנסיבית של הרצאות הנמשכות אל תוך הלילה. הלילה האחרון, האמור להיות החוויה המרשימה ביותר, הוא „ליל הנשמות", משהו כמעט ספיריטואליסטי. מספרים בו על נשמות מתות שמתגלות לפתע ומצוות על חזרה בתשובה, ועל אירועים שלא היו יכולים להתרחש אלא בהתערבותן.

מסגרת משפחתית

המסגרת של „ערכים" מיועדת בעיקר למשפחות. והמארגנים אינם רואים בעין יפה השתתפות של אחד מבני הזוג בלבד. „זה יכול לגרום למשברים במשפחה" — הם אומרים. המגמה היא שכל המשפחה, כולל הילדים, תעביר את התהליך בצוותא.

אחת המארגנות סיפרה לי כי פונות אליה, משפחות בעייתיות רבות; הן מאמינות, כי יפתרו את המשברים בחיי המשפחה במסגרת הדת. לדבריה, הבעיות אכן נפתרות או קטנות עם המעבר לאורח החיים הדתי.

„חיי הנישואין שלי הלכו והדרדרו", מספרת אחת מן „החוזרות". „בעלי אוהד כדורגל שרוף, ואת כל השבתות היה מבלה במגרש הכדורגל או בבית־קפה עם שאר האוהדים. גם בימי השבוע הרבה לבלות מחוץ לבית. עם החזרה בתשובה השתנו חיינו: שבת היא שבת וחג הוא חג. המשפחה נעשתה חשובה, והאווירה בבית השתנתה. הדת הצילה אותי ואת שלמות משפחתנו".

עושה רושם שרבים פונים אל הדת בעקבות משבר אישי: מות של אדם קרוב, תאונה קשה וכיו"ב. אחת המשתתפות סיפרה כי הגיעה אל הדת לאחר פטירת אביה. „בסמינר הוכיחו לנו שיש חיים אחרי המוות וכי הנשמה היא נצחית. החלטתי לחזור בתשובה. יחד עם כל המשפחה, והיום אני מרוצה".

בתוך קהילת ה„חוזרים" אתה שומע שוב ושוב סיפורים באותו הנוסח: בן קיבוץ או „חזר" אחרי תאונת דרכים קשה, טייס שחזר אחרי פציעה קשה ושבי ממושך, ועוד ועוד סיפורים מעין אלה. ככל שהמרחק מהחזרה יותר, כן מרשימה יותר התופעה. שוב ושוב מוזכרים בפליאה אנשי קיבוצי „השומר הצעיר" (אצל המחזירים בתשובה אין כמו קיבוץ, כל קיבוץ הוא קיבוץ של „השומר הצעיר", כמו שכל קצין הוא „קצין קרבי") האמנים המפורסמים, אנשי הבוהמה, הטייסים הקרביים, וכמובן, אורי זוהר. היהלום שבכתר עליו הם מדברים בהערצה ממש. כל אלה מהווים נכס חשוב לתנועת החזרה בתשובה.

המחזירים בתשובה אינם מסתפקים רק בסמינרים. הם עורכים כנסים לחוזרים בתשובה גם בבתי־הכנסת שכונתיים. בכנס שבו השתתפתי נראו לי רוב המשתתפים דתיים מימים ימימה. המרצה היה חוזר בתשובה, איש קיבוץ, רופא בבית־חולים. סיפורו קלח ושטף: התלבטות, אכזבות מהסוציאליזם, ההתחברות עם אנשי תורה וחב"ד תוך כדי לימודי הרפואה באוניברסיטה ונישואין לחוזרת בתשובה.

נראה שקטעי חיים אלה, סיפורים של הבאים ממרחקים ומוצאים אושרם מחזקים את שומרי המצוות הוותיקים ואהובים עליהם מאד. המרצה מתקבל בחיבה רבה וזוכה למחיאות כפיים ממושכות.

הרכבת האחרונה אל המשיח

לעולם הבא, עולם שאחרי המוות, מקום נכבד בחומר המועבר לחוזרים בתשובה. דרך מקובלת להפצת הרעיונות היא הקסטות. עשרות — ואולי מאות — קסטות של הרצאות ודרשות המופצות בין המתעניינים. באחת מהן שמענו את דברי הרב אמנון יצחקי: „מי שלא שומר שבת מקבל עונש משמיים — תאונות דרכים. בעולם הזה מתים רק פעם אחת, בעולם הבא המון פעמים. על כל הפרת שבת יש מיתה אחת".

הרב יודע לספר כי לצדיקים מחכה גן העדן על תענוגותיו (ועליו אין מרחיבים את הדיבור), והוא מתאר בעסיסיות רבה את הגיהנום, אליו יגיעו מפרי השבת. החשבון פשוט אם נשמור את המצוות לא נסתכן.

מקסטה אחרת בוקע קולו של הרב יגן חוזר בתשובה מפורסם. לפי יגן, חילוניות פירושה חומרנות והתפרקות טוטאלית מערכים, ואילו הרוחניות והערכים מצויים רק בדת.

„כל זוג שלישי מתגרש 40 אחוז מהנערות מתחתנות כשהן בהריון. 250 אלף תיקי עבריינות נפתחים בכל חצי שנה, מחנות צה"ל נגועים בחשיש בצורה מחרידה", זועק הרב יגן. נגד כל התחלואים האלה יש רק תרופה אחת — הדת, וכדאי למהר, כי מחר אולי יבוא המשיח ואז יהיה מאוחר מדי. „יום הדין קרוב, רבותי, והלוואי שלפני יום הדין נזכה כולנו לחזור בתשובה ולא נפסיד את הרכבת האחרונה למשיח".

קשה לסכם את התופעה, הפופולארית כל כך בשנים האחרונות. ארנה, המגדירה עצמה כמי שהציצה ולא נפגעה, אומרת על כך: „הרגשתי שרומיתי".

מוסיקה

לעירוניים בלבד

מאת יצחק שור

מוסיקה הסימפונית עמדה בתשמ"ו במרכז חיי המוסיקה של ישראל. המוסיקה הקאמרית, לעומתה, עדיין לא פרצה לעבר הקהל הרחב, פרט למקרים בודדים כמו הופעתה של רביעיית אלבאן ברג בפסטיבל ישראל.

למלחין הישראלי היתה השנה עונה חלשה. פרט לתזמורת רשות השידור המעיטו התזמורות לנגן יצירות ישראליות.

השנה נעשו כמה נסיונות להעלות אופרה, אך נסיונות אלה היו מפוזרים ומקריים.

מנקודת מבט גיאוגרפית היתה תשמ"ו שנה של נסיגת התזמורות מן הערים הקטנות ומיישובי הספר אל הערים הגדולות.

בקרב הנוער יש כמה הישגים: החלה להתגבש תזמורת סימפונית לאומית לנוער, כמה מקהלות ילדים ונוער החלו לפעול. גם השנה בלטו בני נוער מחוננים, אך כמה סנוניות עדיין אינן מביאות את האביב. הסביבה של בית־ספר התיכון הרגיל איננה מעודדת מוסיקה.

הפילהרמונית — הפנינה שבכתר

התזמורת הפילהרמונית היא הפנינה שבכתר חיי המוסיקה בישראל. היא נהנית מאמונם של 36,000 מנויים ומהנהלה רבת תעוזה ודמיון. גם השנה הובילה הפילהרמונית את חיי המוסיקה הסימפונית מבחינת רמתם של המנצחים והסולנים, ובראשם זובין מהטה. הוא לא רק תרם זמן וכסף, אלא גם התרים אחרים. בכל מקום שאליו הגיע שימש שגריר ציוני וישראלי שאין לו אח ודוגמה. אחריו הופיעו מנצחים מבריקים כמו מיונג והאן צ'ונג, טנשטדט, ואחרים. בין הסולנים בלטו פרלמן וצוקרמן (כינור), רוידוביץ וצימרמן (פסנתר).

תזמורת ירושלים־רשות השידור נפרדה בסוף העונה מגארי ברתיני, שהוביל אותה במשך שמונה שנים. הוא הוביל לא רק את התזמורת, אלא גם את ביצוע המוסיקה הישראלית והיהודית. סידרת קלאסיקל פרצה לעבר קהל חדש עם גולת־הכותרת שלה – מראתון מוצרט.

התזמורת הקאמרית זכתה לתנופה בלתי רגילה בזכות מנהלה המוסיקלי, יואב תלמי. לזכותו יש לרשום הקמת גוף מייסד של אופרה ישראלית, המורכב מהתזמורת הקאמרית, התיאטרון הקאמרי והמקהלה הלאומית „רינת". בזכות יואב תלמי, שעשה עשר שנים בגלות הולנד, שמענו בעונה זאת את אחת המקהלות הטובות בעולם: המקהלה הקאמרית ההולנדית.

כסינפוניטה אינני זוכר השנה מנצחים בעלי שיעור קומה, פרט למנדי רודן, שהעלה את תזמורת באר־שבע על המפה והפך אותה לגוף אמנותי בעל רמה אירופית מכובדת. אך שמענו שלוש סולניות מקסימות: „מלכת הקלרינט" סבינה מאייר, „מלכת החלילית": מיכאלה פיטרו, ושותפתו של ז'אן רמפל הגדול – הנבלנית מריאל נורדמן.

תזמורת רשות השידור — הישראלית ביותר

הפילהרמונית ניגנה בעונת תשמ"ו שתי יצירות ישראליות בלבד, מאת ליאון שידלובסקי ומאת ליאור שמבדל. אם לנקוט לשון המעטה, מותר לומר שמלחינים ישראלים אינם מדברים אל ליבו של זובין מהטה.

בתחום המוסיקה הישראלית והיהודית הובילה תזמורת ירושלים־רשות השידור. היא ניגנה יצירות מאת מארק קופיטמן, רן יוהאס, עדן פרטוש, צבי אבני, סרג'יו נטרא וארתור גלברון. גם עורך הקונצרטים הקאמריים של „קול המוסיקה", פול לנדאו, הציג לפני הקהל יוצרים ישראליים.

במסגרת שבוע המוסיקה היהודית העלו התזמורת והמקהלות יצירות מאת אנדרי הייוו, ישראל אידלסון, גרעון לבינסון, עודד זהבי, תיאודור הולדהיים ואחרים. מי שידעה להעריך נכון את משקל המוסיקה הישראלית בת־זמננו היתה דווקא קרן קוסביצקי היוקרתית מניו־יורק, אשר חילקה את הפרס השנתי שלה בעונה זאת בין גדול מלחיני פולין, ויטולד לוטוסלבסקי, לבין המלחין הירושלמי מארק קופיטמן. העובדה שיצירתו של קופיטמן, „קול הזכרונות", זכתה בפרס בין־לאומי חשוב זה נזקפת לזכותו של גארי ברתיני. הוא העלה אותה פעמיים בירושלים, יחד עם הזמרת גילה באשרי, ופעם אחת בפרנקפורט. הקלטה אחת הגיעה לניו־יורק וזיכתה את קופיטמן בפרס. תושבי תל־אביב, למשל, לא יכלו להאזין ליצירה חשובה זאת, משום שתזמורת ירושלים איננה יכולה לשכור את היכל התרבות.

להגנתם טענו חברי הנהלת הפילהרמונית, כי הקהל הישראלי הוא שמרני ואיננו „משתגע" אחרי יוצרים מקומיים. זה נכון, אבל מנהלי המוזיאונים לא עורכים משאל דעת קהל לפני שהם מציגים יוצרים ישראלים, מודרנים ו„לא נורמלים". אינני מציע לחייב כל תזמורת לבצע יצירות ישראליות, על פי חוק, אך אני סבור שמשרד החינוך יכול להתנות את תקציביו בשילוב יצירות ישראליות בעבודתה של כל תזמורת הנהנית מסיבסוד ממלכתי.

רוצים אופרה

התופעה המעניינת ביותר בתחום המוסיקה שאיננה סימפונית היא הצמאון של הקהל הישראלי לאופרה. תזמורת ירושלים העלתה את „טוסקה" מאת פוצ'יני, בבימוי כמעט מלא, כשהבאס יוג'ין הולמס מתנשא בקומתו המוסיקלית מעל לכל עמיתיו. הסינפונייטה הלכה בכיוון הקומי. את העונה היא פתחה ב„איטלקיה באלג'יר" מאת רוסיני, ובהמשך היא הציגה את „העטלף", אופרטה מאת שטראוס.

התזמורת הקאמרית הלכה גם היא בכיוון הקומי. כאשר העלתה את „נישואי פיגרו" מאת מוצרט, ואולם, חשיבות הפקה זאת עולה על כל יתר הפקות האופרה, משום שהיא בנויה על שיטתיות: להפקה זאת קדמו „דידו ואיניאס" מאת פרסל ו„אורפיאוס ואאורידיצה" מאת גלוק. שיתוף הפעולה של התזמורת הקאמרית, התיאטרון הקאמרי ומקהלת רינת, ותמיכתם של ראש עיריית תל־אביב, שלמה להט, ומשרד החינוך, נוטעים בלבנו תקווה, כי הצמח הירוק הזה יעשה פרי הילולים.

הישגים למוסיקה ווקאלית — בעיקר מתוצרת חוץ

הישגיה של המוסיקה הקולית בתשמ"ו הם בעיקר הישגיהם של האמרגנים. הופיעה אצלנו בתשמ"ו, זו הפעם השנייה, להקת „קונסורט אוף מיוזיק" האנגלית עם הסופראנית האלוהית אמה קרקבי. במסגרת הפסטיבל הופיעו המקהלה הקאמרית משטוטגארט ואנסמבל מוסיקה פיאטה מקלן, ביצירתו הפיוטית הנהדרת של קלאודיו מונטוורדי, „תפילת ערבית לבתולה הקדושה".

הזמרייה היתה כשלון אמנותי חרוץ, אך לעומת זאת זכינו להתקדמות נאה של כמה מקהלות: מקהלת נווה־שיר מפתח־תקווה, מקהלת „אנקור" שליד הקונסרבטוריון של האקדמיה הירושלמית, ומקהלת ילדי ירושלים.

ההישג הגדול ביותר בתחום המוסיקה לנוער היה כהתחלת גיבושה של תזמורת הגדנ"ע לקראת הפיכתה לתזמורת סימפונית לאומית. הופעתה המשובחת של תזמורת הנוער הגרמנית משמשת דגם שמן הראוי לאמצו גם אצלנו. בין הכוכבים הצעירים שבלטו השנה כדאי להזכיר את גיל שחם, רועי שילוח ושירה רבין (כינור) ואת שלמה שם־טוב (פסנתר).

נסיגה מערי הפיתוח

נסיגת התזמורות מערי הפיתוח ומרחבי המדינה והסתגרותן בעיקר בערים הגדולות נובעת מקשיים תקציביים. תפקיד מרכזי בהבאת המוסיקה האמנותית לערי הפיתוח, למושבים ולקיבוצים מילאה תזמורת ירושלים־רשות השידור. עד תשמ"ו. אלא שהנהלת רשות השידור התנערה מחובתה הציבורית לסבסד את התזמורת שלה כדי שתוכל להופיע בפני תושבי בית־שאן, המועצה האזורית מגידו, קרית־שמונה, קרית־מלאכי ויישובים אחרים, שבהם הופיעה בעבר הקרוב. תרומתה של הטלוויזיה הישראלית לחיי המוסיקה בתשמ"ו לא היתה גדולה יותר מאשר בשנים עברו.

אני מנחש שחברי הפילהרמונית, למשל, היו שמחים להופיע בפני קהל חדש, צמא לתרבות, בקרית־שמונה או בקרית־גת. אך כדאי שמשרד החינוך והתרבות יסבסד את המופעים בפני אולמות שמכילים רבע במספר הכסאות של היכל התרבות. ככלות הכל, לא הפילהרמונית, אלא משרד החינוך אחראי לעיצוב מדיניות התרבות בישראל. תקציב התרבות שלנו עומד על 1.4 אחוזים מכלל תקציב החינוך. ומכאן מותר להסיק מהי חשיבותה של התרבות בעיני ממשלת ישראל.

„נישואי פיגרו" בתקווה

תערוכות

שש מידות רעות

מאת דורית קדר

על מספר מידות רעות עומדת האמנות הנעשית בישראל. ביטולן של אלה יביא בהכרח לפריצת שערים ולהטבת מצבן האיכותי של האמנויות.

א. המידה הבולטת היא הקיבעון:
אוצר במוזיאון מחליט על תערוכה מסוימת על־פי אמת־מידה קבועה מראש. אמת־מידה זו סובלת, בדרך־כלל, מהעדר פלורליזם. היא מסוגרת בד' אמות של תכנים וסגנון מסויימים ומתעלמת מנושאים ועשייה שונים. קיבעון זה, המיתחלק הן על חלק מהמוזיאונים והן על חלק מהגלריות, גורם לקפאון, חוסר דינמיות והעדר הפתעה. הצופה יודע אם כן, מראש, שבגלריה מסויימת יוצג סגנון כזה וכזה.

ניתן לטעון כי כל בעל גלריה טעם משלו ולכל אוצר־אגף במוזיאון בחירתו הייחודית. אולם, טענה זו טובה כאשר היא מופנית כלפי התחום החובבני. מי שמעורב באמנות הצרופה — חייב להפגין פתיחות והבנה בתחומים שונים.

לאחרונה החלו המוזיאונים בישראל להיות מודעים לבעייתיות זו. הם מרחיבים את מיגוון המוצגים. ואולם, זו התחלה בלבד. הציבנים ברובים ודורשים המשכיות. מן הראוי לציין בעניין זה את פעילותו הברוכה של מוזיאון מסוים, הפועל בצנעה ובשקט. יש בו מן הדינמיקה של העונה, אך הוא אינו מוותר על איפיון של איכות. והו מוזיאון יד־לבנים בהרצליה. שבמשך השנה האחרונה דאג להציג אמנים מוכרים ולא־מוכרים, אמנים „מקובלים" ולא „מקובלים", וגם אמנים אנונימיים לחלוטין, שיש בהם ניצוצות של הפראה־אמת. עם זאת, גם מוזיאון זה מעד מספר פעמים, וכנראה שהסיבה אינה נעוצה בבחירת המנהל אלא במידה הרעה הבאה השליטה בארץ:

ב. מידת משוא־הפנים, ובשפה פשוטה — הפרוטקציה:
קיים בארץ מעוף, אשר בו בעלי ההשפעה — שלרוב הם בעלי הממון או העצמה הסידורית — הם גם בעלי ההחלטה. יש להקים גבול בל־יעבור בין מי שתומכים באמנות מבחינה כספית או בכל צורה אחרת לבין אלו שמחליטים החלטות אמנותיות. החלטות אלו חייבות להיעשות אך ורק על־ידי בעלי מקצוע, שכן כל סטייה תיראה כיר לעין. מינויים של מנהלי מוזיאון, שהם פוליטיים יותר, עלולים להביא כליה על תחום עצמאי כמו האמנויות. מניעת הדרדרות זו יכולה להיעשות אך ורק אם ליד המנהל האדמיניסטרטיבי יתמנה גם מנהל אמנותי.

מידת משוא־הפנים כרוכה בהכרח במידה רעה שלישית, שהיא:

ג. מידת הדילטנטיות או בטלים אותיות — והדבבנות:
בעבר נשלחו לבתי־ספר גבוהים צוותים לא־אקדמאיים. אלו מורים מוסמכים אשר לא צברו מידע וידע, ועל כן הם מעבירים את בינוניותם הלאה, אל תלמידיהם. בתי־ספר אחרים נבהלו מהתוצאות והחלו פונים לתחום האקדמיה. לשם גיוס מורים. אמנם לא כל בוגר אקדמיה הוא גם מורה מוצלח, אבל בוודאי הוא בעל ידע, האינטואיטיביות, יכולת המעוף, הפרגוניה ועוד — הן תכונות שחייבות להתווסף אל הידע, שכן אין מיגודים ללא יסודות.

הסטטוס הדילטנטי מוצא את ביטויו גם בסקירות מוקדמות. סקירות אלה חשובות במיוחד בשטח התיאטרון והמחול. הכתב עשוי להתרכז במחזה המקורי, בצורות הבימוי שנעשו בעבר ובאינטרפרטציות השונות... גם כאן, מן הראוי שהכותב יבין בנושא התיאטרון, יקרא תחילה את המחזה, ולא יתן לקרוא מידע שגרתי.

באמנות הפלסטית אין לסקירות המוקדמות ערך רב. הצייר או הפסל יכול לדבר בצורה נפלאה על תכנון היצירה העתידית, ומן הסתם הוא יכול גם להיתקל בקשיי תקשורת קשים. כך או כך — היצירה המיוגמרת שתגולם בבד, בעץ, בשיש או בכל מדיום אחר, תדבר בעד עצמה.

דילטנטיזם מביא עמו מידה רעה נוספת הנובעת ממנו:

ד. שטחיות והעדר עומק:
„ראש קטן" אינו מונח המתאים רק לצבא. התהדרות של אמנים־מתחילים בנוצות של לבוש זרוק, כמה תלתלים מיותרים על הראש ואי־אילו תכשיטים — אינם מוסיפים ואינם פוגמים. אלו הם סימפטומים חיצוניים, שאינם מעידים על איכות. הם מצביעים על רצון האדם המתקשט בהם להשתייך לאיזו שכבה אידיאית. אותה הוא מכנה בוהמה. עם זאת, סימפטומים שבאלה משמשים כבואה לסממן העדריות המצוי בחברתנו. יש ביתיקפה של סופרים, של משוררים, של שחקנים, של... התגדרות, הצטעצמות בתוויות נתונות מראש. במקום תוויות אלו כדאי אולי להעמיק את הידע, המידע והרגישויות, ולהעשיר את ההתנסויות על־ידי פנייה לאפיקים שונים ומגוונים.

העדריות פועלת נגד האינדיבידואליזם. היא מובילה אל השלב הבא:

ה. נוסחאות מקובלות וקבועות מראש:
הנטייה לעבר הנוסחה הקבועה מראש משפיעה גם על בחירת האמנים שיוצגו במוסדות ובגלריות. כך קורה שנוצר איזה מעגל של מיוחסים המופיעים לסירוגין במוזיאון אחד, במוזיאון שני, בגלריה חשובה וחוזר חלילה. מחוץ למעגל ה„מיוחסים" יש אמנים מצוינים ורציניים, שאינם פורצים דלתות. הדבר לא נובע כמובן מאיכות עבודתם, אלא דווקא מתוך הנסיבות שציינו, אשר להן ולקריטריונים של אמנות אין שום דבר משותף. כך, לדוגמא, אמנים כמו שלמה ויתקין, אורי שטטנר, צבי תרמחי, והתחרים המצויין למדי, אמן מקורי כמו אהרון פלושו או רשמת ברחל שביט — נמצאים מחוץ לתחומות.

ו. מידה רעה אחרונה היא הסטגנציה:
גם הרמוניה היא יוצאת של העדריות. כך קורה שאמנים מסיימים חשים כי הם חייבים להיות מעורבים בכל מחיר, וכי עליהם להפגין את מעורבותם כדי לזכראות. קבל עמדותיה שהם נמצאים בצד הנכון של המתרס. כל זה טוב ויפה כאשר הטריות האמנותי לא נשכח. אולם, כשתנאי בסיסי זה מוטל כאבן שאין לה הופכין, התוצאות הן כמו מה שאירע בקיבוץ געש: רמטניה שכלותה שאינה תורמת דבר.

בעידן זה של קשיים כלכליים, איום קבוע על סגירת מוסדות לאמנות וצמצום תקציבים המופנים לחינוך לאמנויות, בעידן בו התומך עלול להשתלט על תיי־היוצרים — מן הראוי שהאמנות תתאר ותזרקי, תגיף בבנאותה העכורה והתנקה. יש כאן גרעין חזק וטוב, צריך רק לסלק את גידולי הפרא הגושבים עליו.

האם האחיות חטפו מטוס?

אילו היה במדינה בתוקפה, שעורי אורב לעצם קיומה, עתיד טלוויזיה וחיד שורא ציבורי, ואילו תרמיץ מנהל אגף התקציבים בעניין זה בעניין שביתת אחיות, בוודאי לא היה משווה את האחיות לטרוריסטים. את הנעשה אין להשוב, אבל אפשר לצמות ולהסביר מדוע האחיות לא זו בלבד שאינן טרוריסטיות, אלא שעשמירתן צריכה להיות שמורה לכל מי שחושב כי בלעדי הירצע והביקוש אינם רק תרגיל אינטלקטואלי לסטודנטים.

הציבור החשוב שחשוב לתבין הוא, שאין עניינן של האחיות דומה לסיפור הרופאים, שהרי ישראל נתברכה בשפע כוח של רופאים. שלמרות העובדה כי מספר בלתי מבוטל של רופאים ישראליים

מאת ד"ר יקיר פלסנר

פעיל בארה"ב, אינגו סובלים ממחסור ברופאים. במצב לגבי האחיות, כידוע, שונה מאד. זה שנים שהמחסור בהן נע בין חמור לנסבל. מכאן יש להסיק, שכוח המשיכה של המקצוע אין בו די, ויש ליצור תמריצים כלכליים גדולים יותר על מנת לגשר על הפער.

כדי להבין טוב יותר את נושא שביתת האחיות, אין די באבחנה שברופאים אין מחסור ואילו מספר האחיות אינו גדול דיו. חשוב להבין גם מדוע מתנגד האוצר בעיקשות כזאת לתוספות שכר לאחיות, ומה יצר את המצב המתמיד של מתח בתחום הרפואי. אנו נראה, כי המצב שנוצר הוא תולדה של מדיניות המכילה סתירות מלכתחילה, וכי פתרון בעיית האחיות מחייב שינוי כולל במדיניות הבריאות.

סבך של סתירות

הרפואה בישראל מסובסדת בהיקף שמעטים כמותו בעולם. כאשר אזרח ישראלי צריך לשקול אם ללכת לרופא (נניח, מפני שהתעטש בלילה שלוש פעמים, בעוד שהוא רגיל להתעטש רק פעם אחת) ואם לאו, ממילא אין השיקול הכספי נכלל. מכאן, שהאזרח מתייחס לשירותי הבריאות כאל שירות הניתן בחינם, וכשמחלקים בחינם למה לא לנצל. מה גם שאפשר לקבל מן הרופא פתק המאפשר להעדר מן העבודה ללא פגיעה במשכורת. כל ההולך לקופ"ח יודע מה התוצאה — לחץ מתמיד של המבקשים לראות את הרופא, והתור הנצחי.

הרופא המשפחתי מצידו מרגיש בלחץ, ויודע שאם יקדיש יותר מדקות אחדות לכל חולה לא יגיע אל סף התור, גם אם יעבוד עד חשכה. מאחר שגם הוא יודע שאין השיקול הכספי נכלל בין השיקולים של לקוחותיו, שהרי השירות הרפואי ניתן בחינם, הוא פותר את בעייתו בכך שהוא מפנה את החולה לחדר מיון בביה"ח או למרפאת החוץ, גם אם אין המקרה דורש זאת באופן חד־משמעי. כלומר, הרופא משדר את הלחץ המופעל עליו אל ביה"ח.

וכאן אנו מגיעים אל האחות — מפני שהלחץ הנוצר בבתי החולים מופנה לא רק כלפי הרופאים, אלא גם כלפי האחיות, ומספרן של הללו אינגו מספיק. התגובה הטבעית למצב של מחסור הוא להעלות את שכרן, כדי למשוך נשים נוספות למקצוע, אלא שבנקודה זו נתקעת הממשלה בסבך הסתירות של מדיניותה. הרי מטרת הממשלה לקצץ בתקציב, ואילו העלאת שכר האחיות מוסיף עומס תקציבי: בכל הנוגע לבתי־חולים ממשלתיים ומגביל את הסובסידיה שהממשלה צריכה לשלם לקופות־החולים. אומנם, אפשר היה, להלכה, לפתור את הבעיה ע"י העלאת דמי החבר שמשלמים חברי קופות החולים, אלא שאין הממשלה יכולה להכתיב לקופות את גובה דמי החבר. יוצא איפוא, שאם יעלה שכר האחיות, תגדל הסובסידיה לבריאות, בניגוד למדיניות הקיימת.

דרישה ורפורמה בגישה

מן הסבך הזה יש רק שתי דרכי מוצא: האחת היא, להמשיך ולהחזיק בכוח את המכסה על סיר הלחץ, בתקווה שלא יתפוצץ, וכל אמצעי כשר לצורך זה, אפילו המשלת האחיות לטרוריסטים. הדרך השנייה היא לבצע רפורמה בגישה לנושא הבריאות.

רפורמה כזאת אינה צריכה להיות מרחיקת לכת. שום איש רציני לא יציע לבטל את העיקרון לפיו אין החברה מרשה שבעיה בריאותית תפגע בחולה פגיעה כלכלית רצינית. אבל העיקרון הזה, המקובל עלי מאד, אינו מחייב רפואה בחינם. שום חולה לא ייפגע אם יצטרך לשלם, למשל, 5 ש"ח בעד ביקור אצל רופא (והוא הדין בתרופות). יתרה מזו, המהדרין יוכלו להציע שאם התברר כי החולה אכן חולה, וכי אספירין אינו פותר את הבעיה, לא יצטרך לשלם כלל. בתנאים המוצעים, אין ספק שלחץ הפונים לרופאים יקטן במידה משמעותית: כך יקטן הלחץ על בתי החולים וכי הרופא יוכל להקדיש יותר זמן לכל חולה ותיפתר בעית האחיות, לפחות בחלקה.

יש דוגמאות להסדרים מן הסוג המוצע. בארה"ב התפתחו בשנים האחרונות „קופות חולים" פרטיות. אלו הן קבוצות רופאים המתארגנים ומציעים למכור ביטוח רפואי. ביטוח כזה מבטיח אישפוז חינם ושורה ארוכה של הטבות שמטרתן ברורה — לחסוך מן החולה פגיעה כלכלית. אבל אין החולה פטור מתשלום תמורת ביקור אצל הרופא, וראה זה פלא — אין לחץ.

האחיות לא חטפו שום מטוס. הן פשוט מנסות להדף מכלי הטיס המוזר הקרוי מדיניות הממשלה, שאינו מצליח להמריא.

מאזני הבנקים (2)

איך נהפך רווח של 35 מיליון להפסד של 7 מיליון ש"ח

● ההפסד האמיתי הוסתר ע"י תיקון חשבונאי

הנתון שהובלט בקשר למאזני הבנקים הוא סך המאזן של בנק הפועלים, שלראשונה עלה על המאזן של בנק לאומי ב־800 מיליון שקל. אולם לנתון זה יש בעיקר חשיבות סימלית, כאחר שבנק הפועלים צימצם בהתמדה את הפער בינו לבין בל"ל בשנים האחרונות ועתה זכה לתואר „הבנק הגדול ביותר במדינה". גדול — רק מבחינת סך המאזן. בבנק לאומי יש עדיין יותר פקדונות, וגם ההון העצמי שלו עדיין גדול יותר. סך הכל מאזני חמשת הבנקים הגדולים מגיע לכ־100 מיליארד שקל.

	סה"כ מאזן (במיליארדי שקל)	משקל ב־%
לאומי	34.2	34.6
הפועלים	35.0	35.4
דיסקונט	17.8	18.0
המזרחי	8.2	8.3
בינלאומי	3.6	3.7
	98.8	100

בסעיף הפקדונות (ללא פקדונות מבנקים) בולט ההבדל בין בנק הפועלים לבין בנק דיסקונט. בדיסקונט רק שליש מפקדונות הציבור ניתנים כהלוואות לציבור. שאר הכספים משוקעים בפעילויות אחרות של הבנק.

במיליארדי ש"ח

	פקדונות הציבור	פקדונות למתן הלוואות	הלוואות לציבור	סה"כ פקדונות (ללא פקדונות מבנקים)
לאומי	22.1	3.0	11.9	25.1
פועלים	13.7	7.8	13.6	21.5
דיסקונט	13.1	1.6	4.5	14.7
המזרחי	3.7	2.5	4.7	6.2
הבינלאומי	2.1	0.9	1.4	3.0

	לאומי	פועלים	דיסקונט
הלוואות לציבור / פקדונות הציבור	53%	99%	34%

ההבדל העיקרי ברווחיות בין בנק לאומי ודיסקונט לבין בנק הפועלים הוא בכך שמרכיב המט"ח בבל"ל ובדיסקונט גדול יותר והירידה בנתונים המאזניים נובעת, בין השאר, מההפרש בין עליית המדד (8.65 אחוזים בדצמבר 85 — יוני 86) לבין שער החליפין של השקל לעומת הדולר, שנשאר יציב בתקופה זו.

	רווח (הפסד) נקי (במיליוני ש"ח)	הקטנת הון במאזן	רווח/הפסד לאחר קיזוז הפסדי השקעות בחו"ל
לאומי	16.8	15.1	1.7
הפועלים	15.9	2.2	13.7
דיסקונט	1.7	19.6	(17.9)
המזרחי	(7.5)	4.4	(11.9)
בינלאומי	7.7	0.3	7.4
	34.6	41.6	(7.0)

הרווח הנקי של בנק הפועלים קטן ב־900 אלף שקל מהרווח של בנק לאומי, אבל תרומת הרווחים להון העצמי של בנק הפועלים גדולה יותר. ההון העצמי של בנק הפועלים גדל לעומת יוני 85 ב־6.8 אחוזים, כאשר כמעט כל הרווח הנקי התוסף להון העצמי. לעומת זאת, בבנק לאומי נשחק רוב הרווח ולא תרם הרבה להון העצמי. הרווחיות הממשית של בנק הפועלים גדולה יותר מזו של בנק לאומי כיוון ששחיקת הרווח כתוצאה מפעילות בל"ל בחו"ל לא באה לידי ביטוי בדו"ח רווח־הפסד. שינוי זה בהצגת הרווחים התקבל לאחר שבנק לאומי ובנק דיסקונט ביקשו מלשכת רואי החשבון, בתחילת 1985, שלא לכלול בדו"ח על הרווח או ההפסד הנגרם על־ידי השקעות בחו"ל, ולאחר שדרישה זו נתקבלה ואושרה על־ידי המפקחת על הבנקים מוצג השינוי הזה רק בהון העצמי ולא בסעיף הרווח הנקי. אילו התיקון הזה לא היה מתקבל, בנק לאומי היה מציג במאזן הנוכחי רווח של כ־1.7 מיליון ש"ח בלבד (במקום 16.8 מיליון), פועלים כ־13.7 מיליון ש"ח ובנק דיסקונט היה עובר להפסד של 17.9 מיליון ש"ח. בנק המזרחי היה מגדיל את הפסדו בעוד 4.4 מיליוני ש"ח.

אשר לבנק המזרחי מעריכים בחוגים בנקאיים, כי הפסדיו נגרמו בעיקר כתוצאה מההפרשה לחובות מסופקים. חוגים אלה אינם פוסלים את ההערכה שנשמעה, כי להפסד ישנה סיבה נוספת — רצונו של המנכ"ל החדש, משה מן, למחוק הפסדים שנצטברו בתקופת קודמיו, כדי להציג מאזן משופר יותר בעתיד.

הסיכום הכולל של המאזנים החצי־שנתיים של חמשת הבנקים הגדולים עגום ביותר. מהנתונים המפורטים בטבלה מסתבר, שלאחר קיזוז הפסדי ההשקעות בחו"ל הסתכם ההפסד של כל חמשת הבנקים ב־7 מיליוני שקל.

אודי נחשון

(רשימה שנייה ואחרונה)

216 אלף זכו בהכשרה מקצועית

ב־1984 היו בישראל כ־210 אלף איש שסיימו תכניות לימודים מלאות ברמה על־תיכונית (לא אקדמית). ציבור זה כולל מסיימי תכניות לימודים בהיקף של שנת לימוד אחת או יותר.

מבין בעלי ההשכלה העל־תיכונית, 27.5 אלף הוכשרו כהנדסאים ו־25 אלף כטכנאים. מבין הטכנאים וההנדסאים למדו חשמל, אלקטרוניקה או מחשבים קרוב ל־10 אלפים הנדסאים וכ־8 אלפים טכנאים. הוכשרו 16 אלף כאחיות מוסמכות וקרוב ל־12 אלף הוכשרו כעובדי מעבדה ומקצועות עזר רפואיים (כגון טכנאות רנטגן, פיזיותרפיה וכד'). 88 אלף הוכשרו להוראה, כולל קרוב ל־12 אלף גננות. כ־26 אלף למדו מקצועות בתחום המינהל, הפקידות, חשבונאות או עסקים. עוד כ־17 אלף למדו מוסיקה, אמנות ומקצועות אחרים — מסר דובר הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה.

● ליגת תעשיות הודיעה, שבמחצית הראשונה של 1986 הרוויחה 101 אלף ש"ח, לעומת הפסד של כ־2.1 מיליון ש"ח בכל שנת 1985. בהתאם למאזן הדולרי הפנימי שלה, הגיעו מכירותיה במחצה הראשונה של '86 ל־6.9 מיליון דולר. גידול של 29% בתשואה למחצה הראשונה של '85.

העורך הכלכלי: צבי טימור

אומדן תשמ"ו

ירידה בהכנסות החקלאי[ם]

הדין־וחשבון השנתי של בנק החקלאות הישראלי, שפורסם באחרונה, מביא אומדנים ראשונים לשנת תשמ"ו מהם עולה שהיא תסתכם בירידה בהכנסות החקלאים.

הדרים

ההדרים, ענף היצוא הוותיק ביותר, עומד לסכם את שנת תשמ"ו בירידה בהכנסות בשיעור של יותר מ־22 אחוז. ההכנסות יגיעו ל־325 מיליון דולר, לעומת כ־400 מיליון דולר אשתקד. יש כמובן להזכיר כי בתשמ"ה נהנה היצוא הטרי של ההדרים ממכת הכפור שחטפו הספרדים.

היקף השטח הנטוע של הדרים הוא כ־377 אלף דונם. כמות הפרי ליצוא כ־550 אלף טונות. כמות הפרי שהופנתה לתעשייה בתשמ"ו ירדה ביותר מ־30 אחוז, 660 אלף טונות בתשמ"ו לעומת 859 אלף טונות בתשמ"ה.

התחרות בתשמ"ו היתה חריפה מאד והביאה לירידה של כ־30 אחוז במחירים. התמורה עבור פרי הדר היתה 175 מיליון דולר, לעומת כ־170 מיליון דולר אשתקד. עלייה קלה של 3 אחוזים. עלייה מתונה זו קוזזה ע"י ירידה חריפה במחירים של מוצרי פרי הדר, 150 מיליון דולר בתשמ"ו לעומת 228 מיליון דולר בתשמ"ה. הסיבה לירידה ידועה — הברזילאים הציפו את השוק העולמי ברכז תפוזים, במחירים שהתעשייה הישראלית עמדה בקושי רב בהתחרות.

אבוקדו

בתשמ"ו היו 100 אלף דונם נושאי פרי, לעומת 96 אלף בתשמ"ה. גידול של 4 אחוזים. היצוא קטן בכ־12 אחוז. קצת יותר מ־52 אלף טונות, לעומת כ־60 אלף טונות בתשמ"ה. הירידה בכמות מוסברת בסרוגיות ביבול המאפיינת את גידול האבוקדו, וכן בה הירוד של האבוקדו בתשמ"ה, שנפסל בשל בחברת „אגרקסקו" התקיימו דיונים מנו טיב האבוקדו והגודל המבוקש. לדי ההחלטות יש לחכות לסיכומי העונה הקרו המתחילה בחודש נובמבר.

ההכנסות מאבוקדו גדלו בכ־15 אח התמורה היתה 53.4 מיליון דולר פו"ב, לעומ 45.5 מיליון דולר פו"ב בתשמ"ה. העלי בתמורה היא תוצאה של העלייה בשע המטבעות האירופיים לעומת הדולר בשי של כ־25 אחוז.

כותנה

בתשמ"ו הגיע שטח הכותנה לשיא — ... אלף דונם, לעומת 633 אלף דונם בתשמ"ה. הירידה במחירים, מממוצע של כ־60 ס' לליברה בשנת 1985 לפחות מ־40 ס' לליברה בתחילת 1986, הביאה להקט[נת] שטחי המזרע ל־464 אלף דונם.

בתשמ"ו היו יבולים גבוהים מאד. 90 א[לף] טונות סיבים לעומת 80 אלף בתשמ"[ה]. התמורה המשוערת — 110 מיליון דו[לר] לעומת 126 מיליון דולר בתשמ"ה ו[...] מיליון דולר בתשמ"ד. באחרונה עלו במק[צת] מחירי הכותנה, אך הם עדיין רחוקים ממח[ירי] תשמ"ד.

פרחים וצמחי נוי

ענף הפרחים וצמחי הנוי הוא הע[נף] החקלאי בה' הידיעה שהתקדם בכמויות ו[...] בתמורה שעלתה בתשמ"ו ביותר מ־30% א[...]

להלן הנתונים על ענף הפרחים:

רכז נתונים	תשמ"ד	תשמ"ה	תשמ"ו אומדן
נתונים פיזיים			
כלל השטח בדונמים	12.020	13.300	13.000
בזה: ורדים	1.575	1.300	1.500
צפורן נגסית	3.550	3.326	3.000
גיפסנית	1.803	1.843	2.000
ס"ה כמות פרחים (במיליונים)	820	865	880
בזה: ורדים	122	120	128
צפורן נגסית	380	410	368
גיפסנית	130	114	133
הכנסות מיצוא פו"ב (במיליוני דולרים)			
ס"ה יצוא כולל	79.0	70.5	104.0
בזה: ורדים	16.6	14.3	20.5
צפורן נגסית	25.4	20.7	29.8
גיפסנית	13.9	14.0	15.6

מקור: המחלקה לסחר־חוץ במשרד החקלאות והמועצה לשווק צמחי נוי.

חיים מרגלית

גלגלי הבורסה

ירידה בביקושים לחופשיות

בשוק המניות בלטה אתמול הירידה בביקושים. בנק ישראל לא מנע ירידה בשערי שתיים ממניות ההסדר לחן הוזרמו היצעים תוך ציפיות לקליטתן בעליות שערים. במניות החופשיות נמשכה הנטייה לירידות. בשוק איגרות החוב הסתכמו עודפי הביקוש ב־10.7 מיליון ש"ח, מזה 7.6 מיליון ש"ח לצמודות למדד ו־3.1 מיליון ש"ח לצמודות למט"ח.

הציבור הוציא אתמול 1.6 מיליון ש"ח מקרנות הנאמנות.

סל המטבעות החדש ירד אתמול ב־0.55% ל־1.4800 ש"ח ושער הדולר היציג ירד ב־0.46% ל־1.4841 ש"ח. דולר נוסעים ירד ל־1.7651 ש"ח. הדולר השחור נע בירידה בין 1.48 ל־1.49 ש"ח.

בשוק המניות ירדו אתמול 162 שערים, לעומת 114 שעלו ו־84 שנשארו בלי שינוי, מהם ירדו 36 ב־5% ויותר ו־17 עלו ב־5% ויותר. נרשמו 7 „מוכרים בלבד" ו־1 „קונים בלבד". המחזור בשוק המניות הגיע ל־7.9 מיליון ש"ח, מזה 2 מיליוני ש"ח במניות ההסדר.

במניות ההסדר היו אתמול עודפי היצע קטנים בשתי מניות — דיסקונט ב' ופועלים מב' — שירדו ב־0.1% וב־4.6%, בהתאמה. לעומתן עלו (ב־%): פועלים ש' — 0.5; פועלים מ' — 0.9; כללי — 0.9; בל"ל — 0.2; מימון סחר 5 — 2.2; אי די בי רג' — 0.6; אי די בי ב' — 1.9; אי די בי א' — 3.4; אגוד רג' — 0.4; דיסקונט ב' — 0.1; דיסקונט א' — 0.4; מזרחי ש' — 0.8; מזרחי מ' — 0.9. תשואותיהן השנתיות ירדו ל־15.1־15.3%.

במניות הבנקים המסחריים שמחוץ להסדר שררו ירידות שערים. ירדו הספנות 0.1; הספנות 0.5 — 2.5; הבינלאומי — 0.9; פי בי — 1.4. לעומתן עלתה כללי מ"ר 1 — 0.9.

במניות החופשיות נרשמו שערי „מוכרים בלבד" למניות לנדיקו 0.1 ו־0.5 וסנו 1 ביום המסחר הראשון לאחר ששלושם פורסמו הדו"חות הכספיים של חברות אלה. לעומת בלטה העלייה ב־10% בטראויל 5, אחר שטראויל 1 ירדה ב־0.8%. ל„קיסריה 1" נרשם שער „מוכרים בלבד" פעם שניה ברציפות" ול„קיסריה 0.5" — „מוכרים בלבד". הירידות במניות מסויימות מוסברות בציפיות בלתי־נכונות של קרנות נאמנות המטפלות בהן, שהגישו היצעים ב„לירד" תוך „ביטחון" שיהיו קונים שיקלטו את היצעיהן. משלא נקלטו ההיצעים, התאמצו נציגי הקרנות להקטין את ההיצעים, כדי למנוע ירידות שערים תלולות עוד יותר.

בשוק איגרות החוב נרשמו עליות ותנודות עד 1%. בצמודות לדולר היו עליות עד 3%. המחזור בשוק אג"ח הסתכם ב־1[...] מיליון ש"ח.

במלווה קצר מועד נעו התשואות החודשיות בין 1.42% ל־1.48% והתשואות השנתיות — בין 18.30% ל־19.25%, מחזור של כ־4 מיליוני ש"ח.

„חיפה כימיקלים" הודיעה, שרווחיה המותאם במחצית השנה הראשונה של 1986 הגיע ל־5.6 מיליון ש"ח, לעומת 4.9 מיליון ש"ח בשנה שעברה. ביצוא של החברה המהווה כ־90% מכלל המכירות שלה, חל גידול, תוך כדי ירידת מחירים בגוש הדולר. עלויות הייצור של החברה ירדו בגלל ירידה במחירים המקומיים של מרכיבי האנרגיה.

אלחנן הורוביץ

● חברת היבוא והשיווק גורי פותחת בימים אלה מפעל לייצור תכשירי ניקוי ומוצרי קוסמטיקה. המפעל החדש „ליאם" שהוקם באיזור התעשייה של ראשון־לציון ייצר בשלב הראשון חומרים תמורים ותכשירים שונים לניקוי. ההשקעה הראשונה במפעל תהיה כחצי מיליון דולר, מהון עצמי של החברה. נמסר, כי הייצור במפעל מיועד להחליף כמיליון דולר יבוא מחו"ל בייצור מקומי.

תשמ"ז בצל שערוריות

שנת תשמ"ו מסתיימת בלחץ אמריקני מוגבר להעברת מפעלים ממלכתיים לידיים פרטיות. בדרך כלל סבורים בעולם המערבי, ולעתים גם במדינות מזרח־אירופה, כי הבעלות הפרטית מהווה פתרון לכל בעיות הכלכלה. על־פי השקפה זו, מצטיין הסקטור הפרטי ביעילות, ביוזמה, בתחרותיות, וכתוצאה ממנה — בהתפתחות מואצת. בעוד הסקטור הציבורי סובל בדרך כלל מרפיון, יצירת גרעונות וניהול כושל. מה שהתרחש בתשמ"ו בישראל לא אימת הנחה זו מבחינה אמפירית. להיפך; ניתן לציין כי הסקטור הציבורי הוכיח יכולת רבה יותר מהסקטור הפרטי.

ראשית השנה אופיינה במשבר „אתא". מפעל בו הוכיחה ההנהלה הפרטית הזנחה פושעת של התשתית היצרנית של החברה, והערפת מניפולציות בבורסה.

אשר למפעלי האלקטרוניקה הפרטיים, באלסינט התגלה ניהול הרפתקני, שגרם למשק הפסד של 200־180 מיליון דולר או יותר, ללא כל פרופורציה לגודל המפעל. הניהול היה בזבזני, נעדר שיקול דעת עסקי וחובבני להחריד. גם מפעל סאייטקס, שהצליח להרוויח במשך שנים, לפחות בחלקו כתוצאה מסיבסוד ממשלתי נרחב, נקלע השנה להפסדים כבדים של עשרות מיליוני דולר. גם תדיראן, ומפעלים אחרים של הסקטור הציבורי, נקלעו לקשיים והפסדים כתוצאה מהמשבר בשוק העולמי. אך בממדים קטנים יותר.

בתחום הבנייה הצטיין הסקטור הפרטי בעסקות ראוות משני עברי הקו הירוק, בהתמוטטויות של קלרין, האחים גינדי, ואברהם גינדי, דן ויימן ואחרים. גם סולל בונה התמוטט, כתוצאה מניהול כושל ואי־התאמת החברה לירידה בהיקף הבנייה. אולם קשה לראות יתרון כלשהו מבחינת הגמישות, הרווחיות וההתחשבות בשוק בקרב הקבלנים הפרטיים לעומת החברה הציבורית.

אם ניתן לראות שוני, הרי זו הרדיפה הבלתי פשרנית אחר רווחים מהירים, שהורידה שאולה מספר קבלנים מבוססים למדי.

בתחום המימון וההשקעות החלה השנה בהתמוטטות של דנות שריכזה את מיטב הכוחות הפיננסים. בסקטור הפרטי, מסתבר, שאנשי עסקים גדולים אלה עשו את כל השגיאות האפשריות בתחום ההשקעות, ולא היה דבר בו נגעו ולא הפסידו כספים. יתכן כי לשערורייה זו גם השלכות לא מעטות בתחום הפלילי. הם לא היו היחידים שהסתבכו. גם יורם גיל, בעל הסוכנויות לטלוויזיה, ועמיתו למקצוע, משה פרוסמן מירושלים, בין המפלות הגדולות — דכנר, עם מאגרי ההשקעות שלו, בדומה ליונתן זכוביצקי ומיקי אלבין מקבוצת אייזנברג.

לתחום זה ניתן לשייך גם את פרשת בנק צפון־אמריקה, הממתין לדיון משפטי.

גם הסקטור הציבורי לא פעל בצורה מזהירה בתחום הפיננסי. תנועת המושבים הפעילה מערכת כספית בלתי מבוקרת ויסדה צריכה והשקעות ברמות מופרזות, שאין ביכולת המושבים לפרוע מהכנסותיהם.

גם התנועות הקיבוציות הסתבכו בשוק האפור עם פ.י.ב. ובלאם ואחרים. אולם הסתבכות זו נגרמה בדיוק בתחום בו הפעילו תנועות אלו שיקולים של כלכלת שוק. בתנועות הקיבוציות עדיין מתנהל פולמוס באיזו מידה יש לפעול על־פי שיטות מקובלות אלו. העקרונות האידיאולוגיים שימשו כאן בלם מפני הסתבכויות. בכל הנראה בלם יותר יציב מעקרונות ה„לסה פיר" ששימשו את הסקטור הפרטי בתקופה זו.

בתחום התיירות אנו מוצאים, בקרב בעלי העסקים הכושלים, את חיים שיף בעל רשת המלונות, ומספר רב של סוכני נסיעות.

בפרשה הגדולה ביותר, של ויסות מניות הבנקים, נמצאים בסל אחד בנקים פרטיים וציבוריים. אולם רק בעלי הבנק הפרטי ה"ה רקנאטי ניסו לדבוק עד הסוף המר בצדקת מעשיהם.

המשבר הכלכלי והמשבר הפיננסי נתנו את אותותיהם הן בסקטור הפרטי והן בסקטור הציבורי. אך קשה לקבל מהמשק הישראלי חיזוק להנחה כי משק פרטי מתפקד בצורה יעילה יותר ממשק ציבורי.

„אל על" תפקדה בצורה גרועה וגם בצורה טובה בהיותה חברה ממשלתית, אך בעליה, מעצם טיבם, לא ברחו לחו"ל כמו מנכ"ל „מעוף" יצחק גדיש, שמצא מקלט בגרמניה. לכן אין כל בסיס להנמקה האידיאולוגית של ה"ה שולץ והרברט שטיין, הנכנסים להפעיל לחצים לחיסול הסקטור הציבורי בישראל. ללא כל התחשבות בעובדות ובממצאים אמפיריים.

צבי טימור

טור החדשות

רבין אישר

„קנס" של 40 מיליון דולר יוטל על ספקי התע"א

התעשייה האווירית מוציאה עבודות בהיקף של 300 מיליון דולר — מסר השבוע אריה אוסטרינסקי, סמנכ"ל התעשייה האווירית בתצוגת פריטים לאבטיפוס של ה„לביא", במסעל מת"א בירושלים.

300 מיליון הדולר מתחלקים כדלקמן: 210 מיליון דולר למפעלים שונים, לדבריו רובם מפעלים קטנים, המעסיקים בין 20־5 עובדים ואשר התמחו בייצור של פריטים בודדים; 90 מיליון דולר לקבלני בנייה המבצעים עבודות בתעשייה האווירית לתחזוקותיה השונות, וכן הוצאות עבור הסעת רבבות העובדים, השניל, מזון וכיו"ב.

בתצוגה היו על המדפים כ־3000 פריטים שונים, בהם מערכות אלקטרוניות, חלקי גוף למטוס ה„לביא", מערכות אוויוניקה וחלקים מכאניים. אוסטרינסקי הדגיש, כי לתצוגה הגיעו 1000 נציגי מפעלים מכל חלקי הארץ, בהם רבים מעיירות פיתוח, קיבוצים ומושבים. כן באו להתרשם מהתצוגה נציגי מפעלי תוכנה ואלקטרוניקה שיצרו לראשונה מגע עם התעשייה האווירית והתכוננו להגיש הצעות עבודה.

שר הבטחון יצחק רבין, שלדברי אוסטרינסקי היה היוזם של התצוגה, אמר בתשובה לשאלה „על הנזק" ברבר ההלוואות שמערכת הבטחון מבצעת ממפעלים פרטיים, שמשרדו פנה למפעלים כי יעזרו לביצוע פרוייקט ה„לביא". הפנייה באה בעיקר בעקבות הירידה בשער הדולר, שהקטינה את ערך כספי העזרה האמריקניים שמקבל משרד הבטחון עבור פרוייקט ה„לביא". סכום כספי העזרה הוא 300 מיליון דולר, אך מאז יולי 1985 ירד ערך הדולר. בגלל השינוי בשקל יש עלייה ריאלית בעלות שעת העבודה. לדברי רבין, עלות שעת עבודה איננה רק מחיר השכר; נכללים בה גם מרכיבים אחרים, כגון תשלומות, שמחירן עלה, כך שהערך הריאלי של כספי ההמרה נמוך ב־40 מיליון דולר בבינוני עלות עבודה. ואת הסכום הזה הם מבקשים מהמפעלים כדי לבצע את פרוייקט ה„לביא".

סמנכ"ל התעשייה האווירית ציין באותו עניין, כי בגלל עלות שעת עבודה הם הודיעו למפעלים שזכו במכרזים לעבודות לפרוייקט ה„לביא" כי יהיה עליהם להוריד יותר מ־5 אחוזים מהצעתם. כדי לסייע לתעשייה האווירית.

רבין הדגיש, כי ישראל תוכל לייצא מטוסי „לביא" רק בהסכמה אמריקנית. בהסכם בין שתי המדינות בנושא ה„לביא" יש סעיף הקובע שאסור לישראל לייצא פריטים בהם יש מכלולים שיוצרו בארה"ב. הוא הזכיר, כי מנוע ה„לביא" פותח ומיוצר בינתיים בארה"ב, על־ידי חברת „בואינג". ישראל מקפידה איפוא לשמור על ההסכם. כך, לדבריו, במשך 12 שנות ייצור ה„כפיר" אישרה וושינגטון יצוא של 12 „כפירים" והיה גם „כפירים" לצי ארה"ב. לדברי רבין, אין טעם לעקוף את האמריקניים — זה רק יפגע בישראל. הוא הוסיף, כי התצוגה נועדה להניע מפעלים בישראל לייצר למען התעשייה הבטחונית. זה יתרום למפעלים. הם לומדים טכניקות ייצור חדישות ומוכיחים בכך את הניסיון הישראלי, אמר.

בן־ציון נתנזון, סגן מנהל חטיבת הייצור, ציין כי הפריטים הם לאבטיפוס של ה„לביא" ובאשר יחל ייצוא סידרתי יש לחטיבה עניין להוציא את העבודה החוצה ולעסוק בפריטים הרגישים.

חיים מרגלית

שוק ההון

הטובים והגרועים

מסיכומי התנודות בשוק ההון בחודש ספטמבר עולה, כי אלירובין היא המניה שהגיעה את התשואה הגבוהה ביותר בשוק המניות — 18 אחוז. הראנד הדרום־אפריקני עלה בחודש שעבר בכ־17 אחוז. אולם הין היפאני ממשיך להוביל בתשואה בתחילת השנה — כ־30 אחוז מינואר 86.

שלוש המניות הטובות ביותר בספטמבר היו אלירובין (18.1 אחוז), עכיה"ן (27.1) ואיכות בחשבים (19.5). המניות הגרועות ביותר בחודש שעבר היו דרוקר אופציה 1 (35.2—), תגל 1 (13.1—), תגל 5 (27.6—). הטובות ביותר בתחילת השנה: ה.ב.ן 1 (570.1), כלל ליסינג 0.5 (546.7) ותגל 5 (535.2). המניות הגרועות ביותר בתחילת השנה: פרי זה 1 (70.4—) ואפיקי 5 (58.1—) ואפיקי 1 (59.7—).

בספטמבר עלה שער הין ב־1.77 אחוזים והמארק הגרמני עלה ב־1.79 אחוזים (מתחילת השנה — ב־12 אחוז). הפרנק השווייצי עלה בספטמבר ב־1.1 אחוזים (מתחילת השנה — ב־20 אחוז). הדולר האמריקני ירד מתחילת השנה ב־0.6 אחוזים וגם שער הליש"ט ירד — ב־1.8 אחוזים בהלך ספטמבר וב־0.22 אחוזים מתחילת השנה.

בשוק אגרות החוב בלטו העליות באגרות הצמודות לדולר — עד 3.7 אחוזים. אולם היו אלה תיקונים טכניים. מתחילת השנה עדיין נרשמת לאג"ח הצמודות לדולר תשואה שלילית.

עלייה של 10% ב„דרושים"

בחודש ספטמבר חלה עלייה של 10 אחוזים בביקוש לעובדים באמצעות מודעות דרושים המתפרסמות בעיתונות — כך עולה מסקר שערכה חברת מנפאואר, המתבסס על מודעות „דרושים" בלוחות הגדולים. בספטמבר הוצעו בעיתונות כ־19.500 משרות, לעומת כ־17.700 משרות באוגוסט.

מנכ"ל „מנפאואר", יצחק פרידמן, מסר כי עליות נרשמו בכל ענפי הסקר. פרט לענף הבנייה. העלייה החדה ביותר נרשמה בביקוש לעובדים טכניים — ב־29 אחוז. כן חלה עלייה של 13 אחוז בביקוש לעובדי ייצור. המוסברת בדרישה מוגברת לעובדי ייצור לא מקצועיים, ועלייה בשיעור דומה בביקוש לעובדי משרד. עליות מתונות יותר נרשמו בביקוש לעובדי שירותים, מתכת ועובדים אקדמיים. ירידה של כ־15 אחוז חלה בביקוש לעובדי מחשבים, אך בביקוש למהנדסי מחשבים ולמנתחי מערכות חלה עלייה.

מינויים חדשים ב„הסנה"

מועצת המנהלים של חברת „הסנה" החליטה על שורת שינויים ארגוניים בהנהלת החברה. לדברי מנכ"ל החברה, אלפרד גולין, השינויים נועדו לחזק את הפיקוח של המטה על יחידות השדה, בעיקר מבחינת המיגזר המרכזי של החברה.

מנחם הרפז התמנה למנהל אגף ביטוח כללי במקום אלי בוכוולד, העומד לפרוש ולעבור לנהל את „מאגר" של איגוד חברות הביטוח. הרפז יחלוש על עסקים ישירים ועל מינהלת המישרד הראשי. ולאגף תצורף מחלקת גבייה בביטוח אלמנטרי. פרד רוזנפלד נתמנה מנהל אגף תפעול. אגף חדש בחברה, שיטפל במערך הפיתוח ובכל הנושאים הקשורים למשאבי אנוש. חיזוק נוסף של מערך השליטה נעשה באמצעות הענקת מעמד אישי של מנהל אגף לתכנון ומחקר ליצחק גל. מינויים נוספים: יואל הראל נתמנה מ"מ מנהל מינהלת „הסנה דרום" ועורד טל נתמנה למ"מ למנכ"ל „עירית".

א.ב

גידול ביצוא יהלומים

גידול של 75 אחוז נרשם בספטמבר ביצוא היהלומים (נטו) מישראל, לעומת ספטמבר אשתקד. היצוא הסתכם ב־186 מיליון דולר.

דובר משרד התעשייה והמסחר מסר, כי בתשעת החודשים הראשונים של השנה הסתכם יצוא היהלומים ב־1.25 מיליארד דולר. גידול של 40 אחוז לעומת התקופה המקבילה אשתקד. מן הנתונים שפורסמו אתמול עולה גם, כי יבוא יהלומי הגלם בספטמבר ב־186.5 מיליון דולר, לעומת 117.7 מיליון דולר בחודש המקביל אשתקד.

המפקח על היהלומים במשרד התעשייה והמסחר, אפרים רביב, ציין כי למרות הנתונים המעודדים על גידול מרשים ביצוא היהלומים ניכרת מגמה של שינוי בסוגי האבנים המיוצרות בישראל. בעוד שבעבר היתה ישראל המובילה בתחום אבני המלט, עתה מתברר שאחוז האבנים הגדולות והיקרות גדל והולך, ונסיגה בייצור אבני המלט נובעת בעיקר בגלל עלויות הייצור הגבוהות.

רביב ציין, כי ישראל היתה בעבר המובילה בתחום אבני המלט, וכי אם תימשך מגמה עלול מעמדה להיחלש.

א[.ב]

התאצ'ריזם בפעולה

שפל ללא תקדים של הליש"ט ואבטלה המונית ערב הבחירות

אי־היציבות בשוקי הכספים בעולם, שהליש"ט צנחה בהם באחרונה לעומת רוב המטבעות העיקריים, עלול לשבש את האסטרטגיה הכלכלית של ראש ממשלת בריטניה מרגרט תאצ'ר, וזה הרי גרוע מכל, מבחינתה, נוכח מועדן הקרוב בכל הנראה של הבחירות הכלליות.

פרשנים כלכליים הביעו את דעתם, כי הירידה החדה בערך השטרלינג, שהחמירה עוד יותר בגלל חולשות הדולר, עלולה לאלץ את הממשלה הבריטית להעלות את שיעורי הריבית, במאמץ לבלום את הצניחה. שיעורי ריבית גבוהים מחזקים בדרך כלל את המטבע והם עשויים לאושש את הלירה שטרלינג, שנחלשה בעקבות הדולר והידרדרה לשפל ללא תקדים בחמש השנים האחרונות לעומת המארק המערב־גרמני.

שר האוצר הבריטי, נייג'ל לוסון, דן בדרכים לייצוב שוקי המטבע בפגישה שקיים לא מכבר עם שרי האוצר ונגידי הבנקים המרכזיים של מדינות השוק המשותף האירופי. בפגישה, שנערכה באתר הנופש גלנאיגלס, הוחלט לפנות לארה"ב ולבקשה לפעול להרגעת המצב.

המפלגה השמרנית השלטת בבריטניה עומדת להתכנס בתחילת החודש לוועידתה השנתית. שתהיה לדעת רוב הפרשנים, הוועידה השנתית האחרונה של המפלגה לפני הבחירות הכלליות. העלאת שיעורי הריבית בעת הזאת תהיה מדיניות מאוד לא רצויה מבחינתו של לוסון, אך סוחרי מטבע הביעו את דעתם כי יתכן בהחלט שלא תהיה לו ברירה, נוכח צניחת הלירה שטרלינג, לפני כעשרה ימים, לשפל חסר תקדים של 2.93 מארקים מערב־גרמניים, ונוכח תגובותיהם של עיתוני בריטניה, שכבר החלו כותבים על „משבר השטרלינג".

העלאת שיעורי הריבית תעלה את מחיר המשכנתאות של מיליוני בעלי־בתים בבריטניה, המהווים נתח נכבד של ציבור התומכים במפלגה השמרנית. התפתחות כזאת תעיב גם על סיכוייה של תאצ'ר לצמצם את האבטלה, ששיעורה עדיין מהווה 13% מכוח העבודה במדינה.

3.2 מיליון מובטלים

תאצ'ר אינה חייבת להכריז על בחירות כלליות לפני אמצע 1988, אך רוב הפרשנים מאמינים שתכריז על בחירות במועד כלשהו בשנה הבאה. סקרי דעת־קהל, המעניקים כיום יתרון ניכר למפלגת הלייבור האופוזיציונית, מצביעים בעקביות על האבטלה כעל הנושא העיקרי המטריד את הבוחרים. נתונים מעודכנים על ממדי האבטלה, שפורסמו לפני כשבועיים, מעמידים את מספר המובטלים על 3.2 מיליון, כבעבר, נה בעת הם מצביעים על גידול במספר המשרות הפנויות. ודוברי הממשלה קפצו מיד על המציאה ופירשו נתון זה כמבשר טובות.

העלאת שיעורי הריבית תמית מיד את ניצני האופטימיות, שכן היא תייקר את האשראי ואת ההשקעות.

למרבה האירוניה, נבע הלחץ על הלירה שטרלינג מגורמים שאינם קשורים כלל בבריטניה. המטבע הבריטי נקלע, כדברי עורכו הכלכלי של „טיימס", קנת פליט, ל„אש צולבת של מלחמה מילולית בין מעצמות־העל הפיננסיות, גרמניה המערבית ויפאן מצד אחד, וארה"ב מצד שני".

וושינגטון דורשת מגרמניה המערבית ומיפאן לקצץ את שיעורי הריבית שלהן ולעודד את כלכלותיהן, בתקווה שהתפתחות כזאת תיצור הזדמנויות ליצואניה ותצמצם את גרעונה המסחרי התופח. גרמניה המערבית מסרבת, והשבוע אף עלה בידה לשכנע את רוב שותפותיה בקהילייה האירופית, אם לא את כולן, שכלכלותיהן צומחות כבר כיום בקצב משביע רצון.

לוסון, שנשאר ניטראלי לפחות בהתבטאויותיו הפומביות, בנושא זה של שיעורי הריבית, הביע עם זאת מורת־רוח מהצהרותיה הפומביות של פקידי רשות פיננסים בכירים, הן בפראנקפורט והן בוושינגטון, הצהרות שיצרו מערבולות בשוקי הכספים. „בעת האחרונה נשמעו יותר מדי דיבורים, ואני מקווה שהדבר יתוקן בעתיד," אמר לוסון.

חשש מבריחת הון

שר האוצר הבריטי מבין, כי אי־הוודאות המתמשך בעניין סיכוייה של תאצ'ר להישאר בשלטון, עלול להניע משקיעים זרים, שחלקם בשוק המניות הלונדוני גדל והולך, להעביר את כספם למקומות אחרים, והתפתחות כזאת, אם תיתוסף לאי־הוודאות בנושא שיעורי הריבית, תהווה גורם מערער נוסף במערכת כלכלית בלתי יציבה בלאו הכי.

חיוניותה של יציבות השוק גורלית במיוחד לנוכח כוונתה של הממשלה לממש שלב נוסף בתהליך העברתם של גופים כלכליים ממלכתיים לידיים פרטיות. הכוונה היא לתוכנית למכור את תעשיית הגאז הבריטית, ששוויה נאמד ב־6 מיליארד ליש"ט. תאצ'ר מקווה כי יעלה בידה לשכנע מיליוני אזרחים לרכוש מניות של תעשיית הגאז, אך מתנגדיה אומרים שכוונתה האמיתית היא, לפחות בחלקה, לצבור הון שיאפשר לה לקצץ מיסים בתקציב השנה הבאה, תקציב ערב־הבחירות, ולשכנע בדרך זו את ליבם ואת קולותיהם של בוחרים רבים.

אלן אלסנר, רויטר

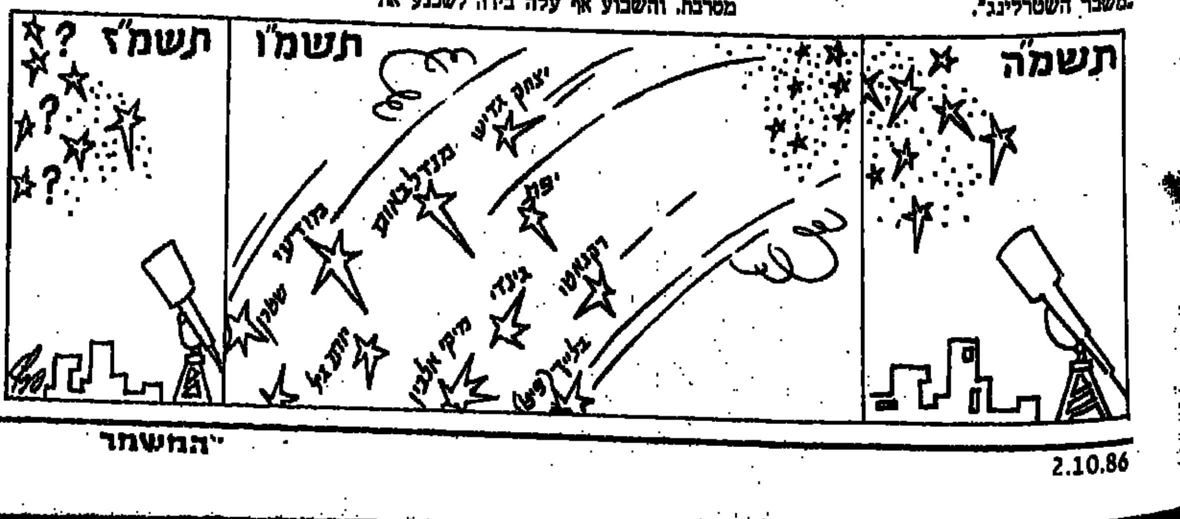

בעריכת צביה בן־שלום

חגיגי ומהיר

אם עד עכשיו אין לכם סעודת חג מוכנה, או לפחות מתוכננת – סימן שקרה לכם פנצ'ר. ומשהו השתבש. אין דבר. זה קורה במשפחות הכי טובות ומסודרות והעולם לא מתמוטט. מה שצריך לעשות זה לתכנן מהר מאד תפריט, המבוסס על מאכלים מהירי הכנה. לבדוק מה יש בבית, להכין רשימת קניות. לקנות היום או מחר בבוקר מה שצריך, ולהקדיש שלוש שעות לבישולים. רוצים לראות איך בפרק זמן כזה, טוב, נניח עוד שעה, אפשר להכין שלוש ארוחות חגיגיות לערב ולשני ימי החג? הרעיונות המובאים כאן הם ל־6־4 סועדים והם ניתנים לשינויים כאוות נפשכם.

את התפריט – מה עם מה, ומתי – תרכיבו בעצמכם. **מנות ראשונות:** סלט ביצים קשות. דג בלימון; פילפל (או אבוקדו) ממולא סלט.

מרקים: מרק בשר וירקות. פעם זך עם שקדים; פעם עם ירקות; פעם עם אורז בטעם עגבניות.

מנת עיקרית: בשר ממרק ברוטב חום; עוף בתנור; שניצלים נוסח קייב; קציץ בתנור (לבחירה).

תוספות: תפודים בתנור; "פערפעלך"; אורז ברוטב; פשטידת קישואים ברוטב פטריות (לצמחונים).

סלטים: כל מיני. מה שהכי אוהבים. ומה שיודעים להכין ומה שתמיד מצליח. מומלץ: סלט כרוב דק.

מנות אחרונות: גרעיני רימון עם סוכר ו/או מיץ לימון; סלט פירות חיים; חצאי מלון ממולאים סלט פירות או גלידה. עוגה. אם יש כוח לאפות. אבל זה מחוץ לזמן שהקצבנו.

דג במיץ לימון

קרפיון או כל דג אחר, מחולק למנות. מנה לסועד (אין צורך להכין רזרווה, ממילא תמיד מישהו לא אוכל); מיץ מלימון; פטרוזיליה כפית פפריקה מתוקה; 2 כפות שמן; 3־2 שיני שום; מלח־פילפל. אם משתמשים בדגים רצוי לטפטף עליו קצת חומץ ושמן ולהשרות כחצי שעה לפני הבישול.

מחממים שמן בסיר רחב (כדי שהדגים ישכבו בו רק בשכבה אחת), מטגנים בו פרוסות של שום. כשהשום זהוב, שמים את פרוסות הדגים, מטגנים 3 דקות הופכים, מטגנים עוד 3 דקות, מכסים במים, (רק כדי לכסות את הדג), מוסיפים כמה עלי פטרוזיליה, מלח־פילפל לפי הטעם (אפשר גם טיפת סוכר). מבשלים על אש קטנה 15 דקות. מוסיפים מיץ לימון, לפי הטעם וזורים פפריקה. מבשלים עוד 5 דקות. מוציאים בעדינות את פרוסות הדג, את הציר מסננים, מצננים בנפרד. מגישים את הדג קר. עם הציר שנקרש קצת.

סלט ביצים

ביצה לסועד. 100 גרם אגוזים קלופים (פקאן או מלך) לכל 5־6 ביצים; שקית בצל מטוגן מוכן; 2־3 כפות שמן משובח; (או, 2 בצלים מטוגנים בשמן), מלח, פילפל.

מבשלים את הביצים. מרסקים את האגוזים, מרסקים את הביצים, מערבבים, מתבלים, מרככים בשמן. ממש לפני החגשה מוסיפים את הבצל ומערבבים. אם משתמשים בבצל שטוגן בבית – מרסקים אותו ביחד עם הביצים ועם האגוזים. זאת מנה משביעה מאוד, מתאימה לצמחונים, שלא יאכלו מרק או בשר.

ממולאים

מכינים סלט מכל הירקות שיש בבית, קצוצים דק מאד, כולל זיתים. מוסיפים קצת נקניק קצוץ, או בשר צלי, או בשר מבושל. אפשר להוסיף מעט אורז. מערבבים ברוטב מיונית וממלאים חצאי פילפלים או אבוקדו.

מרק

1 ק"ג בשר בקר למרק; עצמות החזה, הכנפיים, הגרון והרגלים של העופות; הרבה "ירקות למרק" (גזר, שורש פטרוזיליה, סלרי, בצל שלם, שעועית ירוקה, קולורבי, שמיר). אפשר גם עצם מח, אם משיגים.

מטגנים את גוש הבשר במחבת מחוממת, בלי שמן, מכל הצדדים. שמים בסיר גדול עם העצמות, ועם מים מרתיחים, מסירים את הקצף, מקטינים את האש, מוסיפים את הירקות המנוקים והחתוכים, מוסיפים מים שיכסו את הירקות והבשר, מרתיחים פעם אחת, מקטינים את האש, מבשלים כשעתיים, או עד שהבשר רך. רק בשלב הסופי – מתבלים במלח, מסננים, שומרים את הירקות בכלי נפרד. לארוחה אחת מגישים את המרק זך, עם שקדים למרק (קנויים); לארוחה אחרת – עם ירקות חתוכים. או – מעוכים במסחה (מעבד מזון), מתובל בריחן (בזיליקום ופפריקה); לארוחה שלישית – מוסיפים 2־3 כפות של רסק עגבניות, מרתיחים, (במידת הצורך מוסיפים מים ואבקת מרק). מתבלים בפילפל, אורגנה, קמצוץ סוכר. מגישים עם אורז ואם יש סבלנות – פתיתי בשר שמגרדים מעצמות העוף.

בשר ברוטב

את הבשר שבושל במרק, פורסים לפרוסות יפות, מסלקים את השומן. מכינים רוטב צלי משקית, או רוטב חום על בסיס רביכה, מבשלים את פרוסות הבשר בתוך הרוטב במשך 10 דקות. מגישים עם אורז.

עוף בתנור

עוף קטן לכל שני סועדים. (זה לשתי ארוחות) מורידים את החזה, את החלק התחתון מחלקים ל־2 או ל־4, לפי גודל העוף. מורחים בתערובת של תבלינים ומעט שמן, מסדרים בתבנית מרופדת בפרוסות תפוחי אדמה, או כרוב כבוש מקופסה (רוחצים קודם במים קרים). מסדרים מסביב פלחים של תפוחי אדמה, שטובלו בשמן, מתובל במלח־פילפל־פפריקה. אפשר גם טבעות בצל. מכניסים לתנור כ־45 דקות לפני הארוחה וצולים בחום בינוני (160־180 צ'), אפשר לצלות הכל בשקיות קוקס.

קציץ בתנור

1/2־1 ק"ג בשר טחון, או חזה של עוף טחון. מכינים עיסת קציץ – כמו שיודעים הכי טוב, לכל אחד פטנטים משלו. מגלגלים לגליל. אפשר לחטמין בו ביצים קשות, נקניקיות, חתיכות כבדי עוף או פרוסות פסטרמה מגולגלת. מגלגלים בקמח. שמים בתבנית, אפשר יחד עם העוף והתפודים או בתבניות חד־פעמיות. צולים כשעה, בחום בינוני (180 צ'). אפשר להגיש קר.

שניצל נוסח קייב

אם לא משתמשים בחזה העוף לקציץ אפשר להכין ממנו שניצלים, מיוחדים. פורסים כל חצי־חזה לפרוסה דקה, מורחים במרגרינה מעורבת בחרדל, שמים באמצע רצועת נקניקייה, או פרוסת נקניק מגולגלת, רצועת מלפפון כבוש, אפשר כמה טבעות של בצל. אפשר פלחים של ביצה קשה, חתיכות כבד עוף, רצועות גמבו. מגלגלים כמו חביתיה, טובלים בקמח־ביצה בלולה־פירורי לחם, ומטגנים מכל הצדדים (לפני ההגשה).

סלט כרוב

כדאי להכין, רק אם משתמשים במכשיר חשמלי, כמו מעבד מזון. **ראש כרוב לבן, 3־4 גזרים, תפוח עץ חמצמץ (גרנד), מיץ לימון, אפשר גם אגוזים שבורים.**

מרסקים את הכרוב בדיסקית ריסוק דקה (ולא בדיסקית הפריסה, שבה חותכים כרוב בדרך כלל). ממשיכים לרסק גזר מנוקה, ותפוח עץ קלוף. מערבבים את הכל בקערת הגשה, מתבלים במעט מאוד מלח, סוכר ומיץ לימון. מקשטים באגוזים שבורים.

"פערפעלך"

800 גרם קמח; 2 ביצים; 150 גרם שומן עוף מומס (או מרגרינה רכה), בצל בינוני, מלח.

מכינים בצק קשה מהקמח ומהביצים; מוסיפים מלח וכוס מים. הבצק צריך להיות קשה מאד. מגרשים אותו במגררת גסה, ומפזרים על תבנית מקומחת. מכניסים את התבנית לתנור חם, ומשחימים מעט. מטגנים את הבצל בשומן או מרגרינה, מערבבים ב"פערפעלך", מעבירים לתבנית הגשה חסינת אש, שופכים על זה מעט מים עם מלח ואופים בתנור חם במשך 25 דקות.

פשטידת קישואים

אם צריך משהו בשביל צמחוניים: קולפים את הקישואים, חותכים לאורך, מבשלים במי מלח 5 דקות, מכינים רוטב פטריות משקית, מערבבים עם הקישואים המסוננים, שמים בתבנית משומנת. אפשר להוסיף פטריות מקופסה. אופים בתנור חם כ־30 דקות.

היתר הם דברים שיגרתיים, כל אחד יודע איך מכינים אותם (או משהו במקום) והנה, התחלנו את השנה בהרגשה טובה שלא הרגנו יותר מדי זמן במטבח. מי שרוצה – שיהיה לו סימן לבאות.

העצות האחרונות של השנה

אלה העצות האחרונות שמזדמן לי לתת השנה אם מתאים לכם לקבל עצות... בבקשה.

■ עצה אל"ף: לעולם אל תקבלו עצה שאינה לרוחכם, שאי־שם בלבב פנימה, אינכם מסכימים אתה. גם אם נותן העצה מהימן עליכם, חכם ובעל נסיון; גם אם ביקשתם את העצה או אפילו שילמתם למומחה הדרכה כסף תמורתה; גם אם באמת אתם זקוקים לה... שמעו אותה, שקלו אותה, אל תגידו: לא, תודה. הגידו: לא נראה לי. בקשו עוד הסברים, נמוקים, פירושים, וריאנטים, תארו לכם וסצנתו כך אחרת... אולי באמת תשתכנעו שהעצה טובה, אבל אם נשאר בלבכם ספק — מוטב לא. אין לזה כל קשר לאינטואיציה או משהו כזה. פשוט תחשבו על העתיד: אם העצה טובה והכל הצליח — ירגיזו אתכם, שהרעיון לא היה שלכם, מקורי ושאתם חבים תודה למישהו חכם מכם; אם זה לא יצליח — תאכלו לכם את הלב, שבכלל שמעתם לעצת אחיתופל. ככה, כשהולכים אחרי התחושה — אינך יכול להאשים אלא את עצמך, וזה תמיד עדיף. זה כלל אל"ף הנוגע לעצות והוא תקיף, כמובן, גם לגבי עצה זאת.

■ מתנות: מה לעשות במתנות שנוחתות עלינו בימים אלה, בזכות החגים, ובעוד כל מיני הזדמנויות? לפעמים הן יופי, מתאימות בדיוק, אבל לפעמים — לא. אמנם נורא נחמד לדעת שיש אנשים החושבים עלינו ומפנקים אותנו ואוהבים אותנו — ואנחנו באמת מקבלים את המתנות בשמחה רבה. אך הסוף הוא שאנו נתקעים עם כל מיני שמונצעס, קופסאות דקורטיביות והתוספות מקום על המדפים, פסילונים או אגרטלים שצריך לנגב מהם את האבק, כלים יפים שיש למצוא להם מקום איחסון, תמונות שצריך לפנות בשבילן קירות, בושם יוקרתי שריחו שנוא עלינו...

מה אפשר לעשות בכל אלה? אין לי מושג! אני מעזה, לפעמים, להעביר אותם הלאה, לכל מי שמגלה שמץ של התלהבות; או מעמידה כלים שכיריים במקומות רגישים שכל רוח פרצים תפיל אותם; או דוחפת למעמקי הארון עד שאשכח את הקשר הסנטימנטלי ואזרוק אותו, או מעלה על המדף העליון ולא מנגבת אבק... מה עוד אפשר לעשות בהם?

■ איסורים מתנות: לעולם, אבל לעולם אל תתענייני בגורל המתנה שנתתם גם אם זאת טבעת־יהלומים, מורשת משפחה. אל תצפו לדו"ח ממקבל המתנה, אל תחפשו מסביב, כשאתם מבקרים אצלו, לראות אם הצבה הואזה במקום מכובד, אל... בקיצור — אל תגרמו מבוכה למקבל המתנה וחסכו מעצמכם עגמת נפש.

פרק אירוח

■ אם אתם מארחים בחג, קחו בחשבון שמישהו מהאורחים עשוי להיות צמחוני, ותתחשבו בו. הכינו מנה ראשונה מכובדת על טהרת מזון צמחי (אגוזים, שבולת שועל, ביצים), הרבה סלטים ומנה עיקרית צמחונית אחת, כגון פשטידה, או נזיד ירקות. הכי חכם לשאול בעוד מועד את ראשי המשפחות המתארחות (או את האורחים הבודדים), אם יש להם בעיות של דיאטה (דלית שומן, דלת סוכר, ללא גלוטן, ללא מלח...) ולקחת זאת בחשבון. לא להכין ארוחה שלמה לכל סוג של דיאטה אלא לוודא שלכל אחד תהיה לפחות מנה אחת לאכול.

■ אתם אתם מתארחים ויש לכם, או למישהו במשפחה, בעיות של דיאטה, תודיעו זאת מראש למארחים, אפילו אינם עושים מזה עניין ואתם, פשט, מתכננים לוותר על כמה מנות. רק שזה יגרום מפח נפש למארחת, שטרחה. או למה לא להזהיר אותה במקרים מיוחדים (ילד הזקוק לדיאטה ללא גלוטן, למשל) תציעו להביא אתכם מאכל אחד, החביב על בעל הדיאטה. אם המארחים מסכימים — הכינו מנה זאת הרבה, שתעמוד על השולחן וכל מי שירצה — יתכבד.

■ לא סומכים יותר מדי על המטבח. גברים אינטליגנטים לא נופלים לפח כליך שקוף...

פרק חוץ

אם אתם יוצאים בחג לטיול/ פיקניק/ ביקור אצל חייל שנשאר בתורנות — אל תשכחו שקיות ניילון לאיסוף אשפה ושאריות אוכל. סליחה שאני בכלל מזכירה את זה, אבל אם תביטו סביבכם תבינו למה...

■ אם אתם מארחים, וטרחתם והכנתם הכל — אל תקחו ללב אם מישהו לא אוכל מזה או מזה, או מזה. אפילו אל תבקשו שיאכלו! אל תנדנדו, אל תפתו — תתיחסו אל האורחים כמו אל צפורים: ירצו — יאכלו. העיקר שתהיה אווירה טובה, בטח שישאר המון אוכל. תקפיאו.

■ אם הכנתם סעודת חג מסורתית, יפה, מפוארת וכל זה, ומשתתפים בה גם ילדים — קחו בחשבון, שהם לא ירצו לאכול שום דבר חדש. זה יתחיל כבר במנה ראשונה, "את זה" — הם לא יאכלו, יהיה זה דג, כבד קצוץ או עגבניה ממולאת. אל תלחצו. גם לא כדאי להפציר שרק יטעמו — יטעמו ויגידו יכסה, מתוך פריגציפ. מארחת חכמה מכינה לסעודת החג גם חומוס ו/או טחינה ו/או כדורי פלאפל קנויים. מציעה אותם לילד ש"את זה" לא אוכל, או, כמובן, יתעורר מישהו, שעד כה זלל בתיאבון מנה של דג, וישאל מה הפליה? בבקשה, יש טחינה גם בשבילו. עוד מישהו רוצה? חצי קילו טחינה מוכנה, וגמרת עם כאב ראש, מארחת חכמה שומרת למקרים כאלה גם כמה נקניקיות...

פרק עתידנות

מי שחושב, כי שנה חדשה, זה זמן מתאים לברר את העתיד, אצל אסטרולוגים, או מגידי עתידות או בעלי אוב אחרים — טועה. יהדות היא דת חכמה, למרות שהיום קשה להאמין בכך, נוכח התבטאויות של ווספי זה או אחר. הנושא בתואר רב או חכם. (ווספי — ראה ילל"ג, קוצו של יוד) אבל היהדות תמיד היתה חכמה ושללה שלילה מוחלטת עבודת כוכבים ומזלות. לגויים, לעומת זאת, היה האורקל והשאמן והאסטרולוג המלכותי — על כן אם כל התחזיות לעתיד, יש לבקש בראש השנה של הגויים. אגב, השנה האסטרולוגית מתחילה במארס, כמו שנת הכספים ושנת המס. מי שרוצה לדייק — שישאל לעתיד באביב. אז, אתם מבינים, שבתאי מתמזג עם נוגה, ונוס נכנסת לחוג החדי־קרן, הדובה הגדולה מתעוררת מתרדמת החורף, והקפה מתייקר...

(צב"ש)

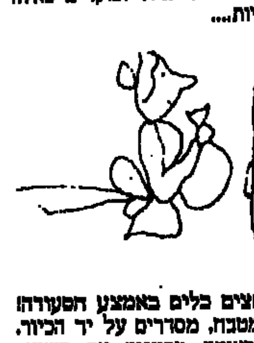

■ לא רוחצים כלים באמצע הסעודה! מפנים אותם למטבח, מסדרים על יד הכיור. לקראת סוף הסעודה מכוונים את השיחה לשיוויון בין המינים, שחרור האשה, שחרור הגבר, חלוקת העול, עבודות נשיות־גבריות וכו'. מרגישים שבעולם התרבותי ככל שהגבר משכיל יותר אינטליגנטי יותר הוא נוטה יותר לקחת על עצמו, כלי תסביכים, את עבודות הבית. בתום הארוחה שואלים, מי מתנדב להדיח כלים...

להתחיל מבראשית

אם אתם מאלה, הרואים בשנה חדשה סמל לכל ההתחלות, והזדמנות לפתוח דף חדש, לשנות את ההתנהגות, לתקן את המעוות וכל זה — ברוכה הצטרפותכם למועדון. זה יופי של משחק. ראשית חוכמה תופסים קצת שלווה, מתישבים בנוחות (מומלץ לברוח מהבית לאיזה בית קפה, או להסתגר בחדר, בשעת לילה מאוחרת) ועורכים רשימה מפורטת של כל ההחלטות, לעשות דיאטה ◆ להפסיק לריב עם הפוסטמה ◆ לענות על כל המכתבים, תוך שלושה ימים מקבלתם ◆ להחליף וילונות ◆ לעשות בדיקה רפואית מקיפה פעם בחצי שנה ◆ לזרוק את כל העתונים המצטברים כעבור שבוע, גם אם לא הספקנו לקרוא בהם ◆ לתקן את שואב האבק ◆ לקרא ספר אחד לחודש, לפחות ◆ ללמור ערבית מדוברת ◆ לרשום כל יום את ההוצאות... — זה הפרינציפ, הכל, כמובן, מאור אינדיבידואלי. הפטנט הוא לשבת ולרשום, כטור, החלטה אחרי החלטה, איך שהן עולות על הדעת, חשובות יותר וחשובות פחות, ובכלל לא חשובות. בהתחלה זה הולך בשוונג, אחר כך צריך להתאמץ, להיזכר, לגרד את התחתית. הסיפור נמשך שעה, אולי שעתיים, והרשימה ארוכה. בריא מאד, לערוך חשבון נפש של שעתיים פעם בשנה. הצרה מתחילה כשעושים זאת יום־יום...

מה עושים ברשימה? יש כל מיני אפשרויות. אפשר לתלות אותה על הקיר, צמודה ללוח שנה שבועי או חודשי, ולבדוק יום־יום איך העסק מתקדם. למחוק החלטות חד־פעמיות (להחליף וילונות, לתקן שואב אבק) לאחר ביצוען; את המתמשכות (דיאטה, מכתבים, עתונים) להעריך כל יום, או כל שבוע ולדרג (על לוח השנה) בציונים, בדירוג יורד מאל"ף עד וי"ו, או בעולה, מ־1 עד 10, איך שרוצים. אחרי כחודש, כשהמשחק נמאס, זורקים את הדף לפח.

אפשרות אחרת: שמים את הדף במגירה, למעלה מסתכלים בו פעם בשבוע, או פעם בחודש, מוחקים את מה שביצענו. כל השאר הוא תזכורת למה שעלינו עוד לבצע. דיאטה או בדיקות רפואיות, קריאת ספר, או לימודי ערבית אפשר להתחיל בכל עת, לא רק באל"ף תשרי.

אפשרות אחרת: קוראים את הרשימה פעמיים־שלוש, מחליטים מהו הדבר הכי הכי חשוב שנעשה, מחליטים שזה מה שנעשה ואם הדבר אפשרי, מתחילים מיד. מכבים את הסיגריה? לא עונים לפוסטמה, שרוצה לריבה? מזמינים תור אצל רופא? עונים על שלושה מכתבים? אם יש דבר באמת מעיק ומעכיר את רוחנו — זאת המשימה שלנו, כל היתר — כפרה. קוראים את הרשימה או מטמינים אותה עמוק עמוק במגירה של כל מיני חשבונות ותעודות אחראיות, שבע תוקפן, וערב ראש השנה באה, לפני שנתיישב לערוך חשבון נפש ולרשום את כל המשימות שעלינו לבצע — נוציא את הרשימה הישנה, נעיין אותה, אם צריך שואב אבק בכל זאת תוקן, ונשמח להיווכח שהיתה לנו שנה בחלט מתקבלת על הדעת, למרות שלא הפכנו בה אדם חדש וטוב יותר.

(צב"ש)

שנה טובה

2.10.86

חוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965
הועדה המקומית לתכנון ולבניה
תל־אביב־יפו

הודעה לפי סעיף 149

לחוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965
הרינו מודיעים בזאת כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו בקשה ליתן אשור להקלה מתכנית העיצוב 1680 ברחוב קהלת דיטאור מס' 11 גוש 6625 חלקה 524 תיק בנין 011־2/981

בעל קרקע או בנין או המחזיק בהם שיש לו התנגדות להוצאת היתר/אשור הנ"ל במקום זה רשאי להגיש לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו, שד' בן גוריון 68, את התנגדותו המנומקת ולציין כתובתו המדוייקת וטלפון.

התנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום מודעה זו ותובאנה לדיון בפני הועדה הנ"ל.

י. בכספי, סגן ראש העיריה
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו

חוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965
הועדה המקומית לתכנון ולבניה
תל־אביב־יפו

הודעה לפי סעיף 149

לחוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965
הרינו מודיעים בזאת כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה ת"א יפו בקשה למתן אישור להקלה, לאחוד בניה, קווי בנין צדדיים, קו בנין אחורי, המטר חדרי מדרגות בקיר המזגני והצמדות הנותרף לדירה בקומת קרקע ברחוב 867 מס' 11 גוש 6623 חלקה 625, תיק בנין 010־2/0867. בעל קרקע או בנין או המחזיק בהם שיש לו התנגדות להוצאת ההיתר/אישור הנ"ל במקום זה רשאי להגיש לועדה המקומית לתכנון ולבניה ת"א יפו, שד' בן גוריון 68, את התנגדותו המנומקת ולציין כתובתו המדוייקת וטלפון.

התנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום מודעה זו ותובאנה לדיון בפני הועדה הנ"ל.

י. בכספי, סגן ראש העיריה
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ובניה ת"א־יפו

עיריית פתח־תקוה
הועדה המקומית לתכנון ולבניה פ"ת

הודעה

על פי סעיף 149 (1)
לחוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965

ניתנת בזה הודעה, כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה פ"ת בקשה למתן הקלה בגוש 6371 חלקה 232 ברח' קפלנסקי מס' 33 לפי תכנית המתאר החלקה הנ"ל נמצאת באזור דיור א' בו מותר להקים בנין דיור בן 2 קומות 60% מרווח צדדי 4 מ'.

בקשת בעלי החלקה היא להתיר להם להקים בנין דיור בן 2 קומות 42.67% בניה מרווח צדדי 3.6 מ'.

כל מי שיש לו התנגדות לבקשה הנ"ל, יואיל להגישה לועדה תוך 15 יום מפרסום הודעה זו.

ד. תבורי, יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה פ"ת

חוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965
הועדה המקומית
לתכנון ולבניה
תל־אביב—יפו

הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965

הרינו מודיעים בזאת כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב—יפו בקשה ליתן אשור להקלה לאחוזי בניה ולקוי בנין צדדי ברחוב משמר הירדן מס' 59 גוש 6637 חלקה 326.

תיק בנין 059—2/0807

בעל קרקע או בנין או המחזיק בהם שיש לו התנגדות להוצאת היתר/אשור הנ"ל במקום זה רשאי להגיש לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב—יפו, שד' בן גוריון 68, את התנגדותו המנומקת ולציין כתובתו המדוייקת וטלפון.

ההתנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום מודעה זו ותובאנה לדיון בפני הועדה הנ"ל.

י. בכספי, סגן ראש העיריה
יו"ר הועדה המקומית
לתכנון ולבניה תל־אביב—יפו

מדינת ישראל
חוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965
מרחב תכנון מקומי
גלבוע

הודעה בדבר הפקדת תכנית מתאר

נמסרת בזה הודעה בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965, כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז הצפון ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה הגלבוע שבתל־יוסף הופקדה תכנית מתאר הנקראת "תכנית מתאר מס' 1361 — הגלבוע ביחד עם התשריט המצורף אליה. ואלה הם השטחים הכלולים בתכנית: כמסומן בקו כחול בתשריט. עיקרי מטרת התכנית: הכנת תכנית מתאר למקום בהתאם לחוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965.

כל המעוניין בתכנית רשאי לעיין בה ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקבלת קהל.

כל המעוניין בקרקע, ובכל פרט תכנוני אחר הרואה את עצמו נפגע על ידי התכנית וכן, מהנדס ועדה מקומית שמרחב התכנון שלה כלול בתחום התכנית או גובל אותו, רשאי תוך חדשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות, להגיש התנגדות לתכנית במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה האמורה.

עמרם קלעג'י, יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה—צפון

תאריך: י"ז באלול התשמ"ו, 21.9.86

עיריית חיפה
משרד מהנדס העיר
הועדה המקומית לתכנון ולבניה
העיר חיפה
רחוב ביאליק 3, חיפה
טלפון מספר 04־640775

הודעה עלפי סעיף 149,
לחוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965

ניתנת בזה הודעה כי הוגשה בקשה על־ידי ועד הבית, מלכה בן משה, לאשר תוספות לדירות ומחסנים ברחוב חוקוק 9; 7 חלקה 197 בגוש 10743 נוה דוד. הבקשה כרוכה בבליטה למרווח הצדדי לכיוון מזרח.

אפשר לעיין בבקשה במחלקה לפיקוח על הבניה, בבנין העיריה, רחוב ביאליק 3, חיפה, בימים: א', ג', ה', בין השעות 08.00־11.30.

המעונין להגיש התנגדות לבקשה, ימציאנה לפי הכתובת דלעיל, תוך שבועיים מיום פרסום הבקשה.

איתמר ינוביץ, מהנדס העיר

מרחב תכנון מקומי
כפר סבא

הודעה עפ"י סעיף 149 לחוק התכנון והבנייה תשכ"ה — 1965

בדבר בקשה להקלה
ושמוש חורג

הוועדה המקומית לתכנון ולבנייה כפר־סבא מודיעה בזה כי הוגשה בקשה להתיר על חלקה 3 בגוש 6440 רחוב ירושלים הקלה/הקלות כלהלן:

קו בנין צדדי בכיוון דרום — 3.67 מ' במקום 4.0 מ'.

כל המעוניין יוכל לעיין בבקשה הנ"ל וכתכניות המצורפות אליה, במשרדי הוועדה המקומית כפר־סבא, רחוב וייצמן 137, בשעות קבלת־קהל, ללא כל תשלום וכן רשאי להגיש התנגדות למתן ההיתר המבוקש.

ההתנגדויות מנומקות בשני העתקים אפשר להמציא לוועדה המקומית לתכנון ולבנייה כפר־סבא, עד לתאריך שבועיים מיום הפרסום.

יצחק ולד, יו"ר הוועדה המקומית לתכנון ולבנייה כפר־סבא

תן טרמפ לחייל

הועדה המקומית לתכנון ולבניה גבעתיים

הודעה על פי סעיף 149 ו־151 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965

גוש 6167 חלקה 348

גוש 6167 חלקה 346 — תיק בניה מס' 2546, 2685

ניתנת בזה הודעה כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה, בקשה להקמת בית מגורים בן 3 קומות מעל קומת עמודים מפולשת עם הקלה של 6% + 5% עבור מעלית (רח' קק"ל 48).

ובחלקה המוזכרת (רח' קק"ל 10) בית מגורים בן 4 קומות מעל קומת עמודים מפולשת עם הקלה של 6%+5% עבור מעלית.

לצורך שיפור המגורים.

לכל מי שיש התנגדות מאיזו סיבה שהיא לבקשה הנ"ל, יואיל להגישה לועדה תוך המשך של 15 יום החל מיום הפרסום של ההודעה זו, כאם לא תתקבל כל התנגדות בתקופה הנ"ל, תובא הבקשה לאישורה של הועדה.

יצחק ירון, יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה גבעתיים

תאריך: ספטמבר 1986

קרן א.מ.י. לאמני בימה

הודעה על אסיפה כללית של חברי ועמיתי הקרן

ניתנת בזה הודעה כי ביום חמישי, 9 באוקטובר 1986, בשעה 09.00 תתקיים במשרדה הרשום של האגודה בשדרות רוטשילד 50, תל־אביב, אסיפה כללית של חברי ועמיתי האגודה.

על סדר יומה יעמדו הנושאים הבאים:
1. דוחות כספיים לשנת 1985
2. שונות.

הועד המנהל

2.10.86

מה ● מתי ● היכן

טלוויזיה

08.00 טלטקסט — עד כאן — חדשות קול ישראל 08.03 שעת כושר 08.15 קשת וענן — יום תרועה 08.40 בלי סודות — ביניים 09.00 ארץ מולדת — בין חומות ירושלים 09.20 מדעי הטבע (חטה"ב) — המצבים השונים של החומר 10.00 שעת כושר 10.10 אנגלית ה' 10.30 הגיל הרך — רחוב סומסום 11.00 אנגלית ו' 11.15 ערבית מדוברת (ד'־ה') — אהלן וסהלן 11.30 אנגלית ח' 12.00 מדעי הטבע (על יסודי) — שיטות עבודה בחיידקים 12.25 אנגלית ט' 13.00 הסטוריה על־יסודי־העשרה — מסעי הצלב בימי הביניים 13.30 מרשנים ביהדות — לשמוע קול שופר 14.00 טלטקסט — עד כאן — חדשות קול ישראל 14.03 שעת כושר 14.15 העמדה הקדמית — סרט תעודה על עליית 11 הנקודות לנגב במוצאי יום כיפור בשנת 1946; מאורע שהשפיע על השארת הנגב בידי ישראל בעת החלוקה ב־1947. העליה על הקרקע בהתפתחות הקיבוצים, הקשיים והמאבק על הנגתם בעת מלחמת השחרור 15.00 טאו טאו — מעשה בנאקה לבנה 15.25 רחוב סומסום — בפנים בחוץ 16.00 זהו זה — לקט שירי שלמה גרוניך 16.45 עין הוד — כפר אומנים — סרט על אורחות החיים של האומנים בעין הוד היכרותם עם אנשים יוצרים ויצירותיהם 17.00 ערב חדש — מנחה: דן מרגלית 17.30 מקרון 1 — סדרה של מרע בריוני. הפרק השלישי: הפרד ומשול דני משכנע את ג'ייסון ללמד אותו לטוס. הנסיך ארן, מאנשיו של חשבו, מצליח למתוח את סקוט ואת נלי ולהדהיק אותם ממקסטאר, כדי לשתק את פעולתו. אבל ג'ייסון, בעזרתו של דני, מצליח להטיס את מקסטאר ולהרוס את כוחות הרשע 18.00 שני אחים —סיפור לראש השנה, על־פי אגדה עממית. מספר: מוטי ברכאן 18.05 אני, אמי והשכן ממול — סדרה קומית שם הפרק: נתפס בשעת מעשה 18.30 קיצור החדשות (ערבית) 18.32 שבועון טלוויזיה — תכנית שבועית העוסקת במגוון אירועים מן העולם (ערבית) 19.00 מפגש — תכנית דיון שבועית העוסקת בענייני השעה (ערבית) 19.30 חדשות (ערבית) 20.00 כותרות מבט 20.02 מבט ספורט 20.45 לקראת שידור 21.00 מבט לחדשות 21.30 ברכת נשיא המדינה לרגל ראש השנה 21.35 החיפוש אחר מנגלה — סרט תעודה אנגלי. כ"ו באוקטובר 1986 מלאו 40 שנה למשפטי נירנברג. ד"ר מנגלה, פושע המלחמה הנאצי המבוקש ביותר, לא נתפס ולא הועמד לדין. שמו נודע לשמצה על שליחתם של מאות אלפי יהודים למוות באושוויץ ועל ניסויי הוועה שעשה בילדים במחנה. מלאך המוות — כינויו. הסרט סוקר בקצרה את חייו של מנגלה לפני המלחמה, מתאר בעיקר באמצעות עדויות את מעשיו בזמן המלחמה ועוקב אחריו בתום המלחמה ועד לוויכוח הציבורי, שהתעורר בעקבות הפרסום על מותו. הסרט בוחן את השאלה איך קרה, שבמשך כל השנים לא נעשה די ללכוד אותו; בסרט מופיע בנו של מנגלה — רולף, כמרכז מרואיינים ניצולים, שהיו קרבנות הניסויים של מנגלה, וגם שתי משפחות שנתנו לו מחסה בברזיל. איש הטלוויזיה האנגלי הידוע דייויד פרוסט קריין בסרט וגם מפיק. 22.30 חלל — סדרת דרמה. הפרק תשיעי באס"א ממשיכים בתכנית שיגור הרקטות המאוישות, וסטנלי מט עוזר לגייס את השישייה הנבחרת, שתייצג את ארה"ב בטוסות. 23.15 גלריה — תכנית העוסקת באמנויות בארץ ובעולם. בתכנית העסם כתבה העוסקת בנגמה המתמשכת לפתיחת בתי־ספר ייחודיים לאמנויות כתבה אחרת על הגרי מור — הפסל האנגלי שהלך לעולמו. ועוד. מנחה: כרמית גיא 23.55 ברכת הרב הראשי לרגל ראש־השנה, הרב אברהם כהנא שפירא 00.24 פסוקו של יום חדשות.

"השכלה ודעת לכל" — "אני והמוסיקה" — בהדרכת נועם שריף: הרנסנס והקול" 12.05 "ליבי במזרח" 14.06 "לנת ולבן ולכל המתעניין" — תכניות לילדים א) "טוב לכתוב" — עידוד המאזינים לכתיבה יוצרת ב) "ואלה תולדות פילי" 14.45 לילדים הגדולים "חתול בשק" — ילקוט כליבו 15.25 עוריה אלון מספר על נוף הארץ ש.ח. 15.30 "תתדא" — בפת רדיו ד"ר דן אלמגור — הצעת שיקספיריות ראשונות בארץ־ישראל" (ש.ח.) 15.53 "ספר חדש" — סקירה 16.05 "צומת המזרח־תתיכון" 17.12 "מגישים שיר" — 17.20 "האוניברסיטה הפתוחה" — "צרפתית למתקדמים" 18.05 "מינחת ערב" — 19.05 "סער בתניא" 18.30 שידורים לעולים 22.05 "לכל אדם כוכב" — עם האסטרולוג אילן מקרה מול "מאזינים".

רשת ב'

07.00 "הבוקר הזה" 08.05 "כוכב הבוקר" עם אורלי סירו 09.05 "ביקור בית" — עם רבקה מיכאלי 10.05 "כל צבעי הקשת" — מגוון יומי 12.10 "אלף־אלף" — "ב־בית" — עם אהוד מנור 13.00 "חצי היום" — חדשות ופומונים 14.06 "בת צחוק" — הווי והומור 15.05 "רגעי קסם" 15.51 לוח מורקטון 16.05 "שירים ושעורים" 17.10 "יומן כלכלה" 17.30 "על מספרים ואנשים" — מגוון המשק והחברה 18.06 שירים עבריים 18.45 היום בספורט 19.00 "היום הזה" 19.35 "שירים עבריים 20.05 ברכת הרב הראשי לישראל הראשון־לציון הרב מרדכי אליהו 20.15 "שורשים" — "שבועון לעניני פולקלור ועדות 22.05 "צמוקים ושקדים" — מבחר שירים ביידיש — לקט שירים לראש־השנה 23.05 "ביננו לבין עצמנו" — שיחות עם מאזינים בשידור חי מנחה: רעיה גניאל

גלי צה"ל

06.30 "מוקדים עין" — החדשות הראשונות של היום 07.07 שבע אפס שבע — עם אלכס אנסקי 08.05 בוקר טוב ישראל — שעת אקטואליה יומית 09.05 "אילה בוקר" — עם אלי ישראלי 10.05 "הפסקת 10" — עם מיכל ניב 11.05 "נכון לעכשיו" — עם דן שילון 13.05 "קשר רדיו" — עם אברי גלעד 14.05 "רו רה יומי" — עם דובי לנץ ורמי קרסל 16.05 "פגישה יומית" — עם אורלי יניב 16.05 ארבע אחרי הצהריים — שעה של שירים עבריים 16.54 "באופן מילולי" — פינתו של אבשלום קור 17.00 "ערב טוב ישראל" — עם דן שילון, יעל דן וגוני סכיר 18.05 שעה קלה על כלכלה — עם שמאל נחושתן 18.45 "מעולם" — עיפות יומי בעניני השעה. ארגון אברמוביץ־ודן ברון. מנחה יוסי עוזרד 18.57 הודעות לחיילים. 19.05 פזמונים לסולכם 20.05 "מוסיקה נגור" — רוק מתקדם קלאסי 21.00 מבט לחרקות 21.30 לילה לא שקט — פזמונים עבריים 22.05 על הדיבש ועל הכיפאק — שירים שהחבר'ה אהבים. עורך: מאיר לה־אני 23.55 "שיחת חצות" — עם דר' דינה עורן 00.05 ציפורי לילה — עם ענת דולב. תוכנית מוסיקה בנימה אישית 02.05 לא רוצים לישון — מוסיקה לשעות הקטנות של הלילה 05.05 צלילי בוקר — שירים עבריים.

רדיו

קול המוסיקה

06.02 "צלילי בוקר" 07.01 "בוקר טוב" 07.30 "שחרית מוסיקלית" 08.30 "קונצרט בוקר" 11.57 "מגישים שיר" 12.05 "מאחורי הקרטוט" — רבעייה והליל הישראלית טלמן: רביעיה בסול מינור לחליל, כנור, ויולה וצ'לו מוצארט: רביעיה ברו מז'ור ק. 285 רגרה: סרנדה 13.00 "קונצרט צהרים" 15.00 "מגשים מוסיקליים" 16.05 "התנחתאי" — בשידור חוזר (15.5.86) יואב: סונטה — כנור, יונתן זק — פסנתר 3 סונטות מאת מוצארט 17.30 "קונצרט מנחה" 20.05 "ערב טוב" — הנדל: קונצ'רטו גרוסו בסול מג'ור 6. מגיני: סונטה כמי מינור לחליל, כלי קשת וקונטינואו 20.37 "מגישים שיר" 20.30 "מאולם הקונצרטים בעולם" פסטיבל אסקונה שוויץ 1985 22.30 אנתולוגיה קטנה לשידה 23.00 "רוך והוד" — אמנים גדולים בהקלטות היסטוריות".

רשת א'

07.30 "גרו שירים" — פזמונים ישנים ואהובים 08.05 "חוגה" — עם בני הגול 09.05 "שירי לא המו" — שירים עבריים 09.30 "מבנשי" — מגוון לבעיות משפחה וחברה בשידור חי 10.30 "רדיו קלי" — תכניה יומית בעברית קלה 11.10 השידור היומי לבתיה"ס. "ידעת' ספרי" "מוטל בו סיפור החג" — סאת שלום עליכם 11.30

קולנוע

תל־אביב

אסתר: יבן החת יבן 9.40, 7.30, 1 — **אורלי:** היפנים באים, היפנים באים 4.30, 7.15, 9.30, 5 — **בית לסין:** פריץ החתול 21.15 — **בן־יהודה:** אהבה בצחקים 9.30, 7.15, 5 — **גת:** הצבע ארגמן 9, 6, 3 — **גורדון:** שתי אנגליות 9.10, 7.00 — **דקל:** יחסים מיוחסים — **דרייב אין:** נער הברזל 7.10; אהבות סבתנות 9.10; סימס 12.00 — **דור:** תעלול קטלני 9.30, 7.30, 5 — **מוזיאון תל־אביב:** "שואה" — **לימור חדש:** מיקנוי — **פאר:** היהפן מכוורלי הילס 9.15, 7, 4.30 — **סינמה 1:** הטרמינאטור 9.10, 7.15, 5 — **סינמה 2:** מופע הקולנוע של רוקי 9.15, 5.45 — **מאריס:** עינות אודה 9.10, 7.15, 2, 12 — **מעבים מיסתורים** 23.30 — **רביקה:** **חן 1:** היהפן מכוורלי הילס 9.50, 7.30, 5 — **חן 2:** דונה פלור ושני בעליה 9.45, 7.40, 5 — **חן 3:** הרומן של אתמול בלילה 9.45, 7.40, 5 — **חן 4:** כריס לשוטרים מתקדמים 9.45, 7.40, 5.10, 2, 11 — **חן 5:** שגעון של לילה 9.45, 7.40, 5, 2, 11 — **שחף:** זכרונות מאפריקה 9.15, 5.45 — **די ה' — אותלו** 9.10, 7.00 — **תל־אביב:** פטיט 9.10, 7.15, 5 — **תכלת:** המגרים של אלכס צוותא: וכהופסטו 9.10, 7.15, 5

רמת־גן

אואזיס: קור הדעם 9.30, 7.30 — **לילי:** תעלול קטלני 9.30, 7.15 — **ארמון:** היהפן מכוורלי הילס 9.30, 7.15, 5 — **רבנן:** **גן 1:** צבע ארגמן 9, 6 — **גן 2:** כחום הגוף 9.30, 7.30, 5 — **גן 3:** כיבוני 9.40, 7.10 — **גן 4:** ראן 9, 6

ירושלים

אדיסון: אהבה בצחקים 9.30, 7.10, 4.10 — **אורנע:** תלמידה כחממלת 9.00, 7.00, 4.30 — **בית אגרון:** הסיפור שלא נגמר 17.30; קברט 19.10; מועדון ארוחת בוקר 22.00; נגהטן 24.00 — **בנייני האומה:** להתאהב 9.30, 7.30 — **כסיה:** זכרונות אהבה בפירנצה 9.30, 7.00, 4.30

אורגיל: היחפן מכוורלי הילס 9.10, 7.00, 5 — **מיטשל:** תעלול קטלני 9.10, 7.30 — **מרכז:** הכוססטים 9.15, 7.15 — **הבירה:** שתי אצבעות מצידון 9.15, 7.15, 4.10 — **אירון:** אירי 1: הצבע ארגמן 8.10, 4.30 — **אירי 2:** סיפורה על אגנס 9.30, 7.30, 4.10 — **עדן:** קור הדעם

חיפה

אביבים: זעקת אמת 9.30, 7.15, 4.30 — **אירה:** זכרונות אהבה בפירנצה 9.15, 7.00, 4.30 — **חן:** ערבבנת קהיר הסגולה 9.15, 7, 4.30 — **עצמון:** אהבה בצחקים 9.15, 7.00, 4.10 — **פאר:** היפנים באים, היפנים באים 9.15, 7.00, 4.10 — **קרן אור המהוריש:** "שואה א'" 6, 1 — **רון:** זכרונות מאפריקה 9.00, 6.00 — **ר' ה' — אותלו** 9, 6.30, 4 — **אמפי:** תעלול קטלני 9.15, 7.00, 4.10 — **אורלי:** הצבע ארגמן 9.15, 7, 4.30

נתניה

שרון: שובו של מקנזון 9.15, 7, 5 — **סטודיו:** הצבע ארגמן 9.15 — **נאוה** 7, 5

חולון

סביון: אהבה בצחקים 9.30, 7.15, 5 — **מגדל:** חלומות מתוקים 9.30, 7.10 — **ארמון:** מי נפחד מהשכן מכוכב 9.30, 7.15

בת־ים

עצמאות: מחפל הכנף ניננג'ה 9.30, 7.15, 5

הרצליה

היכל: הטרמפיסט 9.30, 7.15, 5 — **מלון דניאל:** הסיפור האמיתי 21.30, 19.00

באר־שבע

חן: יפה כוורר 9.30, 7.30, 4.30

עכו

אודיטוריום: כפסות 9.00, 7.00

פתח־תקוה

היכל 1: אהבה בצחקים 9.30, 7.15, 5 — **היכל 2:** להתאהב 9.30, 7.30, 5 — **היכל 3:** יפה כוורר 9.30, 7.10, 5

עפולה

כוכב־רון: תקלה מופלאה 8.30

רעננה

אורות: הקרב על היער 9.00, 7.15, 4.30

תיאטרון

הבימה
התיאטרון הלאומי

הערב יום ה', 2.10

תשקיעה: 20.30
הפרדס: 20.30

שרותים ● עזרה ● תחבורה

תורנות בתי־מרקחת

בת־ים
קופ"ח — עין יהב.

חולון
אורנן — הופיין 52.

ירושלים
קופ"ח — מרפאת רוממה, רח' המ"ג 28.

נתניה
קרניאל — מ.מ. ק. נורדאו.

פתח־תקוה
קופ"ח כללית — חיים עוזר.

רמת־גן
רמה — ז'בוטינסקי 65.

תל־אביב
לב העיר — אחד העם 69.
קופ"ח לאומית — הסטמן 4.

חיפה
מאחרת — סמטת עתלית 6.

משטרה

ירושלים, תל־אביב, חיפה, רמת־גן, בני־ברק, חולון, פתח־תקוה — טל' 100. באר־שבע, נהריה, נתניה, נצרת — טל' 100. אילת — 244; חדרה — 22444.

תורנות בתי־חולים

תל־אביב והמרכז

● בית החולים ע"ש שיבא תל־השומר - כל המחלקות - כל השבוע.
● בית החולים בילינסון, פתח־תקוה - כל המחלקות - כל השבוע.
● בית החולים ע"ש רוקח, תל־אביב - בימים ב', ד', ו' - כירורגיה ופנימית, ילדים - כל השבוע.
● בית החולים איכילוב, תל־אביב - בימים א', ג', ה' שבת - כירורגיה ופנימית.
● בית החולים וולפסון, חולון - כל המחלקות - כל השבוע.
● בית החולים אסף הרופא - כל המחלקות - כל השבוע.

נתניה

● בי"ח לניאדו נמצא בתורנות למקרים דחופים - כל השבוע, כולל שבת.

ירושלים

הדסה ע"כ - כירורגיה, אורטופדיה, עיניים, א.א.ג.
שערי צדק - פנימית, נשים.
ביקור חולים - ילדים.

מוקד קופ"ח כללית

המוקד יוסד מידע טלפוני בימים א'-ה' ב': 08.00-20.00, בימי ו': 08.00-15.00. טלפונים: 03-433100, 01-433100.

יד ביד - ארגון קשבת בטלפון לילד ולנער - קו לנוער במצוקה ת"א - 226027 (24 שעות); חיפה - 04-229488 (11.00-20.00); נהריה - 04-920014 (11.00-20.00).

קו פתוח לנערים במצוקה בימי ב' ו־ד' - טל. 222732.

"קו פתוח" - ארגון קשבת לילדים ובני־נוער 03-281680 (24 שעות).

עזרה ראשונה

עזרה ראשונה לשיניים שליד הוותיקה לרפואת שיניים בישראל

בתל־אביב — בימים א'-ה' בין השעות: 21.00—23.00. בלילות שבת ובערבי חג בין השעות: 16.00—24.00. בשבתות והחגים בין השעות: 15.00—21.00.

הכתובת: רח' ברכוכבא 49, טל' 284649.
בחיפה: רחוב הגפן 26, קומה ג', טל' 523166.
מתנה כל יום ביומו, כולל ערבי שבתות, שבתות וחגים מ־20.00 עד 21.00 בערב.

מרפאות שיניים לעזרה ראשונה

המרפאה פתוחה כל יום כולל שבתות וחגים בין השעות 24.00—9.00. אחרי חצות בתאום טלפוני בלבד.

דיזנגוף סנטר קומה 3 ליד המסכין קומה א'. טל: 03-285822, 294649.

מרכז סיוע לקורבנות אונס

לרענגנה ואזור השרון, טל' 052-32432 בימים א'—ה' בשעות 17.00—21.00.

עזרה ראשונה נפשית

ער"ן ירושלים — טל' 02-227171
ער"ן תל־אביב — טל' 03-261111
ער"ן חיפה — טל' 04-672222
ער"ן באר־שבע — טל' 057-418111
ער"ן נתניה — טל' 053-35316

סילוק מיצורים

מוקד קופ"א למקרים דחופים — טל' 106.

מד"א

ירושלים, ת"א, חיפה — טל' 101. רמת־גן, בני־ברק, גבעתיים — טל' 751111 לוד, רמלה — 101, טל' 08-221222 עפולה — טלפון 065-23334, טבעון — 101, בלפור, נהריה — 04-951402, טל' 04-823333, בת־ים — טל' 5511111, באר־שבע — טל' 057-74767.

רכבות

מירושלים לבני־ברק וחיפה:
בימים א'-ה': 16.00
בימי ו' וערבי חג: 11.30

מחיפה לבני־ברק וירושלים
א'-ה': 7.00

מתל־אביב לחיפה:
בימים א'-ה': 6.00, 7.00, 8.00, 8.16, 9.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.30, 20.00
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00

מתל־אביב לנהריה:
בימים א'-ה': 6.00, 8.00, 12.00, 14.00, 16.00
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 8.00, 12.00

מחיפה, בת־גלים, לתל־אביב:
בימים א'-ה': 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 10.00, 11.05, 12.30, 13.30, 14.30, 15.30, 16.30, 17.30, 19.30
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 7.30, 8.30, 10.00, 11.30, 13.30, 14.30, 15.30

מנהריה לחיפה ותל־אביב:
בימים א'-ה': 6.05, 6.30, 10.40, 14.35, 16.33, 18.38
בימי ו' וערבי חג: 6.05, 10.33

הרכבת תופעל בימי א' בשעה 7.00 אחרי חג בלבד.

ישראל הובילה 0:1 בגביע־דייויס בחצות

גליקשטיין מחק פיגור 2:0 ושטדלר שבר רגלו

● טניס

שרות „על המשמר"

דרמה היתה אמש במשחק הראשון בגמר האירופי (ב') בגביע־דייוויס בטניס, שם נאבקות ישראל ושווייץ על הזכות לעלות לבית־העליון. שלמה גליקשטיין, שבפר סיגר 2:0, הצליח לגבור על יריבו השווייצי, רולאנד שטדלר. המערכה החמישית המכרעת, במצב של 3:4 לגליקשטיין, נפל שטדלר, שבר את רגלו והובהל לבית־החולים.

שטדלר ניצח בשתי המערכות הראשונות — 4:6 ו־6:8. במערכה השלישית התעלה גליקשטיין ותוך קרב הפכפך ודרמטי הצליח הישראלי הוותיק לזכות — 6:8.

שטודלר נשבר והובס במערכה הרביעית — 6:1.

במערכה החמישית, והמכרעת, שוב ניטש קרב שקול. במצב של 3:4 אירע תקר לשטדלר וישראל זכתה בנקודה ראשונה — 0:1.

נמסר, כי שטדלר קרע שריר בשמער כשניסה להנחית כדור.

המשחק נמשך שלוש וחצי שעות.

עם סגירת הגליון נמסר, כי עמוס מנסדורף הוליך 1:2 נגד השווייצי יעקב לאשק — 2:6, 6:1, 3:6. המערכה הרביעית החלה ב־00.50.

● ישראל התקבלה להתאחדות האירופית בגלשני־גלים ברוב של 9 נגד 1 בקונגרס שנערך השבוע בלונדון. ישראל תשתתף באליפות אירופה הקרובה בצרפת בספטמבר 1987.

המאמן האמריקני של פולי מקווה להפתיע הערב

מאת יוסף אלפרין, כתבנו בשווייץ

גנבה. — פולי־באסקט, המאומנת ע"י האמריקני גרי לאורנץ, מקווה להפתיע הערב ב־10. שעון ישראל, את מכבי ת"א במשחק הראשון בסיבוב הראשון בגביע־אירופה לאלופות בכדורסל שייערך בשווייץ.

הכדורסלן שחום־העור קורט הולמס (2.03), לשעבר שחקן „אן.סי.איי.", הוא ללא ספק, התקווה הגדולה של פולי. [illegible] גוף 24 נקודות נגד [illegible]

[illegible] רינולדס (2.06) [illegible] 27 נקודות [illegible]

[illegible] שטוקלפר (1.86) [illegible] (2.02).

[illegible]

אליצור נתניה שוב ערכה מטווח על סל הקפריסאים 54:139

מאת דוד בכר

קבוצת הכדורסל של אליצור נתניה השלימה אמש שני נצחונות קלים בסיבוב הראשון בגביע־קוראץ' כשהביסה גם במשחק השני את הקבוצה הקפריסאית החלשה, קארוואנוס ניקוסיה — 54:139, לאחר 23:59 במחצית.

שחקני אליצור ערכו מטווח על סל יריביהם. גידנס, דימס וגברסון קלעו מכל מצב והטביעו כדורים בטבעת. הם אף הירבו לנקוט בצורות שמירה שונות. במחצית, במקום לנוח, המשיכו כדורסלני אליצור להתאמן...

שפטו נגנצו מאיטליה ווריינבכר מאוסטריה. לעיני 150 צופים, בנתניה.

● לאליצור נתניה קלעו: גברסון 30; סימס 27; אביטוב 19; גידנס 19; מלוביק 15; פיר 12; ג'ונסטון 10; פרי 5 וברוך 2.

● לקארוואנוס קלעו: קפריאני 11; כריסטוס 8; פילניטוס 8; אטוס 8; לימיאסוס 7; פאפלינס 6; פסולידיס 4 וקסינוס 2.

הפועל ת"א ניצחה בקרית־מלאכי 0:1

מאת יוסף חכם

אלופת ישראל בכדורגל, קבוצת הפועל ת"א, ניצחה אתמול במשחק חגיגי בקרית־מלאכי את הנבחרת המקומית — 0:1.

500 צופים חזו במשחק. את שער הנצחון להפועל ת"א כבש משה סיני בבעיטת־11. שפט יוסף שועי.

בסיום המשחק נערכה „תאפלה" לשחקני הפועל ת"א באולם מקומי.

בריז' לא יכלה לראפיד וינה 3:3

רוזנטל הבקיע — והודח

באיירן מינכן — איינדהובן 0:0; ננטורי טיראנה — דינאמו בוקרשט 1:2; הונבד בודפשט בחוץ — 2:2 עם ברונדבי קופנהאגן

● גביע אירופה

קבוצתו הבלגית של הישראלי רוני רוזנטל, פ.צ. בריז', הודחה אמש במגרשה בסיבוב הראשון בגביע־אירופה למחזיקות גביע בכדורגל, לאחר שסיימה בתיקו 3:3 עם ראפיד וינה. במחצית הוליכה בריז' 0:1.

האוסטרים ניצחו במשחק הראשון — 3:4.

בריז' הוליכה 0:1 משער של בריל ורוני רוזנטל העלה ל־0:2 בדקה ה־52. אך האוסטרים השיבו בשלושער, אך בדקה ה־83 השיווה ואן־לין.

כתבנו בגרמניה, חיים שר, מציין כי 45 אלף צופים התאכזבו במינכן מהתיקו 0:0 בין באיירן מינכן ופיליפס איינדהובן ההולנדית. הגרמנים, שניצחו במשחק הראשון 0:2, עלו. מתיאוס כבש שער לבאיירן בבעיטת־11. אולם השופט הורה על בעיטה חוזרת מאחר שהשוער זז וזו הוחמצה.

מאראדונה, במדי נאפולי, מתעתע במשחק גביע־אופ"א נגד טולוז אמש. אחר־כך החטיא כדור־11. תצלום: איי.פי

★ אלופות

● יובנטוס טורינו — ואלור איסלנד 0:4, ברייקיאביק. שערים: פלאטיני (86,10) ולאודרופ (77,32). בראשון — 0:7.

● ה.י.ק. הלסינקי — אפואל ניקוסיה 2:3. בראשון — 0:1 לאפועל שעלתה בזכות שערי־חוץ.

● וידז'ב לודז' — ל.א.ס.ק. לינז אוסטריה 0:1 (בראשון — 1:1).

● מנשנגלדבך, גרמניה — פרטיזן בלגראד 1:3 (בראשון — 0:1 לגרמנים).

● היידוק ספליט — אופי יוון 0:4 (בראשון — 0:1 לאופי).

● אומוניה ניקוסיה — ספורטול בוקרשט 1:1 (בראשון — 0:1 לבוקרשט).

● בנפיקה ליסבון־לילסטרום, נורבגיה 1:2 (בראשון 0:2 לבנפיקה).

● רקסהאם, וולס — צורייק, מאלטה 0:4 (בראשון — 0:3).

● סיון, שווייץ — אברדין, סקוטלנד 0:3 (בראשון — 1:2 לסקוטים).

● אפולון לימסול — מלמא, שבדיה 1:2 (בראשון ניצחו השבדים — 0:6).

● אולימפיאקוס פיראוס — אוניון לוכסמבורג 0:3 (בראשון — 0:2).

● דינאמו ברלין — ארגריט גטבורג 1:4 (בראשון — 2:3).

● ויטקוביצ'ה, צ'כוסלובקיה — סן־ז'רמן צרפת 0:1. הצ'כים ניצחו על־אף ששחקנם סקארקצ'קי הורחק. בראשון — 2:2.

● גורניק ז'אבז'ה, פולין — אנדרלכט בריסל 1.1 (בראשון — 0:2 לאנדרלנכט).

● באשיקטאש איסטנבול — דינאמו טיראנה 0:1 (בראשון — 0:2 לבאשיקטאש).

● פורטו פורטוגל — ראבאט אג'אקס, מלטה 0:1 (בראשון — 0:9 לפורטו).

● דינאמו קייב — בארו־סטארה זאגורה, בולגריה 0:2 (בראשון — 1:1).

● ברונדבי קופנהאגן — הונבד בודפשט 2:2. 20 אלף צופים חזו בבודפשט בנשירת אלופת הונגריה, לאחר שנוצחה במשחק הראשון בקופנהאגן — 4:1. דטארי (14) וקובאץ' (59) כבשו להונבד. נילסון (65) ויורגנסון (88) הבקיעו לדנים.

● אוסטריה וינה — באגן, נורבגיה 0:3 (בראשון — 0:3).

● סלטיק גלאזגו — שמרוק־רוברס אייר 0:2 (בראשון — 0:1). ג'ונסטון (27, 62) כבש את שני השערים.

● טרונדהיים, נורבגיה — לינפילד בלפיט 1:1 (הנורבגים עלו לאחר שניצחו במשחק הראשון — 0:1).

● פאנאתינאיקוס אתונה — הכוכב האדום בלגראד 1:2, לעיני 60 אלף צופים באתונה. בלגראד עלתה לאחר שניצחה במשחק הראשון — 0:3.

● ריאל מדריד — יאנגבויס ברן 0:5 (יאנגבויס ניצחה במשחק הראשון — 0:1).

★ אופ"א ★

● גלאטסריי איסטנבול — קראיובה רומניה 1:2 (הרומנים עלו לאחר שניצחו במשחק הראשון — 0:2).

● סטאהל ברנדנבורג, מזרח־גרמניה — קוליין, צפון־אירלנד 0:1 (בראשון — 1:1).

● ואלרנגן, נורבגיה־בוורן, בלגיה 0:0. בוורן עלתה — ניצחה במשחק הראשון — 0:1.

● סרדטס סופיה — טירול אוסטריה 2:2 (בראשון — 0:3 לטירול).

● טרקיה פלובדיב, בולגריה — היברניאנס, מלטה 0:8 (בראשון — 0:2).

● ויטוריה גימאראש, פורטוגל — ספרטה פראג (1:2). שער הנצחון הובקע בדקה ה־87.

● חרונינגן, הולנד — גאלאוויי יונייטד, אייר 1:3 (בראשון — 1:5).

● דוקלה פראג — הארטס, סקוטלנד 0:1 (בראשון — 2:3 להארטס: דוקלה עלתה בזכות שערי החוץ).

● דינאמו מינסק — ראבה־אטו גייר, הונגריה 0:1 (ההונגרים שניצחו במשחק הראשון 2:4 עלו).

● טולוז — נאפולי 0:1 בהארכה. נאפולי ניצחה במשחק הראשון — 0:1. טולוז זכתה בכדורי־11.

● גרישאטל, שווייץ — לינגבי, דנמרק 0:3 (בראשון — 0:2).

● לגיה וארשה — דנייפר, ברה"מ 0:1 (בראשון — 0:0).

● דנרי־יונייטד — לאנס צרפת 0:2 (בראשון — 0:1 לצרפתים).

● גטבורג — סיגמה אולימוץ', צ'כוסלובקיה 0:4 (בראשון — 1:1).

● באייר לברקוזן — אלקמאר, שבדיה 0:4 (בראשון — 1:4).

● סטנדרד ליאז' — רייקה, יוגוסלביה 1:1 (בראשון — 0:1 לסטנדרד).

● קנט, בלגיה — ז'נס ראשק, לוכסמבורג 1:1 (בראשון — 1:2

★ מחזיקות גביע ★

● ננטורי טיראנה — דינאמו בוקרשט 1:2. האלבנים עלו אחרי שניצחו גם במשחק הראשון — 0:1. שער הנצחון לננטורי נכבש בדקה ה־89.

● לוקומוטיב לייפציג — גלנטורן מצפון־אירלנד 0:2 (בראשון — 1:1).

● בורדו — ווטספורד אייר 0:4 (בראשון — 1:2).

● ספרטק טרנבה, צ'כוסלובקיה — שטוטגרט, גרמניה 0:0 (בראשון — 0:1 לשטוטגרט).

● טורפדו מוסקבה — ואלקאקוסקן־האקה פינלנד 1:3 (בראשון — 2:2).

● ויטושה סופיה — קופנהאגן 2 0:1 (בראשון 0:1903 לקופנהאגן).

● ואלאז מוסטאר, יוגוסלביה — ואשאש בודפשט 2:3 (בראשון — 2:2).

● אילווס טמפרה, פינלנד — ריינג'רס גלאזקו 0:2 (בראשון — 0:4 לריינג'רס).

זלוטיקמן עלול להיעדר זמן רב ממגרשי הכדורסל

בדיקה שבוצעה אתמול בבית־החולים תל־השומר גילתה שכדורסלן הפועל ת"א, חיים זלוטיקמן, עלול להיעדר תקופה ממושכת ממגרשי הכדורסל.

זלוטיקמן נפגע בברכו במשחק־הידידותי עם דן־בוס ההולנדית. הוא ניסה מדי פעם לשוב לשחק אך סבל כאבים.

אתמול בוצעה בדיקה ברגלו, ויש חשש לקרע. הכדורסלן עלול להיעדר זמן רב מפעילות.

בהפועל ת"א הובעה אמש דאגה מהמצב שנוצר: „זלוטיקמן הוא עבורנו כמו מיקי ברקוביץ למכבי ת"א — ציין אחד מחברי ההנהלה.

שלושה אמריקנים חדשים מועמדים להחליף זרים

מאת יצחק ויסהוף

לפחות שלושה שחקנים מקבוצת הכוכבים האמריקנים העושה כיום בישראל, ומקיימת משחקי־ידידות, עשויים להישאר בארץ ולחתום בקבוצות ישראליות.

מייק רובינזון (2.10,27), ששיחק בעבר בצרפת ובשנה שעברה בקבוצת באשיקטאש התורכית והיה מלך־הסלים של הליגה התורכית, עשוי להצטרף לקבוצת הפועל רמת־גן. רובינזון אמור להחליף את ביירון ג'ונס.

גם קבוצת מכבי חיפה שוקלת החלפת אחד הזרים שלה, קלארק או פלאורס. החיפנים שמו עין על ריקי בראון (2.08;22).

מכבי רמת־גן רוצה בסטיב באלרט (2.08;25) לאחר שהיועץ המשפטי של איגוד הכדורסל הודיע אמש לראשי המועדון כי החלפתו של ג'ים תומאס בקארל איימוס בלתי־אפשרית. הנימוק: שתומאס היה רשום בעונה שעברה במכבי ר"ג, ואי־אפשר להחליפו.

קארל איימוס לא יוכל לשחק במכבי רמת־גן מאחר שלא תמו שנתיים מאז עזב את הקבוצה. מכבי ר"ג יכולה להחליף רק את לארי גיבסון, שהוא השחקן הזר החדש של הקבוצה.

קבוצת הכוכבים האמריקנים עמדה להתמודד הערב נגד קבוצת אליצור נווה־דוד רמלה מהליגה הארצית, אולם אתמול הודיעו הרמלאים במפתיע למארגן המשחקים, אבי ווילטיר, כי הם מבטלים אותו.

רמלה לא הסבירה את צעדה אך נראה כי באגודה קיים סכסוך רציני בין הנהלת הקבוצה לבין אחד השחקנים המרכזיים שלה.

שלוש קבוצות רוצות את אנטמן

מאת אשר גולדשלגר

שלוש קבוצות — בית"ר נתניה מהליגה הלאומית וכן הפועל עכו ומכבי שעריים מהליגה הארצית — פנו לקבוצת הפועל תל־אביב בהצעה לרכוש את השוער גיורא אנטמן.

שלוש הקבוצות נקבו בסכומי כסף אותם הם מוכנים לתת אולם נראה כי בסופו של דבר תהיה ההכרעה של השוער אנטמן עצמו. אנטמן עשוי לעבור לקבוצת בית"ר נתניה, שכן שוער־הרכש של קבוצה זו, אבי ליברמן, תובע שחרור ללא־תנאי.

אתמול ישב אנטמן על ספסל־המחליפים במשחק הידידותי של קבוצתו עם הפועל קרית־מלאכי.

ביום שני הקרוב יוצב אנטמן ברשימת ההעברות אלא אם יעריף להישאר. (בינתיים) בהפועל ת"א.

שרף הזהיר: אסור למכבי ת"א לזלזל הערב בשווייץ

● כדורסל

אלופת ישראל בכדורסל, מכבי ת"א, תעריך הערב ב־10. שעון ישראל, את חוסנת הבכורה שלה העונה במשחקי גביע־אירופה לאלופות, כשתתמודד בשווייץ עם אלופת שווייץ, קבוצת פולי־באסקט.

התל־אביבים, שהגיעו אתמול לשווייץ, ערכו אימון באולם המשחק, והמאמן צבי שרף הזהיר את שחקניו שלא יזלזלו ביריבה הבלתי־מוכרת.

בשורות פולי־באסקט מופיעים שני שחקנים אמריקנים מצטיינים וראה משבצת.

מכבי ת"א תפתח בחמישיה הרגילה שלה: מיקי ברקוביץ, מוטי אריאסטי, דורון ג'מצ'י, קווין מגאי ולי ג'ונסון.

אמריקנית באליצור הערב באתונה

אלופת ישראל ומחזיקת הגביע לנשים בכדורסל, אליצור ת"א, תיכנס הערב לסערה בגביע־אירופה לאלופות, כשתתמודד באתונה נגד אלופת יוון, קבוצת ספורטינג אתונה.

יולנדה פלצ'ר שחומת־העור, שגובהה 1.72 מ', תערוך את הופעת־הבכורה שלה במדי אליצור. פלצ'ר הובאה במיוחד למשחקי גביע־אירופה, ובעזרתה מקוות בנות אליצור להעפיל לשלב הבא של המשחקים. יחד עם פלצ'ר יופיעו בחמישייה הראשונה: ענת דרייגור, אורית וולך, אורלי גרוסמן ואיריס בלומנפלד.

מאמן אליצור ת"א, מארק זלצר, הביע תקווה כי חניכותיו יתגברו על המשוכה היוונית, ואז צפוי להם משחק נגד אלופת צ'כוסלובקיה, סלביה פראג.

שירזי הורחק לחודשיים

השופט שריר: כדורגלן בית"ר י־ם ניסה לפגוע בי

● כדורגל

מאת אשר גולדשלגר

שלמה שירזי, מגן בית"ר ירושלים, נענש אמש על־ידי בית־הדין המשמעתי של ההתאחדות לכדורגל בהרחקה מכל פעילות לתקופה של חודשיים. זאת בעקבות הרחקתו במשחק־הליגה של קבוצתו מול בני־יהודה, במחזור הראשון.

ביה"ד הרשיע את שירזי בהתנהגות בלתי־ספורטיבית, אולם בגלל הרשעותיו הקודמות הרבות, בעיקר אשתקד, החמיר בעונשו.

השופט צבי שריר, שהרחיק את שירזי, ציין בדו"ח השיפוט שלו כי הכדורגלן אחז בידו לאחר שהרחיקו, ואף ניסה לפגוע בו. קודם־לכן, כתב שריר, נאלץ להרחיק את שירזי לאחר שקילל בעקבות הנפת כרטיס צהוב לעברו.

הדיין, עו"ד דוד לב, לא קיבל את בקשת בית"ר ירושלים ומנהל הקבוצה, אברהם לוי, להקל בעונש הכדורגלן מאחר שלדבריהם הורחק על לא עוול בכפו.

מיחיץ' יתחיל בסוף השבוע בהכנות לקראת רומניה

מאת ראובן חנניה

מאמן הנבחרת הלאומית בכדורגל, היוגוסלבי מילואנקו מיחיץ', הגיע אתמול בצהריים לישראל במטרה לפתוח דף חדש בקריירה המקצוענית שלו, כמאמן הנבחרת הישראלית.

בשיחה ראשונה, לאחר נחיתתו אתמול, אמר מיחיץ' כי הוא מתכוון לצפות בכמה שיותר משחקי ליגה כדי להכיר היטב את השחקנים העומדים לרשותו, ובהתאם לכך יגיש תוכנית־עבודה להתאחדות לכדורגל.

למיחיץ' צפוי בשבוע הבא משחק בין־ארצי ידידותי באיצטדיון רמת־גן עם נבחרת רומניה. המאמן הלאומי החדש שאינו מכיר עדיין את חומר השחקנים העומד לרשותו יזדקק לסיוע לקראת המשחק הבין־ארצי. הוא ייעזר במאמן־היוצא, יוסף מירמוביץ', שישוב מחר ארצה.

על־אף שלנבחרת הישראלית לא צפוי בשנה הקרובה שום משחק רשמי בעל־חשיבות, יעמוד לרשות המאמן היוגוסלבי צוות גדול. הוא ייעזר במתורגמן; לרשותו יעמוד גם מנהל נבחרת, צוות רפואי, שיכלול רופא ומעסה ושלושה חברי ועדת הנבחרת, שהוקמה השבוע והכוללת את המאמן הוותיק עמנואל שפר, ואת שני חברי ההנהלה, ראובן פריזנר ודב שחר.

שים לב

חטא "יעונש"

מה שקרה עם השייטים הישראלים באליפות העולם ב־470 בספרד מחייב חקירה מיידית ומסקנות חריפות ביותר. לא מעניינת אותי „המלחמה הפרטית" בין האחים טורטן ועזרא. כבודה של ישראל נפגע, לא ייתכן ששייטים יוצאו „בביסה מלוכלכת" החוצה, ועוד באירוע בין־לאומי חשוב כל־כך.

אתמול האזנתי לוויכוח בין נציגי הצוותים ברדיו. התחלחלתי ממה שאירע בספרד. טוענים האחים עזרא: סירתם של האחים טורטן פגעה בנו במתכוון, ולכן הגשנו ערעור והצוות הישראלי נפסל באותו שיוט. מגינים האחים טורטן: כלל לא התנגשנו. מה שעשו האחים עזרא כשהגישו ערעור נובע מקנאה.

הספורט הישראלי מעולם לא ניצב בפני מצב־ביש מעין זה. יש צורך בחקירה מיידית, ועד אז לעכב כל שיגור משלחות השיט לחוץ־לארץ.

אין ספק, מישהו מצוותי עזרא וטורטן אינו דובר־אמת. אם, אכן, יוכח הדבר — ואיני פוסל גם בדיקה במכונת־אמת — יש להרחיק את הצוות המשקר לצמיתות מהשיט הישראלי. אם לא תינקט פעולה דחופה ייקלע הספורט הישראלי לבזיון כמוהו לא ידע בעבר.

שוב נשבר שיאה האסיאני של אסתר רוט ב־200 מ'

שיאה בן 12 השנים של אסתר רוט בריצת 200 מטר, נשבר פעם נוספת במשחקי אסיה בסיאול על־ידי שתי אצניות, מהודו ומהפיליפינים.

בריצת־הגמר גמאה ההודית אושה (ששברה את שיאה של רוט במוקדמות) את המרחק ב־23.44 שניות, והקדימה את הפיליפינית היספניה, לידיה דה וגה — 23.47 והדרום־קוריאנית פארק מי סון — 23.80 שניות. שיאה של אסתר רוט, שנקבע ב־1974 בטהראן היה — 23.79 שניות.

היפאני סוסומו טאקאנו קבע שיא אסיאני בריצת 400 מטר בזמן של 45.00 שניות.

שיא משחקים נקבע גם ב־110 מטר משוכות על־ידי הסיני יו ז'יצ'ינג — 14.07 שניות.

שיא משחקים מצויין נקבע בקפיצה משולשת על־ידי היפאני יו ז'יצ'ינג — 14.07 שניות.

שיא משחקים מצויין נקבע בקפיצה משולשת על־ידי היפאני נוריומי יאמאשיטה — 17.01 מטר.

הסינית וואנג קסיוטינג ניצחה בריצת 10.000 מטר בזמן של 32:47.77 דקות, וקבעה שיא אסיאני חדש, והיפאנית אריקו אסאי הגיעה ראשונה בריצת המרתון — שעתיים ו־41.03 דקות.

שלוש קופצות ניתרו לגובה 1.89 מטר, והישוו את שיא המשחקים. המנצחת היתה היפאנית מגומי סאטו.

היפאני קאזהירו מצוגוצ'י נטל את מדליית־הזהב בהטלת כידון — 76.60 מטר, ובן־ארצו, שוג'י אושירה, ניצח בריצת 1500 מטר — 3:43.88 דקות.

הסיני לי ויינאן ניצח בזריקת דיסקוס — 58.28 מטר.

במשחקי הכדורגל ניצחה בשלב רבע־הגמר כוויית את סין — 4:5 בבעיטות־11, וכך גם סעודיה את עיראק — 8:9, דרום־קוריאה גברה על איראן — 4.5 בהארכה, וגם אינדונזיה ניצחה את איחוד הנסיכויות הערביות — 3:4 בהארכה.

בטורניר הכדורעף (שלבי־גמר) ניצחה הודו במפתיע את יפאן — 0:3, וסין גברה על דרום־קוריאה — 1:3.

בטורניר הכדורסל ניצחה סין את יפאן — 62:76, והפיליפינים את מאלזייה — 68:84.

בטורניר הכדורמים: סין־סינגפור 3:13; איראן־הודו 4:15; דרום־קוריאה־כוויית 7:18.

לסין — 77 מדליות־זהב, 68 כסף ו־37 ארד, לפני דרום־קוריאה 61־44־57 ויפאן 52־59־58.

ליברפול־אברטון 1:4

גם במשחק־הגומלין ב„מוסר קאפ" האנגלי בכדורגל, הבניעה אור לאתמול האלופה ליברפול את אברטון ב„גודיסון־פארק" — 1:4. במשחק הראשון — 1:3 לליברפול.

● במשחק־השלמה בליגה הצרפתית בכדורגל סיימו טולון ולה־האוור בתיקו אפס.

אשד את אשד

שילוב־דורות בקבוצת הכדורסל של הפועל חולון. עופר אשד, אחד מבכירי כדורסלני ישראל, שהופיע ב־101 משחקים בין־ארציים וקלע בהם 1014 נקודות. מונה כיו"ר הוועדה המקצועית של הפועל חולון. בנו, עידו, בן ה־21, הוא שחקן סגל הקבוצה החולונית. אך בשלב זה אינו יכול לשחק, מאחר שהבדיקות הרפואיות שלו טרם אושרו ע"י רופא איגוד הכדורסל.

עופר אשד היה „הסמל המסחרי" של הפועל חולון במשך שנים רבות. לקראת תום הקריירה שלו שיחק עונה אחת בהפועל ת"א ושנתיים בבית"ר ת"א, אחר־כך שימש כמאמן־שחקן בקבוצת מכבי חולון מהליגה הארצית. עופר עוסק בתיירות.

בנו עידו מקווה לשחזר את הישגי אביו. אך חוסר מזל ופציעות חוזרות ונשנות, מנעו ממנו בשלב זה להוכיח את יכולתו.

אחרי מחזור שני פושר – מיפגש פיסגה במחזור השלישי

הפועל תל־אביב: ביוון קל יותר מאשר בליגה ישראלית

אווירה אמיתית בדרבי בחיפה * מכבי חיפה: נצחון שמיני רצוף על הפועל חיפה * הקהל מתחיל לבוא * האמריקנים שלטו בכיפה – קלעו 640 נק' מתוך 1060

● כדורסל

מאת ישראל פז

המחזור הד־2 בליגה הלאומית בכדורסל חסר הפתעות. הפייבוריטיות צעדו בראש, לרוב ללא בעיות. אם כך יהיה בהמשך הליגה נצטרך לצפות ל„סוכריות", לאותם מאבקים שיפגישו את קבוצות הצמרת, בינן לבין עצמן. המתח ודאי יגאה כאשר יגיעו מאבקי הפליי־אוף, אבל עד אז „חזון למועד".

הכדורסלנים האמריקנים — זרים ומתאזרחים — שלטו בכיפה. הם קלעו את מירב הנקודות. בסך־הכל נקלעו במחזור השני 1060 נקודות, מהן 455 ע"י זרים, 185 ע"י מתאזרחים ורק 420 ע"י שחקנים מתוצרת־בית. הדבר מוכיח על פירמידה הפוכה, כלומר, תשתית אמריקנית — ומיעוט ישראלי. מגוחך, אם־כי זה היה צפוי נוכח הרכש המאסיבי של הקבוצות שאף אחת לא ויתרה על כוכבים אמריקנים.

במחזור פושר מעין זה בלט הדרבי החיפני, בין קבוצות מכבי והפועל מעיר־הכרמל. גם כאן שלטה השיגרה. הפועל אמנם הוליכה ככר בדקה הד־3 בהפרש של 12 נקודות (61:73), אולם שחקני מכבי חיפה נטלו את היוזמה וידעו ברגע קריטי לגביהם — וזה מחמיא להם מאוד — להפוך את הקערה על־פיה ולנצח — 79:88.

נצחון על הסף

דרבי הוא דרבי. אין מה לדבר. שתי הקבוצות הגיעו לקרב היוקרתי ביניהן עם הפסדים במחזור הראשון. מכבי חיפה היתה פייבוריטית. היא עשתה לה מנהג לנצח בשנים האחרונות את יריבתה העירונית בשמונה נצחונות רצופים במשחקים רשמיים. בניגוד למה שהיה בעבר הרחוק יותר. הפועל חיפה התייצבה עם שאיפות רציניות להפתיע. אבל הקבוצה לא ידעה לעמוד במערכה עד לסיום. היא שמטה נצחון. על הסף.

מאמן הפועל חיפה, רני כהנא, צריך לנתח היטב את הסיבות שגרמו למעידה הצורבת בסיום. שכן דווקא אחרי משחקים כאלה אפשר להגיע למסקנות רציניות.

הדרבי התנהל במתח רב. העובדה שההיכל ברוממה היה מלא עד אפס מקום מוכיח על התעניינות גוברת. אל נשכח, באולם לא־רחוק הופיעה מכבי ת"א נגד הפועל איתן גבת. ורבים מהאוהדים בצפון נסעו לראות את קווין מאגי, מיקי ברקוביץ וחבריהם בפעולה.

האווירה בדרבי היתה לוהטת. אדום מול ירוק. דגלים. צעיפים. הלוואי שירבו מיפגשים כאלה.

הפועל חיפה נימנית על ארבע קבוצות שטרם זכו בנצחון. נוסף לה עדיין לא ניצחו קבוצות מכבי רמת־גן, הפועל איתן גבת והפועל רמת־גן. האם הדבר כבר מרמז לקראת הבאות? אני סבור שמוקדם מדי להסיק דברים.

בעוד שארבע קבוצות נאנקות בתחתית, ישנן ארבע בלתי־מנוצחות בצמרת: מכבי ת"א, הפועל הגליל־העליון, אליצור נתניה והפועל תל־אביב. שלוש מהן הלמו ביריבותיהן וניצחו בהפרשים ניכרים: מכבי תל־אביב גילתה את כוחה באולם נגבת מול הפועל איתן (80:110) הפועל הגליל־העליון, שאירחה את בית"ר ת"א בכפר־גלעדי, לא הותירה ליריבתה כל סיכוי כבר במחצית הראשונה (29:49), ובסיום — נצחון בהפרש של 28 נקודות (87:115). ואילו אליצור נתניה לא התאמצה להכניע באולמה את הפועל רמת־גן — 75:100. רק הפועל ת"א, שעדיין מגבשת את הרכבה וחסרה את חיים זלוטיקמן הפצוע, נאלצה לעמול כדי לפצח אגוז־קשה ברמת הפועל ירושלים (72:82), בשורותיה אחד הכדורסלנים האטרקטיביים בליגה. לאמאר הארד.

למעשה הפועל ת"א היא היחידה שהצליחה לגבור בשני המחזורים הראשונים על יריבי־צמרת. הפועל חולון (72:74), בעוד השאר גברו על יריבים נחותים.

הליגה עדיין רחוקה מנקודות־השיא שלה. בינתיים, הכל מתנהל על „אש קטנה". אם־כי כבר במחזור השלישי, ביום שני הקרוב, יהיו כמה מאבקים היכולים לשנות את פני הטבלה.

ברומטר עולה

מה צפוי לארבע הבלתי־מנוצחות? שתיים מהן יתמודדו בקרב מסקרן ביד־אליהו: מכבי ת"א מול הפועל הגליל־העליון. קרב ללא־פשרות בין שתי קבוצות בעלות סיכויים להשתבץ בצמרת־הגבוהה. אליצור נתניה תצא למאבק מסקרן בחולון, והפועל ת"א תבקש לשכוח את הפסדה בעונה שעברה ברוממה להפועל חיפה. עשוי להיווצר מצב שמכבי תל־אביב תישאר היחידה הבלתי־מנוצחת כבר אחרי שלושה מחזורים!

מה מחכה לארבע האחרונות? ציינתי. הפועל חיפה מול הפועל ת"א. החיפנים מסוגלים להפתיע. מכבי רמת־גן תעלה לבירה למיפגש עם הפועל ירושלים. יהיה לה קשה ביותר לנצח את קבוצתו של מאמן הבירה, שימי ריגר. הפועל רמת־גן תארח בקרב־תחתית את הפועל איתן גבת. לשתי הקבוצות חשוב הנצחון, היכול להעלות את המוראל.

אגב, במשחק מוקדם ביד־אליהו תתמודד בית"ר ת"א עם מכבי חיפה. לכל אחת מהן נצחון והפסד.

טבעי שקבוצות שוכחות במהירות את מה שהיה. הן צופות למה שיהיה, והמחזור הד־3 טומן כלבודות לקבוצות לא־מעטות.

מהליגה הלאומית הקיבה שלנו לגביעי־אירופה. שהמשחקים בגמורתם החלו שלשום. ניסתבר שלהפועל ת"א קל יותר לשחק ביוון. עם ניצחה בקלות את אפולון פטרס (88:71). וקרוב לוודאי שכבר עלתה לסיבוב השני בגביע־קוראץ'. כמו גם אליצור נתניה. שהביסה בשני משחקים את הקבוצה הקפריסאית החלשה. קארוואנוס ניקוסיה. בסיבוב השני יצפו לשתי הנציגות הישראליות יריבות איטלקיות חזקות: וארזה — להפועל ת"א, וקאנטו — לאליצור נתניה.

הבזקים / אליהו עמיאל

לכדורסלן: אוי לקבוצה שכולה ראשים.

למאמן: חחמורה קיצונית גורמת שנאה ותרנות קיצונית מחלישה סמכות.

לשופט: הנסיון הוא מאמות המדע.

הספורט המקצועני בארה"ב נגוע בסמים

מאת ניר גביש

לן באיאס
מלחמה בסמים

בעיית הסמים תוקפת את שחקני המקצועניות בארה"ב. התוצאות חמורות. העיתון „ארה"ב של היום" פירסם שורה ארוכה של מקרים שאירעו בשנתיים האחרונות בקבוצות ספורט שונות של בתי־ספר ומכללות. נראה שלמימשל האמריקני אין עדיין פתרון לבעייה כאובה זו.

המקרה של הכדורסלן לן באיאס. שחקן־הציר בן ה־22 של מכללת מרילנד, שנרכש ע"י „הבוסטון סלטיקס", אינו יורד מסדרי־היום.

תזכורת: ב־19 ביוני נמצא ללא רוח חיים הכדורסלן המוכשר לן באיאס. הבדיקות העלו כי באיאס מת כתוצאה מהרעלת קוקאין. השחקן שנבחר לשחק בשורות הסלטיקס כבר בסיבוב הראשון של ה„דראפט". החליט כנראה „לחגוג" את תקופת המעבר מהקולג' לאן.בי.איי. במנות מוגדלות של קוקאין. הפעם לא כדי לשפר את יכולת המשחק אלא לצורך ההנאה שבוכה. ליבו של הכדורגלן, שגובהו 2.06 מטר, לא עמד בעומס ורופא המכללה קבע את מותו. שני שותפיו לחדר, וחברי קבוצתו, טרי לונג ודייויד גרג, ששהו עם באיאס באותו לילה. והיו האחרונים לראותו בחיים, סירבו לדבר, או לשתף פעולה. מסיבות מובנות.

אול־אמריקן אחרי המוות

בחודש אחרי מותו של באיאס והענקה למשפחתו תעודת האול־אמריקן לאחר שנבחר כשחקן הקולג' המצטיין לעונת 86־1985.

שבוע לאחר־מכן היה זה דון רוג'רס, שחקן פוטבול מהקליבלנד־בראונס, שכנראה לא למד, ומת בנסיבות דומות לאלו של באיאס.

עד עתה ידענו על ההשפעות השליליות של האבקה הלבנה על ספורטאים. לאחר שני המקרים הסתבר כי חומר זה הורג ללא הודעה מוקדמת... לפי ריווחים של המרכז הלאומי למניעת שימוש בסמים בארה"ב ישנם כיום כ־6 מיליון צרכני קוקאין. הנוטלים את הסם באופן קבוע והכמות השנתית הנדרשת כדי לספק את תיאבונם מגיעה ל־41 טון! קשה, כמובן, להעריך את הכספים האדירים המעורבים ב„תעשייה" זו. מפיצי הסם בג'ונגלים של בוליביה יודעים להתאים את עצמם לדרישות הצרכן האמריקני, וכיום החומר המיוחד לשוק האמריקני הוא טהור יותר ובעל איכות גבוהה מבעבר. למרות זאת נמצאים מחירי ה„קוק" בירידה מתמדת וזאת כדי שציבור רחב יותר, ולא רק בעלי יכולת, יוכלו להרשות לעצמם להשתמש בסם. ה„קראק" הוא תוצר לוואי של הקוקאין וב־10 דולאר ניתן לקנות כמות שעשויה להביא את המשתמש בה להתמכרות כמעט מיידית.

וידוי של שחקן פוטבול

שחקן־פוטבול בבית־ספר תיכון בדרום לוס־אנג'לס התוודה, בפני כתבת ה„הארלד אקסמינר": „האת יודעת כמה אנשים שנתקלים בהם יום־יום עוסקים בסחר סמים? לדוגמא, אותו מוכר שלגונים שעובר כאן מדי יום, עם הטרנזיט הכחולה, יוכל תמיד להציע לך „קצת יותר" מ־שלגון או דברי מתיקה אחרים".

מספר הנפגעים מהשימוש בסם נמצא בעלייה מתמדת בארה"ב. הערכה עלייה של כ־50% אחוז במספר הנפגעים שהופנו לבתי החולים אחרי שנטלו את הסם.

ד"ר מייקל וולש מהמרכז הלאומי למניעת שימוש בסמים טוען כי רבים מהמקרים המוגדרים כהתקפי־לב אצל צעירים נגרמים בגלל שימוש בקוקאין. מותו של שחקן הפוטבול מביאמי, לארי גורדון, ב־1.4.86, נגרם כתוצאה משימוש בקוקאין. חברו לקבוצה, תיבואס הנדרסון, טען כי נטל את הסם יחד עם גורדון בלילה לפני שזה מת מהתקף־לב, תוך כדי ריצת אימון במדבר ארגוונה.

מאמן זילברברג

זילברברג: שבעה שערי הפרש צריכים להפסיק בטריאסטה

מאת יוסף חכם

אלופת ישראל בכדוריד, קבוצת מכבי ראשל"צ, השיגה במוצאי־שבת נצחון בן שבעה שערים (15:22) על אלופת איטליה, טריאסטה, בסיבוב הראשון בגביע אירופה בכדוריד.

— האם זה יספיק לגומלין?

— שאלתי את מאמן מכבי ראשל"צ זאב (זיבי) זילברברג. המאמן נשמע אופטימי: „בהחלט מכסיה, אם־כי למרות שבעת שערי היתרון צריך להיזהר כדי לומר שאכן אנו בשלב הבא. אם שחקני ישחקו בהקרבה ובהתלהבות, דברים שחסרו להם במשחק הראשון בראשון־לציון, נחלוף על פני האיטלקים".

— האם העובדה שקבוצת טריאסטה לא נוצחה באולמה מאז 1980 עלולה להשפיע?

● זילברברג: בספורט אין בלתי־אפשרי. עובדה, על־אף שלא נוצחו באולמם לא עברו האיטלקים שלב בגביע־אירופה.

— קבוצת מכבי ראשל"צ קיימה השנה מחנה אימונים במערב גרמניה — דבר שהוא נדיר בכדוריד הישראלי. האם הדבר השפיע?

● זילברברג: בהחלט אחרי שאימנתי בעונה החולפת את היריבה העירונית. הפועל ראשל"צ, הגעתי למכבי ראשל"צ, הגשתי תכנית עבודה ובה שילבתי בין היתר דברים מקובלים באירופה.

— מי לדעתך, יהיו הקבוצות שיתנו את הטון בליגה הלאומית שתיפתח בשבוע הבא?

● זילברברג: בראש וראשונה, תהיה זו קבוצתי, מכבי ראשל"צ. כמובן שגם הפועל ראשל"צ תהיה בצמרת. אם זיו קושניר יגיע תהיה קבוצה נהדרת. גם את סגנית האלופה, הפועל רמת־גן, אין לבטל. לעומת זאת אני צופה נסיגה של הפועל רחובות. בעבר קבוצת הצמרת של הכדוריד הישראלי במשך שנים רבות.

● כדוריד

קושניר שוחרר להפועל ראשל"צ

מאת יוסף חכם

בכדוריד נבחרת ישראל, זיו קושניר, בן ה־29, שוחרר אתמול בבית־המשפט המחוזי בת"א מהפועל רמת־גן להפועל ראשל"צ.

בתום דיון קצר הופיע השופט שאול אלוני כי „אין באפשרותו לבדוק במסמכים מי הנכים להעניק שחרור לשחקן בהפועל רמת־גן".

השופט פנה ליועץ המשפטי של ההתאחדויות לספורט, עו"ד צבי יפה, לא להיכנס לעימותים. ואז החליט נציג הפועל רמת־גן, עו"ד בן־ציון באייער, לחסל את הפרשה ולהעביר את קושניר להפועל ראשל"צ.

● כדורעף

בולגריה־צרפת 1:3

נבחרת הכדורעף של בולגריה הפתיעה בנצחון על צרפת — 1:3 בבית חצי־גמר אליפות העולם המתקיימת בצרפת.

תוצאות נוספות: ארגנטינה 0:3; ארה"ב־קובה 1:3; בראזיל־איטליה 0:3; בולגריה־סין 0:3; קובה־יפאן 1:3.

בבית־התנחומים: יוון־מצרים 1:3; טאייוואן־ונצואלה 1:3.

מוסקווה: פירוק הנשק הגרעיני בעדיפות ראשונה בשיחות באיסלנד

ובינתיים ביצעו האמריקנים פיצוץ רב־עוצמה בנוואדה...

מוסקווה. — דובר סובייטי רשמי אמר אמש, כי הקרמלין מבקש, שהפגישה הקרובה בין גורבאצ'וב לבין רייגן תתרכז בעיקר בפירוק הנשק הגרעיני. „לפי הבנתנו, בפגישה זו יש לברוק באורח ישיר את המצב ולעבד הנחיות לקראת פירוק נשק גרעיני", אמר איש משרד החוץ במוסקווה.

הדובר אמר, כי בריה"מ הציעה עוד בחודש שעבר פגישה בין רייגן וגורבאצ'וב בלונדון או בריקיאוויק, בירת איסלנד. הוא אמר, כי ארה"ב דחתה את לונדון כאתר לפגישה.

גם ראש הסגל של הנשיא רייגן אמר במקביל, כי הן נשיא ארה"ב והן מנהיג בריה"מ גורבאצ'וב מקווים להפשיר את הקפאון בפגישתם באיסלנד. כדי להשיג הסכם על צמצום הנשק בוועידת הפיסגה שתתקיים לאחר מכן.

ראש הסגל, דונאלד רייגן, אמר כי הפגישה ב־11—12 באוקטובר, עשויה להוביל לקראת הסכם.

הוא אמר בראיון בטלוויזיה, כי הפגישה בריקיאוויק. תוכתר בהצלחה אם גורבאצ'וב ורייגן „יגיעו להבנה טובה יותר לגבי העמדות של הצד שכנגד, ואולי יתנו הנחיות לעוזריהם איך לפעול כדי להגיע להסכמים בשיחות ז'נבה ובמקומות אחרים."

מדינאים במערב־אירופה קידמו אתמול בברכה את הידיעה על הפגישה באיסלנד, אך הביעו ספקות לגבי התוצאות הצפויות בה.

ניסוי גרעיני אמריקני

בינתיים ביצעה ארה"ב אתמול ניסוי גרעיני רב עוצמה, בעוד הכנות מתנהלות לפגישה בין רייגן לבין גורבאצ'וב.

נמסר, כי הפיצוץ בוצע בעומק של 600 מטר מתחת למדבר נוואדה בעוצמה של 150 קילוטון השווים ל־100—150 טון ט.נ.ט. זהו הניסוי הגרעיני האמריקני התשיעי במהלך שנה זו.

סוכנות טאס גינתה את הפיצוץ וטענה כי הוא מראה שהמנהיגים האמריקנים עדיין חותרים להשגת עליונות צבאית ואינם מעוניינים בשיחות על פירוק הנשק.

שחרור אורלוב — אירוע

מדענים במערב קידמו בברכה ידיעות שהפיזיקאי הסובייטי יורי אורלוב, ממתנגדי המשטר, ישוחרר ממקום גלותו בסיביר.

המדענים ציינו, כי ידיעה זו היא „אירוע חריג וחיובי ביותר המוכיח את חשיבות שיתוף הפעולה המדעי הבינלאומי".

גב' אורלובה עדיין לא שמעה מבעלה

אירינה אורלובה, אשתו של יורי אורלוב, אמרה אמש כי שמחה מאד לשמוע כי בעלה ישוחרר בקרוב, אך ציינה כי עדיין לא שמעה דבר ממנו, מהכפר הסיבירי הנידח שאליו הוגלה.

אורלוב, 62, חי בשנתיים וחצי האחרונות בכפר קוביאיי במזרח סיביר, לאחר שריצה 7 שנים במחנה עבודה על „תעמולה אנטי־סובייטית".

יחד עם חתן פרס נובל לשלום אנדרה סאחארוב, נתן שצ'רנסקי שעלה בינתיים ארצה, ופרופ' נחום מיימאן, המתגורר עדיין במוסקבה, היה אורלוב ממייסדי קבוצה שעקבה אחר ההיענות הסובייטית להסכמי הלסינקי.

שר החוץ האמריקני שולץ אמר אתמול, כי הוא ישוחרר עד ה־7 באוקטובר ויורשה לבוא לארה"ב יחד עם אשתו.

כוננות בצרפת מחשש טרור בביקור האפיפיור

מאת ארנון יסה,
כתב „על המשמר" בצרפת

פאריס. — נורות אזעקה אדומות נדלקו במטות כוחות הביטחון בפאריס לקראת ראש השנה וביקור האפיפיור בליון. הממשלה חוששת ממהלומות טרור חדשה בסוף השבוע. אלפי שוטרים חמושים ברובי סער שוב ניפרסו ברחובות פאריס.

הממשלה הימנית מתלבטת, אם להאשים את סוריה בגלוי כעומדת מאחורי מתקפת הטרור, או שמא, מטעמים דיפלומטים, לתארה כחפה מכל פשע? רה"מ ז'אק שיראק הבטיח אתמול, כי „הטרוריסטים ומפעיליהם ישלמו ביוקר על התוקפנות נגד צרפת. אין שום פשרה עם הטרוריסטים ומפעיליהם. נלחם נגדם ללא רחמים." הוא גילה, כי „אנו חושדים באלה שהוזכרו ובאלה שלא הוזכרו, אך אין לנו ראיות. שום דבר אינו מאפשר לנו להאשים חשודים אלה. אם נאסוף ראיות מוצקות — מי שלא יהיה מפעיל הטרור, ננקוט נגדו בתגמול כלכלי ופוליטי."

הודעה זו נתקבלה כמסר לסוריה לבל תשגר עוד מחבלים להטיל פה פצצות. גם אלג'ירייה מוזכרת עתה כחשודה. לשלטון הימני בצרפת אין עוד ספק, כי סוריה מושכת בחוטי הטרור. כל ילד יודע זאת, שר שיתוף הפעולה מישל אוריאק השמיע רמזים כמעט — גלויים על כך שסוריה מעורבת בפצצות. אך בממשלה נטושה מחלוקת פוליטית חריפה מה לעשות: להמשיך בפיוס דמשק במחוות כדי למנוע שפיכות דמים, או לנקוט נגדה בפעולת עונשין.

קאפוצ'י יצא לדמשק לדווח על שיחותיו ובממשלה חוששים, כי השרותים הסורים יחדשו את המתקפה, לאחר שלא השיגו, לא את שיחרור עבדאללה ולא את טיהור אחיו.

„רדיו אירופה 1" מסר, כי שיראק הבהיר לכמה מנהיגים ערביים, שאם יתגלה שהם מוליכים — שולל את צרפת, לא תוכל הממשלה להתנגד ללחצי דעת הקהל להתקרב אל ישראל.

במכונית חסינת כדורים זו ייסע האפיפיור יוחנן־פאולוס ה־ב ברחובות ליון, לשם יבוא בראש השנה, לביקור בן 4 ימים. (צילום אי.פי.)

סייבין „ברח" מבי"ח בסיציליה יום בלבד לאחר התקף־לב

מאת אהרון ניר,
כתב „על המשמר" באיטליה

רומא. — אלברט סייבין, המדען היהודי בן ה־82, ברח למעשה מבית החולים בעיר הסיציליאנית קאטאניה, שם אושפז בדחיפות אחרי התקף לב שקיבל במטוס בדרכו מרומא, כדי להשתתף בקונגרס בינלאומי לאימונולוגיה.

הרופאים שטיפלו בו נפגעו מהעזיבה הבהולה אחרי לילה אחד בלבד של אישפוז, בניגוד לחוות דעתם המפורשת.

שלטונות שדה התעופה של קטאניה אישרו את טיסתו רק אחרי שסייבין חתם על הצהרה רשמית בה קיבל על עצמו אחריות אישית על כך.

בהתחשב עם המוניטין הרב של ממציא החיסון נגד שיתוק ילדים, התנהל הכל במישור של נימוס פורמלי, שהודגש במחווה מיוחדת של נשיא איטליה פרנצ'סקו קוסיגה, אשר העמיד לרשות אלברט סייבין ורעיתו מטוס מיוחד שהטיסו בדחיפות מרומא לארה"ב.

עיתוני איטליה רומזים, שסייבין „ברח" מבית החולים בקאטאניה מחמת חוסר אמון במוסדות הרפואה האיטלקים בכלל ובאלה של סיציליה בפרט, שאינם מחוסנים ממעורבות המאפיה.

חובייקה: נכשלנו אך נתקוף שוב

זחלה. — המנהיג המודח של המיליציה הנוצרית בלבנון אלי חובייקה, הכריז אמש כי ינסה שוב להשתלט על מזרח־ביירות, לאחר שכוחותיו הובסו ונהדפו בקרבות בסוף השבוע, בהם נהרגו יותר מ־33 בני אדם.

חובייקה, שהוא עתה בן בריתה של סוריה, הורחק מתפקידו לאחר קרבות קשים בינואר. הוא הכריז אתמול על הצורך ב„יחסים מיוחדים" בין לבנון לבין סוריה.

„לא הצלחנו להשיג את מטרתנו, אולם יהיה תאריך אחר ויהיה נסיון נוסף", אמר חובייקה לכתבים בבית מלון בעיר זחלה שבשליטת סוריה במזרח־לבנון.

תוניסיה דורשת משווייץ הסגרת רה"מ לשעבר

מאת יוסף אלפרן, כתב
„על המשמר" בשווייץ

שווייץ. — תוניסיה דרשה הסגרתו של רה"מ לשעבר מוחמד מזלי, השוהה בגלות בלוזאן מאז תחילת ספטמבר.

אך דובר משרד החוץ בברן אמר, שתוניסיה צריכה קודם כל להוכיח שמזלי עבר איזו עבירה, כדי שיוחלט שמזלי הוא בר־הסגרה.

● בון. — המפלגה הנוצרית־דמוקרטית השלטת בגרמניה, המתכוננת לוועידתה לפני הבחירות הכלליות, שרויה באווירה של נצחון נוכח הסקרים המראים, כי צפוי לה נצחון בטוח בבחירות שיתקיימו ב־25 בינואר. (עי"ד)

● יוון וישראל יפתחו במסע תעמולה משותף למשוך תיירים אמריקנים לאתרי התיירות של שתי המדינות ולהפיג את חששם לבטחונם האישי — הודיע נשיא אגודת התיירות ביוון. (עי"ד)

הוועדה המקומית לתכנון ולבניה רמת־גן

הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965

נמסרת בזה הודעה בהתאם לסעיף 149 לחוק הנ"ל כי הוגשה לוועדה המקומית לתכנון ולבניה רמת־גן (להלן — הוועדה המקומית) בקשה להתרת הקלה בנכס, בגוש 6203 חלקה 74 רח' סמדר מס' 46, דהיינו הקלה 30% לקיר אטום במרווח אחורי.

כל המעוניין הרואה את עצמו נפגע על ידי אישור ההקלה הנ"ל יוכל לעיין בתכנית ולהגיש התנגדות מנומקת לפרטיה. התנגדות צריכה להימסר לידי הוועדה המקומית במשרדי אגף ההנדסה רח' המעגל 26 ר"ג תוך שבועיים מיום פרסום הודעה זו בעתונות.

בכבוד רב,
אורי עמית, ראש העיר
יו"ר הוועדה המקומית לתכנון ולבניה רמת־גן

שערי מטבע־חוץ בנק הפועלים — 2.10.86

	יחידה	בנקנוטים קניה	בנקנוטים מכירה	העברות והמחאות קניה	העברות והמחאות מכירה	שערים יציגים
סל מטבעות	1	—	—	1.4803	1.4987	1.4900
דולר אמריקני	1	1.45	1.52	1.4748	1.4932	1.4841
מרק גרמני	1	0.71	0.75	0.7271	0.7362	0.7322
לירה סטרלינג	1	2.09	2.19	2.1296	2.1562	2.1460
פרנק צרפתי	1	0.22	0.23	0.2225	0.2253	0.2235
ין יפאני	100	0.94	0.98	0.9542	0.9662	0.9614
גילדן הולנדי	1	0.63	0.66	0.6434	0.6514	0.6479
פרנק שווייצרי	1	0.88	0.92	0.8975	0.9087	0.9019
כתר שבדי	1	0.21	0.22	0.2136	0.2162	0.2149
כתר נורווגי	1	0.20	0.21	0.1996	0.2021	0.2010
כתר דני	1	0.19	0.20	0.1928	0.1952	0.1939
מרק פיני	1	0.29	0.31	0.3007	0.3045	0.30
דולר קנדי	1	1.04	1.09	1.0605	1.0737	1.0689
דולר אוסטרלי	1	0.90	0.97	0.9302	0.9418	0.9361
ראנד דרום אפריקני	1	0.40	0.67	0.6629	0.6712	0.6671
פרנק בלגי	10	0.34	0.36	0.3507	0.3551	0.3529
שילינג אוסטרי	10	1.01	1.06	1.0339	1.0468	1.0406
לירה איטלקית	1,000	1.03	1.10	1.0537	1.0669	1.0592

כותר ב־ חותם

שנה טובה
סיפור
מאת דודו פלמה

הצפון מתחסן
רגיעה ופחד בקו העימות
מאת גבי זוהר

*

הסנדלר, הקיבוץ, האסון
מאיר וינרד מעין החורש
מאת אהוד דור

חשופים ברדיו
„שנינו ביחד". כולנו ביחד
מאת רונית מורגנשטרן

*

פסטיבל עכו תשמ"ז
כל מה שרצית לדעת
מאת צופי שוחט

*

קצת זזים, לא אלינו
נוח יותר בדרום־אפריקה
מאת עדנה קוברסקי

„זכות הציבור לדעת – המוצאת העתונות"
ראיון עם חיים כהן
מאת עמירם כהן

*

האלון של שמי
ראיון עם יחיאל שמי
מאת חיים מאור

חותם אישי
מאת:
פרופ' עמיה ליבליך

הראקירי
מאת
לזר

מדורים וטורים מאת: אריה פלגי, מיכאל הרסגור, זאב צחור, אלי הכהן, ראובן רחוביצקי, עודד ליפשיץ, דינה גורן, שלמה גלזר, שמואל בונים.

סוף שבוע עם
הארץ
גליון חג מיוחד
עיתון לאנשים חושבים

ממשלת האחדות:
המחצית הראשונה
ראיונות מיוחדים עם שמעון פרס ויצחק שמיר; שיחות עם יהודה עמיחי, דן מרידור ויוסי ביילין; מבט מבירות המערב, סיכומים והערכות

כל אנשי השנה שלי
יואל מרקוס

כעבור שנה — מהפכים אישיים: מלכת יופי, חוזר בתשובה, עולה חדשה, מפוטר מ"אתא" ואיש עסקים שכשל

הלאומיות הגרמנית החדשה: הפולמוס מתריף
פרופ' שאול פרידלנדר

פולס על תגדת בין ירדן לישראל ● א. שוויצר על פסגת ליקיאוויק ● אברהם טל על פני הדור כפני הלות ● רומן פריסקור עם סיפור ממי השכן ● אורי ניר על ראשי העיירות החדשים בנגזה ● מרדכי ארציאלי באשקלון ● אוד גונדר בחנויות לפני החג

מקורות מדיניים / עקיבא אלדר ● מסדרונות מפלגתיים / אילן שחורי ● חטור השלישי / לילי גלילי ● מגזין / דן מרגלית ● הטלוויזיה של השבוע / הדה בושס

טלקס

● **פועלי „אורדן" — למשפט**

350 פועלי „אורדן" יתייצבו הבוקר בבגדי עבודה למשפטם בבית־משפט השלום בנתניה. הנהלת המפעל תבעה את הפועלים בגין התפרעות, ובעקבות התלונה זומנו הפועלים הבוקר למשפט. (שע"ח)

● **פרוייקט השיקום סובל מפיזור**

פרוייקט שיקום השכונות, שהחל לפני 6 שנים ב־83 שכונות, התפזר על יותר מדי פרוייקטים חברתיים, בחלקם שוליים, במקום להתרכז בכמה פרוייקטים מהותיים — קובל אפרים קורן, סגן ראש עיריית חולון והממונה על הפרוייקט שיקום השכונות בעיר.

קורן, שדיבר בפני באי הכנס הארצי של פעילי מפ"ם בשכונות ובעיירות הפיתוח, מסר, כי בפרוייקט השיקום הארצי, המקיף אוכלוסייה של כ־550 אלף נפש, הושקעו עד כה 600 מיליון ש"ח. 50 אחוז מהסכום לשיקום פיזי, 20 אחוז למוסדות ציבור ו־30 אחוז לפרוייקטים חברתיים.

אפרים קורן ציין, שרמת ההכנסה לפי נפש במשפחה שבשכונות השיקום נמוכה ביותר מ־30 אחוז מהכנסתה של משפחה מקבילה מחוץ לשכונות.

אשר שילוני

● **טיסות שכר לקפריסין ב־189 דולר**

חברת „איסטה ליינס" מפעילה טיסות שכר סדירות, שלוש פעמים בשבוע, לקפריסין. החבילה הזולה ביותר, שהייה של יומיים באי, עולה 189 דולר. המחיר כולל טיסה, הסעה לשדה תעופה ושהייה במלון.

טיסות הנופש תצאנה משדה דב בת"א או מחיפה. הטיסה תימשך שעה והמטוס ינחת בשדה פאפוס במערב האי. הטיסות יבוצעו במטוס מדחף סילון דו־מנועי שתקיבולת שלו 21 נוסעים.

דובר „איסטה" אמר, כי תנאי הביטחון מניחים את הדעת והקו נפתח בעצה אחת עם גורמים בטחוניים ומשרד התחבורה. הבעיה המתעוררת היא מס נסיעות.

יוסף שמי

קיסר: נמצה את הדין עם העוסקים ברפואה שחורה

מאת כתבנו לענייני הסתדרות

מזכ"ל ההסתדרות, ישראל קיסר, אמר אתמול, כי יש למצות את הדין עם אותם רופאים העוסקים ברפואה שחורה במוסדות קופת־החולים תוך שימוש וניצול המיתקנים הרפואיים של הקופה.

קיסר אמר דברים אלה בכנס רופאים, אחיות ועובדי מינהל ומשק שהתקיים אתמול בבית חולים „הכרמל" בחיפה.

„הרפואה השחורה היא משחיתה, בזבזנית ובלתי יעילה ויש בה כדי להרוס את החברה השוויונית ולהוריד את רמת הרפואה הציבורית", אמר קיסר. הוא קרא לרופאים בישראל שלא להיתפס לחיקויים פסולים של המערכת הרפואית האמריקנית, שאינה תואמת את שיטת הביטוח הרפואי הכולל והשוויוני במדינת ישראל — שיטה שהוכיחה עצמה ברמתה הגבוהה והיא מעקרונות היסוד של הסתדרות העובדים.

קיסר הזהיר את השרים שמיר ונסים מנסיון לנצל את תקופת הרוטאציה כדי לפגוע בתקציב קופת חולים ולהטיל אגרת ביקור אצל רופא. „מי שחושב שהחילופין בראשות הממשלה יסייעו בידו להתנכל לחולים ולמערכת הבריאות הציבורית, משתעשע באשליות שווא", אמר קיסר.

המרכז החקלאי: לסייע גם לחקלאות בחידוש הצמיחה

מאת יואב אביב,
כתב „על המשמר"

המרכז החקלאי תובע מממשלת ישראל לסייע לחקלאות בפיתוח ובחידוש הצמיחה כפי שהיא מסייעת לתעשייה, משום שהחקלאות הינה תעשייה לכל דבר המכניסה דולרים רבים לקופת המדינה ותסכת בהוצאה.

דברים אלה אמר אתמול מזכיר המרכז החקלאי, שמחה אסף, במסיבת עיתונאים בחיפה, והוסיף, כי חייבת לסייע לחקלאות ולנצל את ההצלחה שקצרה בשנתיים האחרונות".

יו"ר האגף המשקי של המרכז החקלאי, מיכה אפרתי, האשים את אוצר המדינה בזלזול מוחלט בכל הנוגע לחקלאות. לדבריו, פקידי האוצר הבכירים מתייחסים לחקלאות בחוסר אמון ומונעים את האפשרות להחזיר את היצוא החקלאי הישראלי לדרך המלך.

ראשי המרכז החקלאי הדגישו את חשיבות המחקר והפיתוח החקלאי וטענו, כי החקלאים עצמם מעבירים מדי שנה סכום של 3.2 מיליון דולר, למחקר, בעוד הממשלה מעבירה סכום הקטן ממיליון דולר לצורך כך.

מזכיר המרכז, שמחה אסף, אמר, כי חובות כל המערכת ההתיישבותית מגיעים לכ־2.8 מיליארד דולר, בעוד שהיקף הייצור עומד על שני מיליארד דולר והחובות הבוערים, אותם תובע המרכז החקלאי לפרוס לאלתר, עומדים על 400 מיליון דולר בלבד.

● מזכיר מועצת פועלי תל־אביב, טדי קאופמן, וסגנו אריה ניצן, היו שלשום אורחי סניף תל־אביב של הסתדרות העובדים הלאומית. בפגישה עם חברי הסניף עמדו השניים על שיתוף הפעולה ביניהם. למרות חילוקי הדעות, בעיקר בנושא הגימלאים.

הפישפשוק בניר אליהו ייסגר

החלטה לסגור את הפיש פשוק בניר אליהו נתקבלה בתום דיון ארוך וסוער, שהתקיים שלשום בלילה באסיפת הקיבוץ.

מזכיר הקיבוץ, שמואל אייל, מסר, כי הקיבוץ בודק בימים אלה פרוייקט אחר, שיהיה פתוח במשך כל ימות השבוע ויעסוק בשיווק מוצרים של התנועה הקיבוצית. עוד ציין, כי חברי הקיבוץ חשו כי לא יוכלו לעמוד בפרץ מחוסר תמיכה פוליטית ומשפטית בנושא זה.

למרות ההרגשה הקשה שליוותה את ההחלטה ינסו חברי הקיבוץ למצוא פתרונות חדשים למצוקה הכלכלית של קיבוץ ניר אליהו. (עתים)

בפלילים

הוארך מעצרו של „האנס מרמת־גן"

מעצרו של החשוד כ„אנס מרמת־גן", אשר לו מיוחסים מעשי אונס ומעשים מגונים בכפייה. הוארך אתמול ב־15 יום נוספים, לבקשת סניגורו יופנה החשוד לבדיקה פסיכיאטרית בבית המעצר.

האיש, ששמו נאסר לפירסום, הובא להארכת המעצר לבית־משפט השלום בתל־אביב, והמשטרה טענה, כי במהלך חקירתו הודה בחלק מהחשדות נגדו.

ב"כ המשטרה, פקד חיים פנחס, הציג בפני השופט בקשה מטעם היועץ המשפטי לממשלה, יוסף חריש, להאריך את מעצר החשוד מעבר ל־30 יום, מאחר שהוא עצור מזה חודש ימים. החוקר טען, כי האיש ביצע בשנים האחרונות מעשי אונס ותקיפות על רקע מיני באיזור גוש דן ותל־אביב. החקירה סבוכה וקשה, אמר, ויש עדיין לבצע פעולות שונות, ושיחרור בערבות יחבל בחקירה.

הסניגור עו"ד מנחם רובינשטיין טען, כי מרשו נלקח כל יום לחקירה מהבוקר עד הערב. כשכל מטרת המשטרה לשבור את רוחו ולהביאו להודאות במעשים נוספים שהמשטרה חושדת כי ביצעם.

השופט בנימין קוהלת החליט להאריך את מעצר החשוד, בהתחשב במעשים החמורים המיוחסים לו, ובהסתמך בחומר הראיות שבתיק. (עתים)

שנה מאסר על נשיקת־סם שהעניקה לשרה אנג'ל

בית־המשפט המחוזי בירושלים גזר מאסר שנה בפועל על האשה שניסתה להבריח בנשיקה סמים לשרה אנג'ל, לאחר שהוקרא פסק־דינה של אנג'ל בבית־המשפט העליון בראשית ספטמבר השנה.

הנאשמת, דליה כהן (36) מכתיים, קפצה על שרה אנג'ל לאחר שהובלה מבית־המשפט לניידת שירות בתי־הסוהר וניסתה להבריח בנשיקה גרם אחד של הרואין מפיה לפיה של שרה אנג'ל. אנשי שירות בתי־הסוהר הבחינו בדבר והצליחו למנוע את העברת הסם. הנאשמת דליה כהן הורשעה בעבירות והרשעה על־פי הודאתה.

סניגורה, עו"ד ראובן בר־חיים, תיאר בפני השופט צבי טל את נסיבותיה האישיות. הוא אמר כי לנאשמת ילדה בת 15 המצוייה במצב נפשי קשה ובעלה עבריין מועד הנמצא עתה במעצר עד תום ההליכים המשפטיים נגדו, בעקבות כתב־אישום התלוי ועומד נגדו על עבירות חמורות.

השופט צבי טל הפעיל עונש מאסר על תנאי של 9 חודשים שהיה תלוי ועומד נגד הנאשמת, וגזר עליה 3 חודשי מאסר נוספים על העבירה שבה הורשעה, כך שבסך הכל תרצה מאסר שנה אחת בפועל. (עתים)

ארגון המועצות האיזוריות
(של ההתישבות העובדת)
אבל על פטירתו של
אברהם פוד
בעבר ראש מועצה איזורית יואב
ומשתתף בצער המשפחה וקיבוץ השוה"צ גלאון

במלאת שנה
לפטירתו של חברנו
דן ברלב ז"ל
נעלה לקברו ונתייחד עם זכרו
ביום ב' 6.10.86 בשעה 15.00
בבית הקברות בעין־החורש
המשפחה
וקיבוץ עין־החורש

עם המשפחה בקיבוץ חצור
אתכם באבלכם על מות
יעקב (ג'אקו) פרחי
חברים ברמת השופט

לרות ומאיר דוירון, ליהודית,
לכל המשפחה ולקיבוץ חצור
משתתפים באבלכם על מות
ז'קו פרחי
קיבוץ אילון

עם גילה ויצחק שולנר
וקיבוץ יגור
משתתפים באבלכם וצערכם במות האב
מרדכי שולנר
משפחת הוכברג
וקיבוץ בית קמה

לרחל רחמן והמשפחה
משתתפים בצערכם העמוק על מותו ללא עת
בתאונה של הנכד
אוריאל שטרבל־רחמן
בית כפר־מסריק

לשמוליק צ'רניץ והמשפחה
משתתפים בצערכם במות
האם
קיבוץ דביר

אנו משתתפים בצערם של
רגינה וגשל ומשפחתה
במות האב
יוסף
בניכר
בית מצרי

עם קיבוץ רמת־השופט והמשפחה
משתתפים בצערכם על מותו של
יעקב תורן
חברים מקיבוץ מגידו

מפלגת הפועלים המאוחדת
המרכז

לוח פעילות שבועית
מה־2.10.86 — 8.10.86

מחלקת ההסברה

2.10 — סניף חיפה — 18.00 — וולדי מורג, אריה חדש — ברכת חג
סניף עפולה — 19.00 — אמירה סרטני — ברכת חג
סניף ראשון־לציון — 20.00 — אילן גילאון — מפגש עם הדור הצעיר
רמת־גן — 20.00 — ערב בחסות הדור הצעיר
סרט: אפוקליפסה —
דיון בנושא: „הראש הקטן" עם יוסלה יודוביץ

6.10 — סניף הוד־השרון — 18.00 — חנן ארז — ביקורי בית
סניף ראשון־לציון — 19.00 — נחום שור, דב אלקנתי — ברכת חג

7.10 — קיבוץ ברקאי — 21.00 — חייקה גרוסמן — סקירה פוליטית
גליל מערבי — 09.00 — יוסי מרציאנו, שלמה קיבריק, ג'מאל כנען, חסיין מאריס, מנחם רז — סיור בכפרים ערביים
תיכון פרקאוף — אור־יהודה — 10.00 — יאיר צבן — מפגש תלמידים
אשקלון — 16.00 — נחום שור — הרצאה
באר־שבע — 19.30 — נחום שור — אסיפת הסניף
סניף נס־ציונה — 19.30 — מאיר רוג — ברכת חג

8.10 — סניף לוד — 19.00 — מאיר רוג — ברכת חג
סניף בת־ים — 19.30 — נחום שור — ברכת חג
סניף אשדוד — 19.00 — אילן גילאון — מפגש דור צעיר
סניף מגדל העמק — 20.30 — חנן ארז, נעמי רופתין — פגישת הסניף עם וולדי מורג, יוריא לבן, יוסי מרציאנו
סניף קרית־אתא — 21.00 — מישל אלמלוח — חוג בית ח"כ יאיר צבן

איגוד מקצועי

גבעת חביבה — 3—5.10.86 — שישי שבת ראשון
נופש ועיון — מרכז נטע מור
בהשתתפות נחום שור

7.10 — סניף תל־אביב — 10.00 — דב אלקנתי — פגישת לבלרים במועצה
קיבוץ עין־דור — יום עיון לגימלאים מרחב — בהשתתפות [illegible]
בית מרכז מפ"ם — 16.00 — דב אלקנתי — [illegible]

8.10 — תל־אביב — 18.30 — [illegible]